Halat Gösterisi

Toprak Işık

İletişim

TOPRAK IŞIK 1973 yılında Elazığ'da doğdu. Çocukluğu ve ilk gençlik yılları Inegöl'de geçti. 1996 yılında Bilkent Üniversitesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü'nden mezun oldu. Öykü ve denemelerini *Kül*, *Külöykü*, *Patika* dergileri ile *www.aciksite.com* adresinde yayımlıyor. *Sırabaşı* adlı kitabı İletişim Yayınları'ndan 2002'de çıktı.

İletişim Yayınları 945 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 130
ISBN 975-05-0184-5
© 2003 İletişim Yayıncılık A. Ş.
1. BASKI 2003, İstanbul (1000 adet)

EDİTÖR Can Cankoçak - Murat Gültekingil
KAPAK Utku Lomlu
KAPAK FOTOĞRAFI Ajda Alçın
KAPAK FİLMİ 4 Nokta Grafik
UYGULAMA Hüsnü Abbas
DÜZELTİ Seçkin Oktay
MONTAJ Hasan Deniz
BASKI ve CİLT Sena Ofset

İletişim Yayınları
Klodfarer Cad. İletişim Han No. 7 Cağaloğlu 34122 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Fax: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

TOPRAK IŞIK

Halat Gösterisi

iletişim

İÇİNDEKİLER

Bakkal Halil 7

Katır Ali 69

Üniversitede Aşk 89

Halat Gösterisi 111

Kapıcı 123

Köy Minibüsü 133

İyi Polis Kötü Polis 143

Lütfü 153

Eğlenmek İçin 167

Pantolon 179

Çiğköfte 189

Bakkal Halil

- Halil! Halil! Yetiş, hırsız!

Karımın haykırışıyla uyandığım gibi fırladım yataktan ve bakkala koştum. Ne diye mi bakkala koştum? Karım bakkaldan sesleniyor da ondan. Kafanız karıştı. Sonra açıklarım.

- Hani nerede?

Yanıtını beklemiyorum. Mallarımızı çuvalına doldurmuş kaçan şerefsizi yakalamak için sokağa fırladım. Görünürlerde kimse yok. Ne tarafa koşacağım ben şimdi diye düşünmeden topuklarım kıçımı dövmeye başladı. Yakalarsam Allah yarattı demem.

Yola çıkınca bir sağa bir de sola baktım. Servislerini bekleyen işçi kızları gördüm yalnızca. Hemen geri dönüp ters yönde koşmaya başladım. Bakkalımın önünden geçip boş arsaya çıktım. Hani nerede? Niye göremiyorum? Ne yaptığımı bilmeden yine dönüp koşmaya başladım.

- Koşma Halil. Çoktan kaçmıştır o.

Avanak karı, ne tarafa koştuğunu söylesene.

- Yahu ne tarafa kaçtı?

- Bilmiyorum Halil. Görmedim.

Şeytan diyor hırsızı bulmak için uğraşma, bu karıya gir.

- Yahu nasıl görmezsin?

- Nasıl göreyim be. Elin iti gözümün önünde soyacak değil ya dükkânı.

Bunu derken üzerime doğru birkaç adım attı. Galiba o da hırsızı bulmak için uğraşmadan bana girmeyi düşünüyor. Aramızdaki kilo farkını aramızdaki mesafeyle dengelemek için aynı yönde birçok adım da ben attım.

- Gece girmiş hırsız Halil Abi.

İlyas'ın karı bunu söyleyince fark ettim dükkândaki komşuları. Biraz rahatladım. Olan olmuş nasılsa. Yapılacak bir şey yok.

- Ne çalmış?

Karıma bunu sorarken sakince yürüyüp kasanın başındaki sandalyeye oturdum.

- Görmüyor musun tependeki rafı?

Kafamı kaldırıp geriye bakmadan da biliyordum üstten ikinci sıranın yarısının boş olduğunu.

- Sen bu yüzden mi ayağa kaldırdın ortalığı?

- Bu yüzden mi ayağa kaldırdın ortalığıymış. Yetmez mi?

- Hay Allah senin cezanı vermesin karı.

Hiç böyle mutlu olmamıştım. Sanki bütün kanım şerbet oldu yayıldı içime.

- Ne sırıtıyorsun Halil, delirdin mi lan?

- Ne vardı o rafta?

- Elinin körü vardı.

Karım komşulara döndü. Zararımızın dökümünü yapıyor. En az yirmi kavanoz bal gitmiş. O kadar değildi ve hepsi de şekerlenmişti. Dün akşam toptancıya iade ettim. Karıma söylemedim ya çalındı zannetmiş.

- Zeynep...

Duymuyor beni. Konuştukça zararının azaldığını zannediyor.

- Zeynep kız!

Zararını karşıladı şimdi kâra geçmeye çalışıyor.

- Kız Zeynep!

- Ne var be?

- Çalınmadı onlar. Ben iade ettim.

- İade mi ettin?

- İade ettim ya.

Sessizlik.

- Dün akşam Osman yumurtaları getirince reçellerle balları geri gönderdim.

Hâlâ sessizlik. Karım şaşkın, komşular üzgün. Alıştılar tabi bizim soyulmalarımızla eğlenmeye.

- Bana niye söylemedin de aklımı aldın be adam?

- Aklını almışım. Kim kimin aklını aldı? Sabahın köründe 'Hırsız! Hırsız!' diye boğazını patlatan ben değilim.

- Sus, çarpıntım tuttu. Şimdi yığılacağım şuraya.

- Gel gel buraya otur.

Karıma yerimi verip komşuların arasına gittim. İlyas'ın karı eşek gibi sırıtıyor. Meryem de öyle.

- Halil Abi sen git de giyin istersen.

Bunu diyen İlyas'ın da ağzı kulaklarında. Üzerimde atlet, altımda donum var ya ona gülüyorlar. Karım, hırsız hırsız diye çığlık atarken bayramlıklarımı giyinecek değilim ya. Çırılçıplak uyumadığıma dua etsinler. Hem donum şort gibi bir şey.

- Aceleden neyle fırladığımı mı biliyorum ben.

- Tamam tamam eğlence olma millete. Git de giyin.

Dükkânın eve açılan kapısından çıktım. Yeni fark ettim, ben ayaklarıma da bir şey giyinmemişim. Allah'tan cam filan kesmemiş. Banyoya girip yıkadım ayaklarımı. Sabah sabah iyi heyecanlandım. Hâlâ ellerim titriyor. En az iki yılda bir soyulur bizim bakkal. Koca koca marketler değil de şu hırsızlar kesiyor iflahımı. Geçen yıl bu zamanlardı; sabah

dükkâna bir girdim, girmez olaydım. İlk ziyaretinden beri kasada beş kuruş para bırakmadığımı biliyor olmalı şerefsiz; hazırlıklı gelmiş. Kapıya kamyon mu dayadı ne, boşaltmış bütün rafları. Zeynep iki haftada kendine gelemedi. Az kaldı zarara bir de kârı ekleyecektim.

Ayaklarımı kurulayıp yatak odasına gittim. Karyolaya uzanınca fark ettim ne kadar yorulduğumu. Sabahın köründe deli danalar gibi koşmak kolay değil. Hem de don paça... Duraktaki kızlar beni bu halde görünce kim bilir ne düşünmüşlerdir? Sevgilisiyle basılan bir hergele, öfkeli kocadan kaçıyor. Sakın beni öfkeli koca zannetmesinler. Yok canım. Böyle durumlarda kimin giyinik kimin çıplak olduğunu bilemeyecek kadar salak olamazlar.

- Baba, annem seni çağırıyor.

- Tamam oğlum.

Metin, ortanca. On beş yaşında. Ablası Derya, on sekizinde. Bir de küçüğümüz var: Ceren. İlkokul ikiye gidiyor. Üç çocuk, hanım, ben ve yüzünü görmediğimiz o şerefsizler küçücük bir bakkaldan kazandığımızla geçinmeye çalışıyoruz. Neyse ki ev de dükkân da bizim. Dükkân dediğime bakmayın. Evin bir odasını bakkala çevirdik. On beş sene önce almıştım buranın arsasını. O zamanlar fena değildi kazancımız. İki sene sonra tek kat bir ev yaptırıp girdik içine. Çatı da yaptırmadık. Hesapta üstüne devam edecektik. Buranın beş kat müsaadesi var. Yaşlandık mı kira parasıyla geçinecektik.

- Halil!

- Geliyorum!

Gömleğimi ilikleyerek dükkâna girdim. Zeynep kahvaltıyı hazırlamaya gitti. Oturdum kasaya. Öğretmenin oğlu gelip üç ekmek istedi. Yanında getirdiği poşeti ben açtım, o doldurdu. Annesi tembihlemiştir 'ekmekleri bakkala elletme' diye. Bana gelene kadar kaç kişi mıncıklıyor bunları

bilse... Ayşe'nin kız da beş ekmek istedi. Beşini de aynı poşete tıkıp verdim kucağına.

- Bir daha gelirken çanta getir, tamam mı kızım?

- Tamam Halil Amca.

Tamammış. Her gün hatırlatırım aptal kıza bunu. Ekmeklerden kazandığımız üç kuruşun iki kuruşu poşetlere gidiyormuş, kimin umurunda. 'Marketlerin devri artık. Bakkallık öldü.' demeyi bilirler yalnız. Geçen yıl karakoldaki komiser bile bunu söyledi. Keşke ben de ona 'Polislik öldü artık. Şimdi devir doktorun, mühendisin devri.' deseydim. Sanki keyfimden bu küçücük bakkalla geçinmeye çalışıyorum. Sermaye olsa biz de biliriz yapacağımızı. Daha kızın çeyizi duruyor. Zeynep başımın etini yiyor her gün. Kızını yetim gibi evlendiremezmiş. Hanımefendi bana on araba eşyayla geldi ya. Allah sizi inandırsın, anam komşulardan utandığından kendi sandığındakileri çıkartıp verdi. Bu da hiç utanmadan göğsünü gere gere hava attı o güzelim iğne oyalarıyla. Sakın kulağına gitmesin, pek çirkeftir.

- Günaydın Halil Abi.

- Günaydın Etem. Geçmiş olsun toparlanmışsın iyicene.

- Toparlandık ya. Bi montekarlo versene abi.

Sigarasını alıp çıktı. Dışarıda çakılan çakmağın sesi geldi kulağıma. Aman acele et, iki saniye gecikirsen ciğerlerin söner maazallah. Hepsi böyledir bunların. Akşam oldu mu kapının önündeki naylon parçalarını saysam kaç paket sattığım eksiksiz çıkar ortaya. Sigara içenlere kızmamalıyım. Onlar benim, ekmek yiyenlerle birlikte en sadık müşterilerim. Hattâ ekmekçilerden daha iyiler. Çünkü poşet istemezler. Bakın şimdi aklıma geldi. Çok geniş bir müşteri kitlesi var bizim bakkalın. Sigara içenler ve ekmek yiyenler. Elli gram peynir, yüz gram zeytin alanları da ekleyin buna. Şu kapıdan içeriye her gün girip çıkanın sayısını varın hesap edin. Yine de yetmiyor kazandığımız. Ya ben de bacanak gi-

bi araba galerisi işletseydim? Şu yüz binlik şehirde kaç müşterim olurdu ki? Ayda yaptığın iki üç satışla ev geçindireceksin. Allah'ın sevgili kuluymuşum da bana böyle arı kovanı gibi işleyen bir ticarethane ihsan eylemiş. Tahtaya vur Halil Efendi tahtaya. Bizim bacanağın günahı çok olduğundan müşterisi azdır belki de. Ayıptır söylemesi karıya kıza pek düşkündür. Bursa'da döşeli evi var o biçim işleri için. Benden gizlemez hiçbir şeyini.

- Baba hadi kahvaltıya git, ben beklerim.

- Sen yedin mi kızım?

- Sonra yerim.

- Peki madem.

Kızım kahvaltısını uzun uzun keyifle yapmak için bizden sonra yer. Mutfağa gittim.

- Geldin mi Halil Efendi?

- Geldim Zeynep Sultan.

- Bak sensiz tek lokma koymadım ağzıma..

- Aferin. Kadın dediğin böyle olur. Gittiler mi çocuklar?

- Gittiler.

Bu zeytin çekirdekleri Ceren'den kalmıştır. Doğru dürüst sıyırmamış. Babasının bakkalından geldiğinden bedava sanıyor sıpa. Karım da şeker için düşünüyor aynı şeyi.

- Kız o kadar şeker doldurmasana çayına. Sana iyi değil.

- Aman Halil, çayıma da karıştırtmam artık.

Çayına karıştırtmazsın; kızını yetim gibi evlendirmezsin; perdeler eskidi, değişecek diye tutturursun. Fabrikatör Halil Bey'in karısı zannediyor kendini. Bu evin masraflarının yarısı millete gösteriş merakından çıkıyor. Sanki elâlem bilmiyor bunun Bakkal Halil'in karısı olduğunu.

Bir dilim ekmek alıp üzerine margarin sürdüm. Reçelle de takviye edince mis gibi oldu. Koca bir lokma ısırdım.

- Görmüyor musun be, reçel ellerine akıyor.

Parmaklarımı tek tek yalarken Zeynep iğrenerek bakıyor.

- Sen de pek hanım oldun Zeynep Sultan. Kızından mı öğreniyorsun kibarlığı?
- Kötü mü ediyorum? Acık sen de öğrensen ya.
- Acık demezler. Azıcık derler. Bunu da benden öğren.
- Öğrenirim, ne var...

Böyle dedikten sonra bana susmak düşer.

- Faturaları yatır bugün.
- Suyla elektrik mi?
- Telefonu da yatır.
- Niye?
- Canım, ille son gününü mü bekleyecen?
- Erken yatırınca daha mı az alıyorlar sanki.
- Sana iki iş olmasın diye diyorum.
- Olsun olsun. Bahaneyle çıkıp dolaşıyorum.

Telefon faturası yirmi üç milyon. Derya televizyondaki abuk sabuk yarışma programlarını aramasa bu kadar gelmez. Avunuyor diye ses etmiyorum. Biz de hepten öküz değiliz. Anlıyoruz biraz genç insan halinden. Kim bilir ne hayaller kuruyordur. Ben olsam onun yerinde, hiç yarışmalarla filan uğraşmam. Zengin bir koca bulur, paşa paşa yaşarım. Zor da değil. Kızım diye söylemiyorum pek güzel. Terbiyesi yerinde, lise diploması da var. Her zengine lazım böyle bir eş. Yalnız şunu da söyleyeyim kaynana çirkeftir. Başka da tek kusuru yok kızımın. Savurganlığını söylemiyorum. Çünkü bu bakkal kızıyken kusur, hali vakti yerinde bir adamın karısı elbet bol harcayacak.

Kahvaltımı ettikten sonra dükkâna gittim ve Derya'yı içeri gönderdim. Tam sandalyede dalmak üzereyken Cüneyt geldi. Beş dakika geç kaldın delikanlı. Kızım için geliyor bu. Şu arabaların arkasına koyulan oyuncak köpekler var ya, selam verirken kafası onlarınki gibi aralıksız sallanıyor.

- Günaydın Halil Abi.

Ben de ona günaydın dedim. Arkası bana dönük, önün-

deki raflara dikkatle bakıyor. Kızımı boşuna orada arıyorsun gülüm. Biz onu genelde evin içine koyuyoruz. İlgilenen müşteriler aile büyüklerini yanlarına alıp öteki kapıdan giriyorlar. Kızmıyorum aslında. Kız babası olarak gururlanıyorum bile. Çocuk harita mühendisi. Ne aradığını soracakken karım girdi içeriye.

- Hoş geldin Cüneyt.

- Hoş bulduk Zeynep Abla.

Her müşteriye böyle candan davranmadığına ben şahidim. Her müşteriye böyle candan davransa bile, buna gösterdiği muhabbet yakışık almıyor. Elinden gelse kızı şimdi içeriden getirir, poşete koyup verir çocuğun eline. Halasını soruyor. Hanife'nin yeğeni bu. Enişteşi meclis üyesi olduğundan belediyede iş buldu çocuğa. Anası babası Bilecik'teymişler. Bakmayın muhabbetlerine hiç katılmadığıma, kız babası olarak gerekli soruşturmaları çoktan yaptım.

- Halil, akşamüzeri pazara beraber çıkalım. Derya bakar bakkala.

Bu kadar edepsizlik fazla artık. Damdan düşer gibi söylediğine de bakın şu karının. Her hafta pazara beraber çıkarız biz. Her hafta biz pazardayken bakkala Derya bakar. Bana değil çocuğa söylüyor aslında. Gerçekten sinirlendim.

- Sen ne aramıştın delikanlı?

Şunun suratındaki şaşkınlığa da bakın? İki saattir dükkânımda dikilen herife bunu sormam çok mu garip?

- Şey alacaktım ben Halil Abi.

Eh o zaman doğal alış verişin uzun sürmesi. Bütün raflar şeylerle dolu.

- Makarna alacaktım.

Tam karşısında gördüğü ilk şeyi istedi. Bir paket çubuk makarna tutuşturdum eline ve gönderdim. İş yerinde bunları galeta gibi kıtır kıtır yemezse arkadaşlarına madara olacak.

- Ne biçim davrandın çocuğa Halil?

- Ben mi sen mi? Oğlana resmen kızınla randevu verdin.

- Sus be, salak adam.

Demiştim değil mi çirkeftir diye. Namusu düşünmenin adı salaklık olmuş.

- Bak ben namusum için yaşıyorum. Böyle rezalete gelemem.

- Sus dedim sana.

Sustum ama korktuğumdan değil. Görev icabı bu kadarını söylemem yeterli. Kız evlendirmek hassas bir konu. Beyaz gömlek satmak gibi. Yağlı bir müşteri geldi sanırsın serersin önüne malı, pis elleriyle lekeledimi tamam artık. Üste para versen almaz kimse. Kızım için böyle benzetmeler yapmak hoşuma gitmiyor ama gerçekçi olmak lazım. Burası Ankara, İstanbul, İzmir değil. Benim elimden yalnız ailemin namusuna sahip çıkmak gelir. Koca ilçeyi değiştiremem.

* * *

Faturaları yatırdıktan sonra, akşamüzeri pazar arabasını alıp çıktık karımla. İş telefonunu bilseydik arar Cüneyt'e de haber verirdik: 'Biz çıkıyoruz gülüm, kızı bakkala kolayca bulabileceğin bir yere bıraktık. Acele etme, bir saatten önce gelmeyiz.' Tövbe tövbe.

- Geel abi geel! Malın iyisine geel!

Pazarın girişinde önüme maymun gibi atlayan bu adam doğrudan bana bağırıyor. Duymamış gibi devam ettim yoluma. Önce bir baştan diğer başa hiçbir şey almadan gidip fiyatları öğreneceğiz: Domates beş yüz. Çüş artık. Salatalık, üç kilo bir milyon. Ona da çüş. Omuz atıp geçen şu karıya da çüş.

Zeynep iki de bir tanıdıklarına rastlayıp duruyor. Doyamaz bu karı milleti konuşmaya. Yahu pazardasınız, selamlaşıp geçin. İlle yedi mahallenin dedikodusunu yapacaklar ayak üstü. Şimdi konuştuğu Cevriye. Tek başına yolun yarı-

sını kapatıyor. Fil kadar diyeceğim ama otuz kırk kilo fazlası var. Damadı bunu istemiyormuş onu anlatıyor.

- Sen nasılsın Halil Efendi?

- Sağol abla. Geçinip gidiyoruz.

- Biz de iyiyiz hamdolsun.

Nihayet tekrar yola koyulduk. Uçmuş fiyatlar uçmuş. Erişebilene helal olsun. Öyle diyorum ama bakıyorum da milletin arabaları hep dolu. Hepsinin marketi var sanki. Hadi bakalım fiyatları gördük. Şimdi sıra acı tarafına geldi.

Üç kilo patates aldık önce. Sonra da salatalık almak için yanaştık tezgâhlardan birine. Zeynep seçmek için elini uzatınca kıyamet koptu. Dizilmiş malın seçildiği nerede görülmüşmüş. Güzel güzel azarlıyor herif benim karıyı. Dedim ya bizimki de çirkeftir altta kalmıyor. Büyütmeye gerek yok bence. Bırakıp gidelim. Başkasından alırız. Yok, karı aklı işte ille seyirlik olacak bütün pazara. Ben bir erkek olarak durumu hemen kavradım. Sadece tezgâhın üzerinde değil başında da hıyarlar dizilmiş. Dövmek için birini çekip alsan hepsi devrilecek üstüne. Onları tekrar yerine dizebilene aşk olsun. Çekiyorum bizimkini ama gelmiyor. Biliyorum zaten beni dinlemeyeceğini. Karşıya geçip pazarcıyı yatıştırmaya çalışmam daha kolay olur. Vallahi şimdi ortalık karışırsa hiç de bunun kocası benim demem. Şimdi bile sıvışabilirim buradan. Yok olmaz. Pazarcılardan kurtulurum ama Zeynep eninde sonunda yakalar beni. Bakmayın sabah hırsızın peşinden uyku sersemliğiyle öyle koştuğuma, korkak bir adamım. Kan görmeye hiç dayanamam. Hele kendi kanımı gördüm mü saniyesinde bayılırım. Herifler de zebella gibi. Zeynep ikisini kesin haklar da üçüncüsüyle beni yalnız bırakmasından korkuyorum.

- Tamam abla ya. Tamam ya. Sen haklısın. Yürü git işine.

Aman doğru mu duyuyorum? Pazarcı yelkenleri suya mı indiriyor?

- Terbiyeli konuş terbiyeli.

- Sen haklısın diyorum abla. Daha ne diyeyim?

Hah şöyle hizaya gel. Terbiyesiz adam. Zorla belanı arama. Bunları sesli söylemiyorum ama yine de korkuyorum adamlar içimden geçenleri anlarlar diye.

Karımın söyleyecekleri bitince peşine takıldım ve ayrıldık oradan. Onunla gurur duyuyorum. Erkek gibi karı. Sıradaki ilk hıyar tezgâhına yanaştı.

- Sen de mi seçtirmiyorsun?

- Seç abla seç.

Buradakiler de dizili ama belli ki adam beladan hoşlanmıyor. Karım dönüp pazarcıyla konuştuğu sertlikle bana hıyarları seçmemi emretti. Ben de beladan hoşlanmadığımdan itaat ettim. Tüh kılıbık diye ayıplamayın beni. Az önceki ayıların kılıbığa benzer bir yanları yoktu ama Zeynep on dakikada muma çevirdi onları. Bense huy olarak zaten kılıbıklığa yatkınım ve on dokuz yıldır bu kadınla evliyim. Başlangıçta böyle değildim. Onun öfkelenince gözünün nasıl döndüğünü öğrendiğimden beri böyleyim. Öfkelenince dedim. Normalde iyi kadındır.

Hıyarlardan sonra domatesleri, patlıcanları ve biberleri seçtik. Aferin Zeynep'e. Böylesi lazım bu pazarcılara. Meclise girecek karı. Milletvekili olmalı anlamında demiyorum. Meclise eli belinde dalıp çıkacak. Bi görünecek yani. Böyle bir dişi kaplanı, sadece Bakkal Halil'in evinin dertlerini çözsün diye ziyan ettiğim için utanıyorum.

Döndüğümüzde, Metin okuldan gelmiş dükkânı o bekliyordu. İster misiniz Cüneyt Efendi, Derya yerine oğlumla karşılaşmış olsun. Ben istemem. Namus konusundaki hassasiyetim bir yana, Cüneyt fena çocuk değil.

Karımla eve girdik. Ben hemen çıktım. Zeynep, Derya'nın ağzını arar şimdi. Baba olarak yanlarında bulunmam yakışık almaz. Beş on dakika sonra da Zeynep geldi. Oğlumu içeri

gönderdim. Oğul olarak onun anne babasının her konuşmasına tanık olması da yakışık almaz. Bu yakışık almayan şeyler hayatı zorlaştırıyor. Şimdi karıma, 'Ne olmuş, çocuk gelmiş mi?' diye soramıyorum. Allah'tan o anlayışlı karı.

- Cüneyt gelmiş biz pazardayken.

- Niye?

- Kızınla konuşmuş.

Sevindim ve heyecanlandım.

- Haklıymışım değil mi sana kızmakta.

Çocuk anasını babasını göndermek için izin istemiş Derya'dan.

- Derya ne demiş?

'Ben bilmem, annem babam bilir.' demiş. Kızın gözü çocuğu tutmuş demek ki. Yoksa anne baba gelmezdi aklına.

* * *

İki hafta sonra bir akşam zilimiz çalındı. Müstakbel dünürlerimize kapıyı, ben ve karım birlikte açtık. Hala, enişte, anne, baba ve Cüneyt...

- Hoş geldiniz.

- Hoş bulduk.

Babayı ilk defa görüyorum. İri yarı, ense kulak yerinde bir adam. Ellisinde vardır. İyi giyimli. Koltuklu misafir odamıza buyur ettik. Herkesi almaz karım buraya. Ben bile beş on defa ya girmişimdir ya girmemişimdir. Onların da çoğu yine kız istemeye gelindiğinde.

Oturduk. Karşılıklı hal hatır sorarken bir yandan da müstakbel damadımı inceliyorum. Diz kapakları bitişik. Sıkılıyor galiba. Ayak parmaklarıyla döşemeyi kazmaya çalışıyor. Tünel oyup kaçacak aklınca. Koltuğun yarısını bile kullanmıyor. Kız babası olarak ağır olmam gerekmese 'Rahat otur gülüm, tamamı senin o koltuğun.' diyeceğim. Çocuğun sıkılganlığı çok hoşuma gitti. Arsız gençlerden hiç hazzetmem.

- İşler nasıl Halil Bey?
- İyi Allah'a şükür. Sizin işler de iyidir inşallah.
- Ee biz emekliyiz. Emeklinin işi hep aynı.
- Nerden emekliydiniz Hakkı Bey?
- Devlet Su İşleri'nden efendim.

Cüneyt'in iki de ablası varmış. İkisi de evliymişler. Allah izin verir de oğullarını da evlendirdiler mi, iyice rahata ereceklermiş karı koca.

Derya kahveleri getirdi. Müstakbel kayınvalide öyle bir bakıyor ki, kızın iç organlarını kontrol ediyor sanırsınız. Pek cin bir şey zaten. Ufak tefek zayıfça. Yüzü aynı fareye benziyor.

Ne yapıyor o kadın? Koltuğun altına düşürdüğü terliğini almaya çalışıyor. Bu numarayı biliyorum ben. Bahaneyle görünmeyen yerlerin tozunu kontrol edecek. Çocuk utanarak bakıyor annesine. Dert etme gülüm yengen siz gelmeden her tarafı sildi. Anan isterse halıların altlarına bile bakabilir. Ben erkek anası olsam habersiz basarım kız evini.

- Evin üstünü çıkmıyon mu Halil?

Bunu soran Cüneyt'in enişte si. Nasıl çıkalım? Senin gibi arkamızda koca belediye yok bizim. Arkamızda belediye var da başka manada.

- Yok çıkamıyoruz.
- Niye?

Ne demek niye? Para yok ulan para yok. Bu tek katı nasıl çıktık ona bile şaşıyorum ben. Uzunca bir laf kalabalığıyla üst katı çıkmak istemediğimiz için çıkmadığımızı söyledim.

- Haa öyle mi? Ben de belediyeden ruhsat sorunu filan varsa halledelim diye sordum.

İyi niyetle sorulmuş sinir bozucu bir soruya dayanırım ama bakın şimdi ne diyor:

- Sen aslında yapıp üste çıksan, aşağısını da komple markete çevirsen çok iyi olur.

- Bakalım, kısmet...

- İyi olur iyi olur. Öyle değil mi kayınço?

Bi onayla bu şişkoyu, kızı hayatta alamazsın.

- Vallahi enişte, Halil Bey daha iyi bilir. Ben hiç anlamam ticaretten.

Aferin. Ne güzel dedin. Görgülü adam belli ediyor kendini. Kız sizin.

* * *

Kasa da oturmuş, camdan uzaklara bakıyorum. Bugün sanayiye yatak odası takımı bakmaya gidiyoruz. Kızı verdik başımıza belayı sardık. Yahu benim bildiğim çeyiz, baş örtüsüdür, havludur, bezdir. Hadi bir de tava tencere olsun. Beyaz eşyası, mobilyası... Bakkalım ben, bakkal. Kümes kadar şu yerden ne kazanıyorsam o. Dinleyen kim. 'Halil, Halil delirtme beni.' diyor Zeynep Sultan. Delirmişsin sen delireceğin kadar. Kendini kimin karısı zannediyorsan git onun yakasına yapış.

- Ne düşünüyorsun öyle kukumav kuşu gibi Halil Efendi?

Karım tepemde dev anası gibi dikilmiş haberim yok.

- Bizim kıza çim biçme makinesi almadık onu düşünüyorum.

- Şapşal şapşal konuşma.

- Ne yapayım, şapşallığa vurdum işi.

- Senden başka kız evlendiren yok sanki.

- Eşek eşek iken, sırtına fazla yükledin mi gitmez Zeynep.

- Sen de ondan mı anırıp duruyon?

Kocaya dediği lafa bak. Şöyle elimin tersiyle 'şaap' diye bir çakacağım. Hiç beklemeyecek de. Ne olduğunu anlayana kadar tüyeceğim sonra.

- Bak Zeynep doğru konuş benimle, vallahi fena olur.

- Ay kızdı. Ne oldu?

- Anırıyon kime derler?

- İncilerin mi döküldü?

- Döküldü dökülmedi. Saygılı konuş benimle.

- Peki Halil Beyefendi. Biz alt tarafı bir bakkal karısı olduğumuzdan kibarlığı pek bilmiyoruz.

- Sen bakkal karısı olduğunu bil, kibarlığı bilmemene razıyım ben.

Müşteri gelince kestik konuşmayı. Gençten bir adam.

- Sizde Japon yapıştırıcısı var mıydı?

- Kalmadı.

Eski alışkanlık. Müşteri Hazreti Ali'nin kılıcını sorsa 'yok' demeyeceksin.

- Uhu var ama.

- Yok, uhu olmaz.

- Bant var.

- Bant da olmaz.

O zaman size leblebi tozu vereyim. Dibi kaymaklı. Zeynep haklı vallahi. İyice şapşallaştım. Çocuk da hâlâ bakınıyor. Sakın bu da Derya'yı arıyor olmasın. Bak işte o gerçekten kalmadı. Yenisi yetişiyor ama en az on yıl beklemen lazım. Hatta on beş yıl. Anca düzeriz çeyizini. O zamana kadar yeni ihtiyaçlar da çıkar.

- Peki. İyi günler.

- İyi günler.

Geldiğini fark etmediğim gibi gittiğini de fark etmedim Zeynep'in. Yine yalnızım. Yine uzaklara bakıyor gözlerim. Şarkı gibi oldu.

- Baba, annem seni çağırıyor.

Şu şarkıyı bitirseydim hiç değilse. Dükkânı Metin'e bırakıp içeriye girdim. Sanayiye gitme vakti gelmiş. Kızım, karım ve ben düştük yola. Haydi hayırlısı bakalım. Hayırlı olmayacağı kesin ya, alışkanlıktan öyle dedim. Şehrin içinden geçerken mağazalara, dükkânlara bakıyorum. Milletin işi tıkırında. Hele şu dövizciler. Baksan benimki kadar bir yerde

yapıyor adam işini. Garaj yolunda üç tane dairesi var şu sakallı şişkonun. Bu adamın kızını evlendirirken yaptıklarının aynını benden de istemeleri adalet mi? Nerede adalet var ki zaten şu canına yandığımın dünyasında. Bu akşam lotonun çekilişi var. Yedi kolon oynadım. Çıkmazsa, komünist olacağım. Buna da işte şimdi karar verdim.

- Halil biraz hızlı yürüsene.

- Yürüyorum ya.

Kadıya turfanda hıyar yetiştiriyoruz sanki. Rahmetli amcam böyle derdi. Çok bilgili adamdı. Amcam bir de kılavuzun karı olacağına karga olsun derdi. Hiç değilse boku yiyeceğini önceden bilirmişsin.

Geldik sanayiye. Ramis'in mağazasının önünde durdum. Gireceğim ama cesaret edemiyorum. Karım çekti kolumdan.

- Vay Halil sen bilir miydin buraların yolunu?

Bilmez olaydım, marul kafalı Ramis.

- Niye bilmeyelim be Ramis?

Ben Ramis'le hoş beş ederken karımla kızım takımlara bakmaya başladılar bile.

- İşler nasıl Ramis?

- İyi Allah'a şükür be. Hayırdır, yengeye yeni ev mi döşüyorsun?

Benim yengeye bir şey döşediğim yok. Ne döşüyorsa yenge bana döşüyor.

- Kızı verdik.

- Yapma ya.

- Yaptık.

- Kime verdiniz?

Damadı tanıyormuş. İyi çocukmuş.

- Senin iş zor yalnız.

- Hem de nasıl.

Karım böldü sohbetimizi. Yanında durduğu takımın fiyatını soruyor.

- Yenge o size altı yüze olur.

Zeynep'in surata bakan 'Niye bu kadar ucuz?' diyor sanır. Benim yüzümde de 'Allah'ım bu dünyaya ben niye geldim?' yazılı.

- Şu beyaz takım kaça Ramis Abi?

- Gülüm o altı yüz elli.

Ramis'le ava giderdik eskiden. Bilseydim vallahi vururdum bunu.

Ramis'in mağazadan çıktık. Sanıyordum ki, benim karıyla kız boylarının ölçüsünü aldılar, kapanacak bu tatsız mesele. Öyle değilmiş. Ramis'in mağazada çeşit yetersizmiş. Başka yerlere de bakacakmışız.

Akşama kadar oradan çıktık oraya girdik. Karar veremediler. Cehennemi gezseydim bundan iyiydi. Eve gelince devrildim yatağa.

- Yoruldunuz mu Halil Bey?

Karı işin dalgasında hâlâ. Beni öldürmeyi kafasına koymuş.

- Bak Zeynep Sultan, sizin bu gidişiniz gidiş değil.

- Mızırdanma Halil. Her sene kız evlendirmiyorsun.

Bana kalsa, her sene de evlendiririm. Tavasını tenceresini, bohçasını veririm eline gönderirim kocasına. İki gönül bir olunca samanlık seyran olmaz mı? Onlar sağ, ben selamet.

Vallahi bak buraya yazıyorum, sizin aklınızla gidersek ben bu kızın düğününe kadar yaşamam. Boylarım cehennemi.

- Boylamazsın, boylamazsın. Aslan gibisin maşallah.

Deyip çıktı odadan. Mutfaktan, yemek hazırlığının sesi geliyor. Çok acıktım. Bakkala gidip Metin'i içeri göndersem iyi olur. Dersi vardır çocuğun ama kıpırdamaya halim yok. Yemeğe kadar dermansız eşek gibi yatacağım böyle. Aslında yemeğe kadar değil şu düğün bitene kadar yatmalı. Karı izin vermez ki. Mezara girsem tutar çıkartır vallahi. Azrail alamaz elinden.

- Halil!

İşte sesleniyor içeriden.

- Halil!

Uyuyoruz, anlamadın mı hâlâ? Bağırıp durmasana. Ayak sesleri odaya yaklaşıyor. Kapattım hemen gözlerimi.

- Halil!

Görmüyorum ama tepemde olduğunu sesten anladım. Hiç çaktırma Halil. Dinlenmek senin de hakkın. Azıcık vicdan varsa çeker gider şimdi. Hah işte gidiyor. Biraz bekleyip açtım gözlerimi. Vay çakal karı. Gitmiş gibi yapıp kapıda beni gözetliyormuş.

Tü Allah belanı vermesin. Koca adam utanmıyorsun değil mi?

Yeni uyanmış gibi şaşkın ve mahmur bakıyorum.

- Ne oldu be?

- Hadi bırak numarayı da bakkala git. Çocuk gelsin dersini çalışsın.

Ses etmeden kalktım yataktan. Dedim ya fenadır öfkesi. O mutfağa gitti ben dükkâna. (...)

- Hadi oğlum git de dersine çalış sen.

Tamam baba.

Akıllı çocuktur Metin. Evlatlarımın hepsi akıllıdır. Bir gün utandırmadılar beni. Allah da onları utandırmasın diyeceğim ama pek iyi değil aramız. İnancım zayıf sanılmasın. Haşa sümme haşa. O çarpmasa Zeynep çarpar vallahi. Yalnız ne yalan söyleyeyim kırgınım. Bunu geçen sene Hacı Rüstem'e dedim de ufalayacaktı imansız beni. Kulun ne haddineymiş Allah'a kırılmak. Tabi kendi keyfi yerinde. Şu karşıdaki koca apartman onun. Sanayide de iki dükkânı var. Yattığı yerden kiraları tıkır tıkır alıyor. Ondakilerin yarısı bende olsun her sene hacca yürüyerek gider gelirim de of demem.

- Bir kilo yoğurt Halil Amca.

İlyas'ın kız. Dolaptan yoğurt tepsisini çıkarttım ve çocuğun elinden kabı alıp teraziye koydum. Paranın üstünü verirken bir makas aldım yanağından. Anası gibi bu da güzelce olacak. Gözler maviş maviş. Benim küçüğün yaşıtı. Huyu benzemese anasına. Yoksa o da İlyas gibi bir garibanın yakar başını. Evde yoğurt bile yapamayana ben karı mı derim. Kaç defa denemiş tutmuyormuş. Sanki göle maya çalıyor salak. Herkes gibi yapıyormuş ama elinden olmuyormuş. Gönderdiğin kabı da mı elinden doğru dürüst yıkayamadın. Dedikodu sayılmaz bu yaptığım. Çünkü kimseye anlatmıyorum. Kendi kendime konuşuyorum. Bütün gün şurada oturup onu da yapmayayım da çatlayayım mı sıkıntıdan?

Açlıktan ölmezsem iyidir. İki karı bir saatte hazırlayamadılar yemeği.

- İyi akşamlar Halil Abi.

- İyi akşamlar Etem. Toparlanmışsın iyicene.

Sabah da söylemiştim bunu.

- Toparlandık ya. Bi montekarlo versene abi.

- Arttırdın sigarayı iyice. Sporcu adamsın. Yaramaz sana.

- Ne yapalım be abi?

Dükkândan çıkarken acıyarak baktım arkasından. Süleymaniye Spor'un kalecisi bu oğlan. Emlakçi Cevat'ın kızına takılıyordu. Yanlış bir iş. O adam sana kız verir mi? Cevat kızı anneannesinin yanına gönderdi. Az kaldı Etem'i de rahmetli dedesinin yanına gönderiyordu, zor aldık elinden. Bunun sporculuğu da hava cıvaymış. Bende o kalıp olacak da Cevat'a ağzımı burnumu kırdıracağım. Kızın hatırına elimi kaldırmadım diyor. Adam yetmiş huri hatırına yemez o sopayı. Neyse kendi bileceği iş.

Nihayet yemeği hazırlayabilmişler. Dükkânı kapattım. Müşteri gelirse zili çalar.

Köfte yapmışlar. Yanına da patates, biber falan kızartmışlar. Hemen oturdum.

- Yavaş Halil, yanacaksın.

Yanmışım ben yanacağım kadar.

- Acıktım Zeynep. Ceren kızım, hadi bir bardak su getiriver bana.

Sofraya su koymayı öğrenemedi şu karı.

- Al baba.

Bacak kadar çocuk anasından akıllı. Sürahiyle getirmiş.

- Al deme kızım. Buyur de.

Uyarıyı yapan karım.

- Buyur baba.

- Aferin benim kızıma.

Suyu içip kaldığım yerden devam ettim.

- Öğretmen bugün iki kere aferin dedi bana anne.

Matematik dersinde bütün problemleri önce o çözmüş. Bakkal kızı ya, şakır şakır hesaplıyor tabi. Bu abisinden de ablasından da yaman. Aynı babasına benzemiş. İlkokulda benim de matematikte üstüme yoktu. Hem ben bakkal kızı da değildim.

- Baba, Etem Abi, 'antrenmanlara sen de gel' diyor.

- Git oğlum.

- Git deme hemen Halil. Koca koca heriflerle nasıl oynasın bu çocuk. Kırarlar bir tarafını.

- Ben kaleciyim anne.

- Kaleciysen kolun bacağın demirden değil ya çocuğum.

- Karışma Zeynep. Gitsin çocuk.

- İyi madem. Sen öyle diyorsan gitsin.

Aman nasıl da koca sözü dinlermiş. Kızının çeyizini düzerken niye böyle uslu olmuyorsun?

- Asım Abi, babası imza atmadan almam diyor baba.

Asım, Süleymaniye Spor'u çalıştırıyor ama o kendini Milan'ın antrenörü zannediyor.

- Tamam bir ara atarım.

- Hafta içi atar mısın baba?

- Atarım oğlum atarım.

Zor bir şey mi sanki. Bir gün de o bahaneyle çıkar hava alırım. Sakın benden para istemesin Asım.

- Bak yalnız peşinen söyleyeyim, para mara vermem.

- Ne parası baba?

- Bilmem artık. Forma parası, zart parası, zurt parası istemesin benden.

- Yok baba kulüp karşılıyor her şeyi.

İyi güzel o zaman. Ben de ona istediği kadar imza veririm.

Lotonun çekiliş saati gelince televizyonun karşısına geçtim. Sanayiye giderken verdiğim karardan dönmüş değilim. Birkaç dakikaya kadar, ya komünist olacağım ya da zengin. Şahsen ben ikincisini tercih ederim.

İşte çekiliş başladı. Önce birinci sayıyı açıkladılar. Sonra ikincisini. Üçüncü sayının ekranda gözükmesiyle tek yolun devrim olduğundan hiç kuşkum kalmadı.

Bu kadar mı şanssız olur insan, yedi kolondan sadece birinde iki tutturabildim. Derya benden fazla üzüldü. Çünkü onun benimki gibi güç alabileceği bir amacı yok. Sabırsızdır gençler. Devrime kadar bekleyemezler.

- Yine hava aldın Halil Efendi.

Evet aldım. Sen de yarım kilo kınayı hak ettin. O koca götüne az gelir ama fazlasına param yetmez. Tövbe tövbe.

Bakkalın zili çaldı. Üzerime de hoş bir ağırlık çökmüştü. Hırlısı hırsızı var diye ben gittim.

- İyi akşamlar Halil Abi.

Orhan. Hem de polis üniformalarıyla. Komünist oldum ya, daha bismillah demeden enselediler beni.

- Pirinç unu var mı abi?

İster misiniz şimdi salaklığımdan kurtulamayıp her şeyi inkâr edeyim? Hayır pirinç unu yok bende. İrmik de yok. O da 'var biliyoruz, arkadaşların bülbül gibi konuştular' desin. İkramiyeyi kazanamayınca komünist değil de soytarı

oldum galiba. Evet aynen öyle. Orhan görsün bunu da, amirlerine rapor etsin. Çünkü soytarılık suç değil.

- Napıcan pirinç ununu gülüm?

Sırıtarak soruyorum. O ise şaşkın yanıtlıyor.

- Bebeğin maması için Halil Abi.

- Haa iyi o zaman.

Manalı manalı sırıtıp verdim eline paketi. Parayı alıp üstünü çevirdim.

- Pek neşelisin Halil Abi.

Yok be Orhan. Bozuğum bozuk. Yedi kolon oynadım ikiden yukarı çıkamadım.

- Vallahi ben de hava aldım abi.

Bir de yemin ediyor. Sanki sana çıksaydı ilk işin bakkala koşup bir paket pirinç unu almak olurdu. Sahi şimdi trilyonu götüren hergele ne yapıyordur? Bence ne yaptığını bilmiyordur. Trilyon bu. Bin tane milyar yani. İnsan komaya girer be. Kendini tanıyamaz. Zaten kendini de bir tek kendisi tanıyamaz. Yoksa biliyoruz böyle durumlarda tanıdıkların akrabaların nasıl da arttığını. Yarın şanslı herifi gazetelerde görürüz. Görelim görelim. Çok özledim keratayı. Dedelerimizin içtiği su ayrı gitmezmiş. Rahmetli hep anlatırdı. Sahiden soytarı oldum ben. Akşamın bu vaktinde dükkânda dikilmiş kendimle eğleniyorum.

Kapıyı kapatıp eve girdim.

- Kimmiş Halil?

- Orhan. Pirinç unu aldı.

- İki saat dönmedin de.

- Özledin mi Zeynep Hanım?

Çocuklarımın yüzlerine yayılan gülücükleri görünce karım gibi ben de utandım. Durumu kurtarmak için

- Komünist oldum ben, dedim.

Kaşlarını, 'ben de polis oldum o zaman' der gibi çattı.

- Ne diyon sen Halil?

İkramiye bana çıkmazsa komünist olacam demiştim. Çıkmadı.

- Densiz densiz konuşma. Birisi duyup gerçek sanacak.

- Gerçek değil mi? Bize mi çıktı ikramiye?

- Of Halil!

Aslında karım 'iyice üşüttün sen kafayı' diyor. Haklı. Ama ben de haklıyım. Kafayı üşütmekte yani.

Metin'le Ceren ders çalışmak için öteki odaya gittiler. Salonda üçümüz kaldık. Derya masa örtüsü örüyor, Zeynep havlu kenarı. Çeyizi ucuza getiriyorlar güya. O eskidenmiş. Siz evde gardırop yapabiliyor musunuz? Yapamıyorsunuz. Öyleyse bırakın o tığları. Gözlerinize yazık. Bir işe yarayacak olsa ben de doğmamış torunlarıma patik örerdim.

- Baba, şu ipi açar mısın? Dolaşmış.

- Açamam kızım, televizyon seyrediyorum.

- Bırak çocuğum yarın yenisini alırız.

- Getir hadi açayım.

Derya, ipi bana verirken gülmesini gizlemeye çalışıyor.

- Ee Halil, demek komünist oldun he? Artık ben de komünist karısı oldum yani.

Sesimi çıkartmadan kafamı iki yana salladım.

Kızım, Cüneyt'e söyle davetiyeye kız babası komünist yazdırsın, bakkal değil.

- 'Merhum komünist bakkal' yazdırsın kızım.

- Babaa!

Tamam çocuğum, isterseniz yalnız merhum yazdırın.

- Baba ya!

- Ee peki onu da yazdırmayın. benden hiç bahsetmeyin. Yalnız kız anası katil deyin.

- Sen ona bakma kızım. Babası 'zevzek' yazarız.

Doğru söze ne denir? Sustum. Televizyonda haberler: Üç ayda on beş kilo vermiş hanımefendi. Yanına doktorunu da almış başarısının sırrını anlatıyor. Ben de çok merak ediyor-

dum. Zeynep merak ediyor ama. Derya da merak ediyor. Kızım senin önce nasıl yirmi kilo alınacağını öğrenmen lazım. Spiker de yarım ton vardır. Maaşının tamamını yiyor galiba. Yirmi bin dolar alıyormuş bu. Zaten o gövdeyi saman yese besleyemez daha az parayla. Öyle de haber sunuyor ki insan bu samanla beslenenlerden mi diye düşünmeden edemiyor.

- Ne izliyorsunuz şu salağı ya?

- Sen de izliyorsun.

- Değiştireyim mi baba?

- Fark etmez kızım.

Sanki değiştirebilecek. Bütün kanallar aynı. Bakkalız, okul okumadık ama kereste değiliz. Beni çıkartsınlar oraya, bu adamdan daha iyisini yapmazsam şerefsizim. Yirmi bin dolar da istemem. Onda birine eyvallah derim. O da iyi para. İki ayda borçsuz düzerim kızın çeyizini. Bunlar kıyafete bile para vermiyorlarmış. Reklam yapıyorlar ya. Bazen oturduğum yerde ince mevzulara dalarım. Ne olacak bu memleketin hali gibisinden... Kafamdakileri Zeynep'e söylerim, 'Sana mı kaldı memleketin halini düşünmek?' der. Karı aklı işte. Anca kızın çeyizine, pencerenin perdesine kafa yorsun.

- Çay yapayım mı baba?

Meşgul etme beni kızım. Artmış milyon için düşünüyorum şu anda.

- Baba, çay yapayım mı?

- Ne dedin?

- Çay diyorum.

- Yap kızım.

Kızım kalkıp mutfağa gitti.

- Bu memleket nasıl düzelir biliyor musun Zeynep?

- Aman Halil bırak boş işlerle uğraşmayı.

Memleketin düzelmesi mevzusuna boş iş diyen bir karım var benim. Bununla konuşmaya çalışanda hata.

- Bak dinle.

- Dur şimdi, ilmek sayıyorum.

Say bakalım say. İki eksik çıktımı kızı geri verirler. Koca memleket can çekişiyor umurunda değil.

- Şimdi bizde fakir çok. Doğru mu?

- Doğru, doğru.

- Fakir adam rahatsızdır doğru mu?

- Hay Allah canını almasın. Aklımı karıştırdın.

- Ohoo daha en kolay yerinde aklın karıştı. Sana zor anlatacağız bu mevzuu.

- Ulan bi sus da sayayım şunu.

Ulanlı konuşmasına bakmayın sever beni. Sever sayar diyecektim ama siz de görüyorsunuz saymak konusunda pek başarılı değil.

- Bak örnek vereyim. Ben niye komünist oldum bugün?

- Dört, beş, altı...

- *Çünkü fakirim. Aç değiliz Allah'a şükür ama...*

- On bir, on iki, on üç... Sus!

- On üçten sonra sus gelmez. On dört diyecektin.

- Vallahi şimdi yaracam kafanı.

- Yemin etmene gerek yok. Ben güvenirim senin sözüne.

Kızım mutfaktan döndü.

- Sen ipi açmıyorsun ama baba.

- Önce memleketin sorunlarını çözecek baban.

- Açıyorum kızım. Bak azıcık kaldı.

- Ay baba, vallahi daha çok karıştırmışsın.

- Kedi gibi oynayasın diye mi verdi kız sana o yumağı?

Yanıt vermek yerine önümdeki yüzlerce düğümü çözmeye koyuldum. Memleket meseleleri mecbur bekleyecek şu ip açılana kadar. Eh be kızım, nasıl karıştırdın bunu böyle. Senin deden, yani benim babam, bir karı elindeki ipi dolaştırıyorsa ondan hayır gelmez derdi. Aman bizim dünürlerin kulağına gitmesin bu. Ben söylemezsem gitmez. Televizyonda-

ki de bağırıp duruyor. Adam haklı. O parayı bana versinler televizyonsuz duyururum millete sesimi. O parayı bana versinler... O mal bende olsun... O kadar zengin olsam... Günde yüz defa böyle başlarım lafa. Bir Allah'ın kulu da al bakalım bu paraları, yap ne yapacaksan demez. Kullarından vazgeçtik, Allah'ın kendisi de oralı değil. Gel de küsme.

Dükkânın zili çaldı. Elimdeki ipi bırakıp gidene kadar iki defa daha zırıldadı. Her kimse, bizim bakkalı devlet hastanesinin acil servisi sanıyor.

Çocuklar. Kapıyı açtırana kadarmış aceleleri. İki tane defter kabı aldılar. On dakika beğendirmek iç dil döktüm sıpalara. Yirmi dört saat satış yapıyorum yine de yakınıyorum. Nankörlük benimkisi canım. Yüz bin lira kârı indirdim cebe. Yüz bin kap daha sattım mı yatak odası takımını aldık demektir.

Salona girmeden önce mutfağa uğramışım Allah'tan. Çay suyu fokur fokur kaynıyor, içeride iki kadın patates gibi oturuyor. Tüpü boşaltmak bedava ama doldurmak beş kağıt. Anlayan kim? Tezgâhın altından kavanozu aldım. Adam başı yarım çorba kaşığı... Ceren'e daha az, çünkü o çocuk. Aslında Metin de çocuk sayılır. Çeyrek kaşık da onun için. Gece uyuyamazlar sonra. Benim de uykumu kaçırıyor çay. Kendim için koyduğum yarım kaşığın da yarısını aldım. Büyük demliğin altına su ekleyip salona döndüm.

- İçeride su kaynıyor, haberiniz yok.

- Demledin mi?

- Demledim tabi.

- Kızım git de çay ekle biraz demliğe. Baban şimdi tuz gibi serpmiştir.

- Yok kızım otur. Vallahi beş kaşık koydum Zeynep.

- Sus. İki kaşık çay için çarpılacaksın şimdi. Kalk kızım sen.

Derya annesini dinleyip mutfağa gitti. Arkasından seslendim.

- Derya! Adam başı bir kepçe koy yavrum.

- Babanı duydun değil mi Derya?

- Duydum anne.

- Şaka yaptım kız.

Bunu dememe hiç gerek yoktu. Benden başka herkes kahkaha attı.

- Metin! Ceren!

İki tane 'Efendim baba' duyuldu yan odadan.

- Bizi mi dinliyorsunuz, ders mi çalışıyorsunuz?

Ders çalışıyorlarmış. Babanızın komikliklerini de kaçırmıyorsunuz tabi. Bazen daha sert olmam gerekir diye düşünüyorum. Sadece düşünüyorum ama. Şu çocuklara bir tokat atmış adam değilim. Kızını dövmeyen dizini döver derler ya, yalan. Şimdi ben Derya'yı dövmüş olsaydım çeyiz masrafları düşer miydi? Düşmezdi. Mobilyacıları dövsem belki. Kızım mutfaktan döndü.

- Sen o ipi çözemeyeceksin baba.

- Çözecem yavrum. Yalnız, sen bana bir tığ ver.

Tığı alınca daha hızlı ilerlemeye başladım. Zaten üç beş düğümmüş işi zorlaştıran.

Kızım çayları getirdiğinde ben de çözülmüş yumağı sehpanın üstüne gururla bıraktım ve bardağımı aldım. Ceren geldi ablasının ardından. Dersini bitirmiş, çayını burada içecekmiş. Kanepenin bir ucunda ben oturuyorum bir ucunda Zeynep. Küçük kızım da aramıza yerleşti. Derya karşımızda. Ana kızın başları önlerindeki işlerinde. Arada birer yudum alıyorlar çaylarından. Ceren sehpanın üzerindeki bardağına üflüyor durmadan. Bakkal Halil'in mutlu aile tablosunda yalnız Metin eksik. Şaka bir yana gerçekten duygulandım. Seneye bu zamanlar Derya kocasının evinde olacak. Kendi yuvasının dertleriyle uğraşmaktan bizi hatırlayamaz bile. Gün gelecek şu bacaksız bile elin herifinin ardına takılıp terk edecek bizi. Yavaş git oğlum Halil. Şimdi zırlayıp hepten madara olacaksın çoluk çocuğa.

- Ses ver Zeynep Sultan!
- Ne bağırıyorsun be? Ödümü koparttın.
- Bağırırım. Herkes kapatmış ağzını.
- Televizyondakiler konuşuyor ya.
- Allah belasını versin televizyondakilerin. Sen anlat sen.
- Ne anlatayım canım durup dururken.

Zeynep'ten pas alamayınca küçük kızıma döndüm. O da hazır bekliyormuş. Düğmesine basılmış teyp gibi başladı. Bugün yakan top oynamışlar. Mert onun yerine oyundan çıkmış. Bak şimdi hikâyeye. Canımız sıkkın ya... Yarın Mert de anasını babasını alıp seni istetmeye gelsin. Ablanınkinin hemen ardından sizin düğününüzü yaparız. Biz nasılsa el alem götürsün diye çekiyoruz kahrınızı.

Gece boyu bulamadım kaybettiğim havamı. Erkenden gidip yattım.

Ertesi gün ve daha ertesi günler hep ben açtım bakkalı. Çünkü karımla kızım gece yarılarına kadar ellerinde tığlarla savaştılar.

* * *

- Hadi Halil çıkalım.
- Çıkalım madem.

Metin'i dükkâna bırakıp düştük yine yola. Kızım, karım ve zavallı ben. Birisi dese dünyada inanmazdım: 'Halil oğlum, gün gelecek sen bulaşık makinesi almaya gideceksin.' Oğlan tarafı bütün beyaz eşyaları üstlenmiş bulaşık makinesini ise kız tarafının alması adetmiş. Hayatımda görmediğim bir aleti almayı adet edinmişim haberim yok. Öyle de pahalı ki imansız sanki ruhunu yıkayıp cennetlik yapıyor seni. O parayı bana versinler ömür boyu yıkayayım bulaşıklarını. İşte yine 'O parayı bana versinler...' dedim. O parayı bana vermesinler ama benden de o parayı istemesinler. İki kişinin bulaşığından ne olur be kızım? Beş dakikada halledersin. Biliyorum, kız

üşendiğinden değil, millete gösteriş olsun diye istiyor. O ona, o ona hava atarken arada benim gibi garibanlara olan olur. Atlar tepişir eşekler ezilir misali. Tamamı olmasa da ezilen eşek kısmı uydu. Buraya yazıyorum, yarın öbür gün yumurta kırma makinesi de çıkartırlar bunlar. Evine yumurta alamazsın ama kırma makinesini baş köşeye koyarsın.

Mağazanın önündeyiz şimdi.

- Hoş geldiniz.

Şimdi içindeyiz. Koca koca buzdolapları, televizyonlar, fırınlar. Hepsi üstüne üstüne geliyor sanki insanın. Geveze oğlanın peşine takıldı karımla kızım. Ben de gittim arkalarından. Fırın gibi bir şeymiş bu bulaşık makinesi. İçini açtı oğlan. Hayret nasıl yıkıyor acaba?

- Bu kırmaz mı tabağı çanağı?

- Nasıl abi?

- Tabağı çanağı kırmıyor mu bu yıkarken diyorum.

Oğlan sırıttı. Karım kızdı. Kızım kızardı. Çok tuhaf bir şey sordum sanki. Onca para vereceğiniz şeyin huyunu suyunu merak etmeye de hakkımız yok.

Yok abi. Kırar mı hiç.

- İyi temizliyor mu bunlar?

Oğlan yine sırıttı. Karım yine kızdı. Kız yine kızardı.

- Temizlemez mi abi? Elde mümkünü yok o kadar temiz yıkayamazsınız.

Ama daha ucuza yıkarım.

Çocuk başka bir model gösterdi.

- Bunların hangisi daha çok yakar?

- Nasıl yani abi?

- Elektrik diyorum.

Bu soru gerçekten saçma değil ama üçünde de bunu anlayacak kafa yok.

- Vallahi onu bilmiyorum abi. Ama fark etmemesi lazım. İsterseniz öğrenirim.

- Gerek yok.

Elektrik faturalarını da ben ödeyecek değilim. Cüneyt Bey düşünsün.

Kampanya broşürlerini alıp çıktık. Karım beni abuk sabuk sorular sormamam konusunda uyardı. Kızım da 'Evet babaa, lütfeen' dedi. Diğer iki mağazada ağzımı açmadım.

Eve döndük. Yorgunum. Başım ağrıyor. Kanepeye oturup boyumun yettiği kadar uzattım ayaklarımı. Karım da karşıma geçti. Eşarbını boynuna indirdi. O da yorgun ama keyfi kaçık değil. Kaçık olan aklı.

- Pek bir öfkeli baktınız Halil Bey.
- Öfkeli değilim. Yorgunum, yorgun.
- Ee yorulacaksın elbet.
- Sen de pek keyiflisin.
- Ağlayayım mı?
- Bana ne? İster göbek at, ister ağıt yak.
- Aa o da ne demek?
- Ne dediysem o demek. Ben dükkâna gidiyorum, deyip çıktım odadan.

Bakkala girip Metin'i eve gönderdim. Ticarethanemin kasasının başındayım şimdi. Dört yanım mallarla çevrili. Karşımda yerde çamaşır suları. Onların yanında deterjanlar. Üstte poşet poşet bulgur, pirinç, fasulye, nohut... Tezgâhın üzerinde kırtasiye malzemeleri... Arkamda reçel ve bal kavanozları... Say say bitmez. Ben her gün bu kadar mal satsam anca adam olurum.

Karıyla kız şimdi içeride karar vermeye çalışıyorlardır? Onu mu alsak bunu mu alsak? En ucuzunu alın işte diyeceğim ama ucuzu yok ki. Hepsi pahalı. Bir sünger bir paket deterjanın yapacağı işe sen git milyonlarca lira öde. Dönüp dolaşıp aynı yere geliyorum çünkü içim yanıyor. Kafamı dağıtmak için kalkıp rafları düzeltsem... Yerimden kıpırdayacak halim yok. Birisi gelip 'Devlet kanun çıkarmış bun-

dan sonra kızlara çeyiz düzmek yasakmış' dese ancak kalkar bir iki göbek atarım. Hatta biraz düşününce ondan da vazgeçtim. Devletin kanunu Zeynep'e işlemez ki. O yine bildiğini okur. Masraflar azalmadığı gibi üstüne bir de hapis yatarım. Kuran'a ilave ayet inse yine umursamaz Zeynep.

- Tuz var mı Halil Abi?

- Var kızım.

Hacı Rüstem'in kızına tuzu verdim ve hesabı deftere yazdım. Bir de bu veresiyeciler var. Hesabı kesmeye geldiklerinde ben bile o paraya o malı toptancıdan alamam. Fakir fukaraya diyeceğim yok da şu Rüstem'e uyuz oluyorum. Zengin adamsın, üç kuruşluk tuzun parasını peşin versen ölür müsün? Ölsen ne olur, nasılsa o dünyan da garanti. Günaha girmek istemiyorum ama düşünmeden de edemiyorum: Cennetlikler cehennemlikler belirlenirken bu dünyada çektiklerine de bakılmalı. Adamın hayatı boyunca yediği önünde yemediği ardında olsun, ölünce de götür hurilerin arasına at. Bu dünyada eziyet çekeni de yetmezmiş gibi bir de öteki dünyada yak. Benim kafama göre ters bir iş bu. Fakir fukara için günah işlemek kolay. Zenginin ihtiyacı yok ki günaha. Neyse, ülkeyi kurtarmaktan bile daha derin bir konu bu. Benim komünistlik ne alemde diye mi soruyorsunuz? İyi Allah'a şükür, kalbimde taşıyorum. Eyleme geçmeden olmaz mı? Yahu ben bir karıyı karşısına almaya korkan adamım, koca devlete nasıl kafa tutarım. Yalnız günün birinde korkmamaktan feci korkuyorum. En temizi karakola gidip içimdeki komünist damarı söktürmek ya, operasyonun riskini göze alamıyorum. Haftada bir loto oynamaya devam ediyorum. Tedavi etme olasılığı çok düşük ama ağrımı biraz dindiriyor.

- Ekmek kalmadı mı Halil Abi?

Bunu soran İlyas. Dolap önünde işte. Kalmamış.

- Kalmadı gülüm.

- Yok ya... Ne yapacaz biz şimdi?

Ben sana iki dakikada yufka açarım, götürür yersiniz sıcak sıcak. O karıyla sen daha çok aç kalırsın.

- Bu saate ekmek kalmaz ki gülüm.

- Unutmuş bizim karı be Halil Abi.

- Makarna vereyim sana.

- İyi düşündün vallahi abi. Ver.

İyi düşünürüm elbet. Ben daha neler düşünürüm de sana ağır gelir eşek kafalı İlyas. Makarnasını verip gönderdim. Akşama kadar canı çıkmış herif, evine geliyor, ekmek yok. Bu adam çekip vursa o karıyı günaha girmez. Ben Allah'ın yerinde olsam... Yahu ne diyorum? Nasıl çıktı ağzımdan bu söz? Onun yerinde olsam, bunun yerinde olsam derken ağız alışkanlığıyla buraya da vardırdık işi. Şimdi Allah, beni çarpsa haksız mı? İyice saçmaladın Halil. Allah'ın haklılığını, haksızlığını sormak da ne oluyor? Vallahi koktum, billahi korktum. 'İlyas Saniye'yi vursa sevaba bile girer' diyecektim, laf nerelere vardı. Kalbimde kötülük olmadığını Allah biliyor. Bir insan gün boyu oturur kendi kendine konuşursa elbet pot kırar. Başkasıyla sohbet ederken az da olsa ölçer tartarsın diyeceğini. Lafıma günah yazarken bunu da düşünmeli. Hah şimdi de Allah'a akıl ver. Dangalaksın sen Halil, dangalak. Başındaki dertlerin az geliyor yenilerine heves ediyorsun.

Elime bezi alıp kavanozları silmeye başladım. Maksadım kendimi oyalayıp tehlikeli düşüncelerden uzak durmak. Zeynep'in sesini duyana kadar çalıştım.

- Halil Bey, ne bu hamaratlık?

- Beyliği kim kaybetmiş de ben bulayım Zeynep Sultan?

- Ee sultan kocasına beylik az bile.

- Bana sultan kocalığı çoktur belki de.

- Hadi oradan laf ebesi sen de.

Çalışmaya ara vermiyorum. Yağ şişelerini siliyorum şimdi de. Nasıl da tozlanmışlar.

- Hadi gel artık, yemek yiyelim, deyip içeri gitti. Ben de bezi bir kenara atıp kapattım dükkânı.

Akşam yemeğinin ardından televizyon seyrettim. Kanepede uyukladım ve erkenden yattım. Ertesi gün yine bakkalı kapatana kadar müşteri beklerken boyumdan büyük mevzulara kafa yordum. Akşam yemeğinden sonra, televizyon seyrettim. Sabah dükkânı açtım. Demem o ki birbirinin aynı geçti günlerim. Dün nişan için son kez tartıştık Zeynep'le. Aile arasında yapalım şunu dedim. Yine dinletemedim. Şimdi Ceren'in okuluna gidiyorum. Müdür muavini ile görüşeceğim. Anlaşabilirsek okulda yapacağız nişanı.

Binadan içeri girdim. Nöbetçi öğrenciye muavin beyin odasını sordum. Gösterdi. Kapıyı çalıp bekledim.

- Giir.

Korkarak kafamı uzattım.

- Buyurun.

- İyi günler hocam.

- İyi günler.

Niye geldiğimi söyleyince bana oturmam için yer gösterdi. Hoşbeş etmeye de başladı. Okulu övdü. Öyle bir anlattı ki burası aslında bir düğün salonuymuş da geçici bir süre için Milli Eğitim'e kiralanmış sandım. Ben esnafken böyle çene yapmayı bilmem müşteriyle. Sabırla dinledim. Sonunda da ücreti söyledi. Demin Milli Eğitim burayı kiralamış dedim ya, o doğru olamaz. Devletin bile gücü yetmez onca parayı her gün ödemeye. Pazarlık yapmadan kalktım. Herif cin, işin ustası. Dediği fiyattan başlarız pazarlığa da iki katına çıkarız haberim olmaz. Feleğim şaşmış bir vaziyette koridorda buldum kendimi. Nöbetçi öğrenciye çıkış kapısını sordum, gösterdi. Şimdi dışarıdayım. Acaba bizim evin yolunu kime sorsam?

Sütçü beygiri gibi, hiç anlamadan dükkâna kadar gelmişim.

- Ne oldu Halil?

Elinin körü oldu.

- Konuştun mu?

- Konuştum. İki yüz milyon dedi.

- Aa o kadar olmaz. Çok demiş. Kabul etmeseydin.

- Kabul etmedim tabi Zeynep.

- Kaça anlaştınız?

- Anlaşamadık.

- Niye?

Adam iki yüz milyon dedi diyorum bu 'niye anlaşamadınız?' diye soruyor.

- Pazarlık etmedin mi?

Etmem mi? Muavin bey şimdi cehennemde kazan kiralıyor.

- Yahu iki yüz milyonun ne pazarlığı olur.

- Aman Halil, bir şeyi beceremedin.

Deyip içeri gitti. İster misiniz, mantosunu giyinip okulun yolunu tutsun. Ben isterim. Muavin bey istemez. 'Muavin! Muavin! Sen beni biliyon mu sen beni?' Eli de belinde. 'Utanmıyon mu sen devletin okuluna iki yüz milyon kira istemeye?' Ben girerim araya 'Hadi utan mıyon? Peki korkmuyon mu?' Yok yok vallahi rezillik olur. Hiç bulaşmasın Zeynep. Bence vazgeçsin şu tantanalı nişan işinden. Evimizde, akraba arasında takalım yüzükleri. Böyle bir şey olursa koşar muavin beyi yanaklarından öperim.

Zeynep döndü. Sırtında mantosu yok. Aceleden unutmuştur.

- Enişteni aradım, o konuşacak.

- Enişten konuşsa ne olacak?

- Görürsün ne olacak?

- Görürüz.

- Görürüz deme, tanıyormuş Muavin'i.

Hah iyi o zaman. Muavin'in şansı varmış da bacanağı tanıyormuş. Yoksa Zeynep'le tanışacaktı.

- Ne zaman konuşacakmış?

- Ben hemen arar size haber veririm dedi.

Bacanak bir de hallederse hiç kurtulamam Zeynep'in dilinden. Yok canım, nasıl halledecek? Çok çok, arkadaş hatırına yirmi beş otuz kırdırır.

- Düğün salonu mu canım orası? Onca para verecek olduktan sonra solonda yaparım daha iyi.

Nişan yapmam demiyor da solona dikiyor gözünü. Yok oğlum Halil, sen bu işten kurtulamayacaksın. Dua et de Muavin, bacanağın zamparalıktan arkadaşı olsun. Öyleleri hiç kırmazlar birbirlerini.

Biz atışırken telefon çaldı. Bacanak olmalı. Zeynep gitti ve görüşüp geldi. Adam bağlamış işi: Elli milyon. Sevinsem mi üzülsem mi? Demek benim iki yüz milyonum onun elli milyonuyla bir. Zenginin parası hem çok, hem değerli. Sadece parası değil hatırı da değerli. Bunların imanı bile bizimkinden makbuldür. İçimde bir yerlerde ters akıyor kanım. Komünist damarıma uyup haykırasım geliyor. Sus oğlum Halil. 'Senin sözünün de değeri paranınki kadar.' demezler, iş açılır başına.

Nankör Halil. Adam sana iki dakikada yüz elli milyon kazandırdı. Teşekkür edeceğine, neler düşünüyorsun. İçimdeki bu zararsız sese kulak verip kapattım konuyu. Zaten ben bacanağı bana para kazandırmasa da severdim. Ciddi diyorum, iyi adamdır.

Zeynep içeri gitti. Yine yalnızım. Müşteri gelse de oyalansam biraz. Biraz da paralansam tabi. İşte bahsettiğim müşteriler de geldiler. On bir on iki yaşlarında iki erkek çocuğu. Tanıdık değiller. Belki de benim bakkalın methi diğer mahallelere kadar yayılmıştır.

- Bu kaça amca?

Elinde tuttuğu çikolatalı gofret. Reklama girmesin diye markasını söylemiyorum. Soran zayıf olanı.

- İki yüz elli bin gülüm.
- Bu kaça?
- Yüz bin.
- Bu?
- Üç yüz bin.
- Sizde cevizli çikolata var mı?

O ikisini bir arada ilk defa duyuyorum.

- Yok gülüm.
- Vişne suyu var mı amca?

Şişkosu yeni konuştu.

- Var gülüm. Bak, arkanda.
- Badem şekeri var mı?
- Yok.

'Yavaş çocuğum' demeye kalmadan, vişne suyunu alacam diye rafın yarısını yere indirdi. Sanki ayrı bir yörenin meyvesinden üretilmiş gibi en alttakini çekmeye kalkınca oldu bu. Ben hem oyalanmak hem de paralanmak için istemiştim müşterileri. İyi ya, bunlar da hem oyalayan hem paralayan türünden.

Bakkalıma gelenlere ters davranmak hiç adetim değildir. Hele çocuklara... Dökülenleri topladım ve küçüğe almaya çalıştığı kutuyu verdim. Vazgeçmiş. Müşterilere, özellikle de çocuk olanlarına ters davranmak adetim değildir dedim ya ona güveniyor. İnsan adeti olmayan şeyleri de yapar bazen yavrucuğum.

- Bu poşet fındıklar ne kadar?

Poşet fındıklardan sonra tereyağlı kurabiyelerin, leblebi şekerlerinin, lokumun, her çeşit çikolatalı gofretin ve daha nicesinin fiyatını söyledim. Çocuklar, nihayet kaymaklı bisküvide karar kıldılar. Arkalarından küfretmedim. Onlara kötü de davranmadığım için gurur duydum kendimle. Gördüğünüz gibi işimi hakkıyla ve sabırla yapıyorum.

Geçip yerime oturdum yine. Tıpkı çocuklar gelmeden

önceki gibi. İki paket kaymaklı bisküviden ne kalmıştır acaba bana? Keratalar bir de küçüklerinden aldılar. Şişmanın ağzını bile tatlandırmaz o kadarcık şey. Belli ki paraları yoktu. Acıdım şimdi vallahi. Bir dolu şeye heves ettiler de alamadılar. Tombulun canı vişne suyu istemiş ki ilk onu sordu.

Vişne suyu paketlerine takıldı gözüm. En üst sırada boşluk yoktu. Vallahi yoktu. Çok iyi hatırlıyorum. Şimdi iki kutu eksik. Yerimden kalkıp rafın dibine kadar sokuldum. Görüntü aynı. Tüplü çikolatalar da tezgâhın üzerinde diziliydi. Şu an dağınık haldeler. Düzelttim ve zihnimdeki son görüntüleriyle karşılaştırdım. Hay ben...Dışarı fırladım ama boşuna. Çoktan tüymüşler piç kuruları. Nedir bu ya? Çoluk çocuk bile bize vuruyor. Bir de acımıştım eşşoğlueşşeğin evlatlarına. Kutuları devirdiler de suratımı bile asmadım. Vay anasını, o da tezgâhtı. Beni oyalayıp bulduklarını soktular oralarına buralarına.

Zeynep geldiğinde dükkânda volta atıyordum. Anlattım olanları.

Ne hale gelmiş memleket be Zeynep. Çocuklar bile planlı soygun yapıyorlar.

- Bırak şimdi memleketi. Çoluğa çocuğa kendini soyduran sensin.

- Ne yani sen olsaydın soydurmaz mıydın?

- Safsın sen gülüm, safsın.

Deyip çıktı. Karı haklı. Bütün millet timsah, Halil sazan. Böyle gitmez bu iş. Ya diğerleri değişecek ya ben. İkincisi çok zor, ilki ise imkânsız. Aklıma başka bir çözüm daha geliyor. Bu deve güdülecek türden değil deyip gitmek bu diyardan. Ormanda tek başına yaşayacaksın. Yiyeceğini ağaçlardan toplarsın. Giyinmeye gerek yok. Hayvanlara da dokunmam. Peki hayvanlar bana dokunmaz mı? Bak işte onun garantisi yok. Hele yılanlar. Ödüm kopar onlardan.

Sonra böcekler. Hem ben Zeynep'le çocukları da özlerim. Ormanda yaşama işi sakat. Neyse ki bunu denemeden fark ettin Sazan Halil.

* * *

Zeynep'in emri Allah'ın izniyle nişanı da yaptık. Bir ay oldu. Bugün cuma. Dükkândayım. Saat altı. Birazdan Cüneyt Bey damlar. Bana baba diyor, Zeynep'e de anne. Karının çok hoşuna gidiyor. Benim için fark etmez. Düğünü hangi babasına yaptıracağını karıştırmasın yeter. Yoksa yarı yetim kalır. Hah işte geldi evladım.

- Merhaba baba.
- Merhaba gülüm.
- Nasılsın baba?
- İyiyim sağol. Sen nasılsın?
- Sağol baba, ben de iyiyim.

Fark ettiniz değil mi, her cümlesinde bir tane baba var. Sanki çocuk bu yaşa kadar baba hasretiyle yanmış.

- Annemler nasıllar baba?

İyiler derim ama sen inanmazsın. İlle içeri girip kendi gözünle göreceksin. Annenin ısrarlarına dayanamayıp yemeğe kalacaksın. Yemekten sonra, ikidebir kalkmak istiyor gibi yapacaksın ama bizi kırmamak için hep biraz daha oturacaksın.

- İyiler gülüm.

Bakın yukarıda dediklerimin ilk adımı.

- Onun da bir hatırını sorayım.

Demiştim değil mi?

- Sor gülüm.
- Ben oradan çıkarım baba. Sana iyi akşamlar.

Ayak çekiyor kerata. Bakkalda gece on ikiye kadar beklemediğimi bal gibi biliyor. Dükkânla ev arasındaki kapıyı henüz kullanmadığından, çıktı. Baba olarak laftan çekin-

mem doğal. Tamam nişanlısını görmek istiyor ama elâlem ne der? Kendi ev halkımda da suç var. Zeynep'ten Ceren'e kadar... Hiçbiri çocuğu yere göğe koyamıyor. Kendini sevdirmeyi de biliyor eşek herif. Metin'e kaleci eldivenleri almış. Maçlarına da gidiyormuş. Ceren'le de bir ilgileniyor ki sormayın. Benimle süt dökmüş kedi gibi konuşuyor. Terbiyeli olması hoşuna gidiyor insanın. Mühendisim diye böbürlenmesi de yok. Damadının mesleğiyle bizim karı çok böbürleniyor ama.

- Selamünaleyküm.

Hacı Rüstem. Şu veresiye tuz alan hergele. Hani Allah'a kırgınım diye bana hırlayan zengin.

- Aleykümselam Hacı Abi.

Yaşı altmış vardır ama göstermiyor. Duvar gibi herif. Bir haftadır gelsin de aylık veresiyesini kapatsın diye bekliyorum.

- Nasılsın bakalım Halil?

Tepeden tepeden konuşmasına da uyuz oluyorum.

- İyi olmaya çalışıyoruz Hacı Abi.

- İyisin Allah'a şükür iyisin.

Bunu da öyle bir söyleyişi var ki itiraz etsem karpuz kadar yumruğunu kafama indirecek.

- Sen nasılsın abi?

- İyiyiz hamdolsun.

Bu adamın karşısında kendimi kötü hissediyorum. Sanki o öğretmen, ben öğrenciyim.

- Senin damat size girdi demin.

Sana da girer inşallah. Tövbe tövbe. Belli ki ayıplıyor.

- Davetiye örnekleri getirmiş de onları göstermeye gelmiş.

- İyi iyi, bizim hesabın zamanı geldi mi Halil?

Domuz gibi de biliyorsun geçen hafta ödemen gerektiğini.

- Geçen hafta gelmişti Hacı Abi.

- Öyle mi? Çıkart da görelim bakalım neymiş günahımız.

Estağfurullah deyip açtım defteri. Gariban bir bakkalın hakkını yediğin için cehennemde yanarsın inşallah.

Her kalemi tek tek inceler ve itiraz eder. İşte kaşları çatıldı.

- Bu ne Halil?

Gayet temiz harflerle yazmışım: Şo-kel-la.

- Şokella Hacı Abi.

- Allahallah.

Allahallahmış sanki ben kafamdan yazdım. Almışsınız işte. Git karına kızına Allahallah de.

- Bu ne Halil?

- Vanilya Hacı Abi.

- Ne işe yarar bu?

- Pastalara mastalara katılır.

- Niye?

Onu da git karına sor.

- Kokusunu güzelleştiriyor herhalde Hacı Abi.

Yine Allahallah dedi ve devam etti hesabı incelemeye. Ben de bir yandan toplamı hesapladım. İncelemesi bitince bir de kendisi makineyi alıp hesapladı. Altmış iki milyon üç yüz bin lira.

- Düz altmış vereyim.

İşte yine bildik hikâye.

- Hacı Abi vallahi ben gitsem şimdi, bu paraya alamam bunları.

- Yemin etme çarpılırsın.

- Abi zaten veresiyenin tadı yok.

Kendi paramı almak için bir dilenmediğim kaldı. Sonunda altmış milyon verdi. Kalanını da bir dahaki aya bıraktık. Çıkıp giderken kıllı kalın ensesine bakıp iki milyon üç yüz bin liralık küfrettim.

Hacı gittikten yarım saat sonra yemeğe çağırdılar. Bakkalı kapatıp gittim içeriye. Bak sen şu sürprize damat da buradaymış. Beni görünce hemen ayağa kalktı.

- Otur gülüm otur, rahatsız olma.

Kanepeye kıçının ucuyla ilişti. Demek istiyor ki 'Ben buradayım ama babacığım, bakın hiç yer kaplamıyorum.'

- Annemler yemek için ısrar edince...

- İyi yapmışsın birlikte yeriz.

- Cüneyt, çocuğum rahat otursana. Ne öyle yabancı gibi...

Karım elinde peçetelikle mutfaktan gelir gelmez diyor bunu. Ben ayaklarım yukarıda kafam aşağıda havada asılı dursam, böyle çabuk dikkatini çekemem.

Cüneyt, annesinin izniyle normal oturma pozisyonu aldı. Derya çorba kâselerini dizdi. Ceren önce sürahiyi sonra da bardakları getirdi. Büyüklü küçüklü ev halkı damadın sofrası için dört dönüyor.

- Hadi bakalım buyurun.

Şu hale bak: Porselen tabaklar... Yanlarına peçeteler dizilmiş. Pırıl pırıl çatal kaşıklar... Şöyle diyoruz damada: Biz soylu ve zengin bir aileyiz ama bunu gizlemek için bakkalmışız gibi yapıyoruz; içimize girdin, sırrımızı öğrendin.

Cüneyt'in her gelişinde yemek böyle yenir ama hâlâ alışamadım. Yabancı bir masada tanımadığım insanların arasında gibiyim. Şu ikidebir ağzını kibarca silen karı benimki olamaz. Öyleyse ne diye parasını benim ödediğim peçeteyi kullanıyor? Hadi damada gösteriş olsun diye getirdiniz masaya, *kullanmanız şart mı? Ben elimi* sürmüyorum. Hiç değilse biri temiz kalsın.

Aksi gibi çorba çeneme aktı. Ceren'in peçetesine uzandım.

- O benimki baba.

Hay, seni gidi sıpa. Damadınkini mi alsam acaba? Fark etse bile söylemeye çekinir. Ama masadaki diğer dört kişi izin vermezler: 'Çabuk yerine bırak Cüneytimiz'in peçetesini.' deyip saldırırlar üzerime. Çaresiz kendi önümdekini kullandım ve devam ettim çorbamı içmeye. Şimdi ben de karım gibi ikidebir ağzımı siliyorum. Peçeteyi bir kez berbat ettim,

hiç değilse olabildiğince fazla kullanayım. Bu şaka tabi. Cimriyim ama bedava semer buldu diye eşeklik edecek bir adam da değilim. Bunca pintiliğine rağmen elinde ne var diye sormayın. Elimde bir şey yok diye cimriyim. Mecburiyetten yani. Böyle sıkmasam çok perişan oluruz. Eve giren para ortada. Mahalleliyi iki ekmek fazla alsın diye zorlayamam. Cepten çıkanı azaltmaktan başka çare yok. Ben de bilirim beyler gibi yaşamasını. Beyler gibi kazanmıyorum ki. Ne diye açıklama yapmak zorunda hissediyorum kendimi?

Çorbamı bitirdim, bekliyorum. Bir Allah'ın kulu bu adamın yemeğini getirelim demiyor. Kaşıkları alıp tabağıma vurasım geliyor. Bir yandan da 'Yemek! Yemek!' diye bağırarak bütün fiyakaları bozacağım damadın yanında. Aklımdan geçenleri anlayıp korkan kızım tabağımı alıp mutfağa gitti.

Şimdi önümde pirinç pilavıyla fasulye var. Saçma bir biçimde ikisi iki ayrı tabağa konulmuş. Fasulyeyi alıp pirincin üstüne dökecektim ki iki bayanın korkunç bakışlarını üzerimde hissettim. Kızımın gözleri 'Bana bunu yapamazsın baba' diyor. Sana bir şey yaptığım yok salak, ben sadece yemeğimi yiyorum deyip devam ederim ama bir de karım var. Gözlerindeki 'Bu yaptığın son şey olur.' Yazısını okuyamaması için insanın nefes almaktan bile bezmiş olması lazım. On dokuz yıllık eşimi üzecek kadar kalpsiz değilim. Bir kaşık pilav ve hemen ardından bir kaşık kuru fasulye... Böyle de bal gibi oluyormuş. Karımın kaşı gözü hâlâ oynuyor. Yine ne var? İkisini ayrı ayrı yiyorum işte. Çatalı işaret ediyor. Bir tarafına saplarım bunu demek istiyor galiba. Tamam anladım. Pilavı çatalla yemem gerekiyor. Peki o da kabul. Hayatımda ilk defa çatalla pilav yerken kızı Çin'li bir mühendise vermediğimiz için seviniyorum.

Damadım da çorbasını bitirdi ve tabağını alan kızıma bakın ne diyor:

- Derya ben fasulyeyi pilavımın üzerine alabilir miyim?

Alamazsın. Kesinlikle alamazsın. Eğer onun bunu yapmasına izin verirseniz büyük rezalet çıkartırım.

İnanamıyorum. Herif mis gibi pilav üstü kurusunu çatallıyor.

- Abla ben de enişte gibi istiyorum.

Küçük kızım Ceren'den sonra öbürleri de damadı taklit ettiler. Ölkeden acı biber turşusunun tamamını ağzıma atmışım. Belli etmeyeyim dedim ama gözlerimden fışkıran yaşlara engel olamadım. Çok hoşlarına gitti. Hele Metin'le Ceren, az kalsın gülerken çatlayacaklardı. Kemal Paşa tatlılarını art arda yuvarlayınca rahatladım.

Karnım tıka basa doydu. Şimdi kalkıp şu kanepeye uzansam da şekerleme yapsam. Hatta kalkmaya bile halim yok. Zeynep istese beni kucaklayıp oraya götürür. Vallahi şaka etmiyorum; karının beni kucaklayıp taşımışlığı vardır. Herkesin içinde değil tabi. Baş başayken. Karı koca oynaşırken filan. Böyle şeyler de millete anlatılmaz ki. Hep şu damat yüzünden. Onu böyle el üstünde tutulur görünce kıskandım.

Kalkıp kendi ayaklarımla gittim kanepeye. Uzanmadım. Cüneyt buradayken öyle bir şey yaparsam tekrar kalkacağımı kimse garanti edemez. Yalnız karın kalkamayacağını garanti eder. Oturup yayıldım. Damat karımla kızıma sofrayı toplamada yardım ediyor. Karım ikidebir 'Sen otur Cüneyt sen otur, biz yaparız' diyor. 'Olsun anne. Beraber toplarız.' Çocuğun sesi yavru bir köpeğinki gibi çıkıyor. Böyle deyince herife iyiden iyiye sinir olduğumu zannetmeyin. Köpekleri severim.

Şimdi ben, karım, Derya ve damat oturuyoruz. Ceren'le Metin öteki odadalar.

- Kahve içersin değil mi Cüneyt evladım.

- Yok anne, gerek yok.

- İçeriz içeriz, baban çok sever.

Ben miyim o baban? Karıştırıyorsun diyeceğim ters bir tarafa varacak ucu. Çocuk doğru bir laf etti. Gerek yok dedi. Dinlesene be kadın. Masraf üstüne masraf.

- Değil mi Halil?

- Tabi tabi. İçeriz iyi olur.

Uyumlu bir evlilik istiyorsa insan, aklından her geçeni söylememeli. Derya mutfağa gitmeden önce kahvelerimizi nasıl istediğimizi sordu. Hem kendiminkinin hem de diğerlerinin çok açık olmasını istiyorum ama bu görüşümü de dile getirmedim. Zaten Cüneyt'in nasıl içtiğini biliyormuş sevgili kızım. 'Seninki az şekerli değil mi Cüneyt?' diye sordu ona. Ben bol kara biberli içsem kimsenin aklında kalmaz.

Derya'nın ardından Cüneyt de lavaboya diye çıktı. Otur oturduğun yerde, kız gelsin sonra çıkarsın. Bu görüşümü de dile getirmedim.

- İki laf etsene çocukla be adam.

Karım bana diyor bunu. Olur, bundan sonra aklımdan geçenleri ona doğrudan söylerim: Oğlum nişanlanmak evlat edinilmek değildir, derim örneğin.

Yorgunum Zeynep. Senin damadını eğlendirecek halde değilim.

- Benim damadım da senin neyin Halil Efendi?

- Neyimse neyim.

- Hay be deli adam. Yine tuttu, huysuzluğun.

Sustuk. Canım uyumak istiyor. Gözlerim kapandı kendi kendine. Böğrüme koca bir mızrak saplandı sandım. Karımın parmağıymış.

- Uyuma lan ihtiyar.

- Yedirdiniz onca yemeği. Nasıl uyumayayım.

- Kahve içince açılırsın.

Damat gelmemiş hâlâ. Kız da yok.

- Nerede kızla Cüneyt?

- Oynattın mı kafayı Halil?

- Niye?

- Daha şimdi kız kahve yapmaya gitti ya. Oğlan da lavaboda.

- Şimdi değildi o. Gidip bakayım mı?

- Lan sus, saçmalama.

- Ceren! Kızım Ceren!

- Efendim baba?

- Bana bir bardak su getir yavrum.

- Tamam baba.

- Vallahi delisin Halil. O öyle oğlan mı?

Erkek de mi değil? Ben işimi sağlama alayım da. Çok çok Ceren'i üç beş kez daha su getirmeye gönderirim. İşte ilk bardak geldi.

- Al baba.

Zeynep Sultan her zamanki uyarısını yaptı:

- Al deme kızım. Buyur de.

- Buyur baba.

- Sağol kızım. Ablan kahve mi yapıyor.

- Hıhı.

- Enişten de mi yanında.

- Hıhı.

- Sen git kızım. Bardağı ben götürürüm.

Ceren çıkana kadar bekledim.

- Bak duydun mu?

- Ne olmuş yani?

Buna laf anlatacak zaman değil şimdi. Elimde bardakla kalktım.

- Nereye?

- Bardağı götürüyorum.

- Otur ulan ayıp.

- Çocuk kızı koynuna alsa ayıp diye sesini çıkartmayacak mısın?

- Vallahi çatlaksın sen.

Salondan çıkacakken az kalsın kızımla çarpışıyordum. Derya kahveleri getiriyor Cüneyt suları.

- Nereye baba?

- Şu bardağı götürüyordum kızım.

- Bırak baba, ötekilerle beraber götürürüz.

Kabul. Zaten şu an mutfakta kontrol edilmesi gereken bir durum yok. Sizi burada annenizin geniş hoşgörüsüyle yalnız bırakmak da istemem. Abarttım.

Yerime oturup kızımın tuttuğu tepsiden kahvemi aldım. Bol köpüklü olmuş. Hemen höpürdetmeye başladım. Haklıymış Zeynep, seviyormuşum kahveyi. Ötekilerden hiç ses gelmiyor. Bu da sessiz içilmez ki. Ağzınız burnunuz yanar inşallah, kibarlık budalaları.

- Şu kanalı değiştirsene kızım.

Derya annesinin dediğini yapmak için sehpaya uzandığında Cüneyt emri yerine getirmişti bile. Gerçekten boşuna endişeleniyormuşum. Öyle oğlan değilmiş bu. Kendini Zeynep'in kızı zannediyor. İyice zevzekleştin Halil Efendi. Kafandan geçenlerin hepsini bilseler seni soytarılar kıralı ilan ederler. Parası iyiyse hiç hayır demem.

Hah işte adam kadını aldı altına. Şu aleti ailecek seyretmenin mümkünü yok artık. Zeynep kumandayı alıp kendisi değiştirdi bu kez kanalı.

Fondaki müzik eşliğinde kahvelerimizi içiyoruz ve sohbet ediyoruz. Ben fazla konuşmuyorum. Babayım ya ağırlığım olsun azıcık. Bunun için uğraşmaya gerek yok ki. Baba olarak ağırlığım öteden beri azıcık.

Elinde defteriyle Ceren geldi ve enişteşine ödevini sordu. Oğlan anlatırken Zeynep bana kaş göz ediyor. Salak karı yabancı kimse olmadığından boşa gitmesin diye kocasına hava atıyor. Senin damadınsa benim de damadım. Çok büyük marifet sanki? Mühendis adam ilkokul ikideki çocuğun dersine yardım ediyor. Hem ne malum doğru anlattığı. Bel-

ki de kız yarın öğretmeninden bunun anlatıkları yüzünden azar işitecek. Neler diyorum ben? Zeynep'e uyup kıskanç komşu zannetmeye başladım kendimi.

Ceren anladığını söyleyene kadar hepimiz sessizce damadı dinledik. Sanki adam ölümsüzlük şurubunun tarifini verdi.

Başarısını değerlendirmem için suratıma bakıyor Cüneyt. 'Derya kızım, bir öpücüğü hak etti nişanlın.' Bunu mu deme mi bekliyor? Tamam. 'Gel oğlum öpeyim seni.' Ne istiyorum şu çocuktan? Bir türlü yaranamıyor zavallı.

- Ben artık kalkayım.

- Aa olur mu oğlum? Ne güzel oturuyoruz.

Bakkaldayken bunu da söylemiştim değil mi?

- Erken daha Cüneyt.

Kızım annesine destek oluyor.

- Babanın da canı sıkılıyor zaten tek başına.

Çocuk bana öyle bir bakıyor ki yüreğim taş olsa erir.

- Tabi oğlum oturuyoruz.

- Peki o zaman.

İçinden 'oh be! İlk vartayı kolay atlattık' demediyse ne olayım. Bıraksam kızımın yanında yirmi dört saat oturacak. Sadece oturacağını bilsem bile izin vermem. Evlendikten sonra isterse işe de gitmesin. Ama şimdi ev benim, kız benim. Saklamıyorum ki, kıskanıyorum. İnsana zor geliyor kızını elin oğluyla düşünmek. Sen zannediyorsun ki o hep evin prensesi gibi dizinin dibinde oturacak. Yine saçmalıyorum.

- Duydun mu Halil?

- Neyi?

Cüneyt televizyondaki herifi İstanbul'dayken görmüş, onu anlatıyor. Karımla kızım da dikkatle dinliyorlar. Onu bitirince gördüğü diğer ünlüleri anlatmaya başladı damat. Ünlülerden sonra da devam edecek bence. Oturma süresini uzatmak için İstanbul'daki on milyon insanı tek tek anlatacak.

- Ben kalkayım artık, geç oldu.
- Yok oğlum, geç değil.
- Erken daha Cüneyt.

Erken tabi. Benim, iyice kafamın bozulup, damadı tekme tokat dışarı atmama epey var. 'Yağmasan da gürle!' derler değil mi buna?

* * *

Takip eden haftalarda damadın gelip gitmeleri sıklaştı. Şu anda da bizde. Sanırım sonunda bir gelecek bir daha gitmeyecek. Hep bizimle yaşayacak. Şaka şaka. Birazdan ev bakmaya gidiyoruz. Şimdi onun için hazırlanıyorum. Doğru dürüst giyinmediğimden adam yerine koymuyorlarmış beni. Zeynep söyledi.

Kapı açıldı.

- Hah, bak ne güzel olmuşsun.

Gururlanıp sırıtmama engel olamadım. Ütülü siyah pantolon ve mavi gömlek var üzerimde. Gömlek de ütülü.

- Kravatını da taksana.
- Ne kravatı Zeynep Sultan. Bey miyim ben?
- Takarsan bey olursun işte.

Bey olmak isteyen kim diyecektim ki aklıma geldi: Cüneyt'le kız içeride yalnız.

- Çocukları içeride yalnız mı bıraktın sen?
- Yalnız bıraktım, ne olacak?

Hem bunu diyor hem de arsız arsız sırıtıyor. Ne geniş karı. Kız annesi olacak bir de.

- İstersen onları buraya getir.
- Niye?

Yatak odasında daha rahat ederler, ben salonda da giyinirim.

- Tüh Allah belanı vermesin. Edepsiz adam.

Deyip gitti Zeynep. Genç oğlanla kızı baş başa bırakmak-

la olur edepsizlik, lafla değil. Düğüne şunun şurası bir ay kaldı. Ondan sonra ne isterlerse yapsınlar, ben karışmam. Karışmam demezler ona Halil Efendi. Karışamazsın. Kızı aldıktan sonra kim takar seni.

Aynada saçıma bir iki tarak vurup salona gittim. Sabırsızlanmışlar zaten. Hemen çıktık. Bu bakmaya gittiğimiz evi Zeynep'e Cevriye haber vermiş. Hani şu pazarda rastlayınca bahsetmiştim ya o karı. Filden büyük demiştim. Şimdi balina kadar oldu. Buraya yazıyorum, bir yıla kadar patlayacak. Neyse canım, bana ne Cevriye'den. Ev sahibi Almanya'da çalışıyormuş ama karısı, kaynanasıyla burada oturuyormuş.

Biz önden gidiyoruz, kızla Cüneyt arkamızdan geliyorlar. Bakacağımız ev yakında. Zeynep uzakta oturmalarını istemiyor. Ben karşı komşulardan birini evinden atar da çocukları yerleştirir zannediyordum. İyi olurdu aslında. Belki Hacı Rüstem'e vururdu piyango. Geçen ay bıraktığı iki milyon üç yüz bin lira vardı ya... Bu ay onu inkâr etmeye kalktı. İki saat dil döktüm ödetene kadar. İki saat de gittikten sonra küfrettim. Al sana dört saatlik zahmet.

- Burası Halil.

Biliyorum ben bu evi. Kapıda 'Seyitoğlu Apartmanı' yazıyor ama hepsi hepsi iki kat. Binanın dışı kilim deseni. Her renk var. Güzel Allahım parayı dağıtırken hiç mi sormazsın nereye harcayacaksın diye?

Karım bahçe kapısını açıp önden girdi. Ben kızla damada yol verdim. İkinci kat boş. Ev sahipleri genelde üstte otururlar ama... Zeynep zili çaldı. Merdivenlerin ışığı yandı önce. Sonra da gür bir kadın sesi duyduk:

- Kim o?

Daha az gür bir kadın sesiyle karşıladık:

- Eve bakmaya gelmiştik.

Kapı otomatik açıldı. Karım beni öne itti. Reis olarak konuşma yapmak bana düşüyor. Koridora girdim. Tam kar-

şımda üst kata çıkan merdivenler var. Alttaki dairenin kapısı görünmüyor ama üç kadın kafası, duvarın kenarına yukarıdan aşağı dizilmiş bize bakıyor. Vücutları da üst üstedir bunların. Yoksa en tepedeki o kadar yukarıda olamaz. Bunu içimden geçirmemle o kadının ortaya çıkması bir oldu. Gerçekten kafası sadece kendi gövdesinin üzerinde o yüksekliğe çıkabiliyormuş. İkimiz karşı karşıya gelince görüntü komik olacak. Karım öne geçsin diye yavaşladım. Diğer iki kadın hâlâ dikey vaziyetteki siperdeler. Sanki ters bir durum olursa ateşleriyle arkadaşlarını ya da reislerini koruyacaklar.

- Buyurun, dedi uzun kadın.

'Kim o?' sesinin de sahibi buymuş.

Zeynep iyi akşamlar dedikten sonra durumu özetledi. Cevriye'nin adı geçince uzun kadın siperde bekleyenlere döndü. 'Tehlike yok. Bunlar dost.' demiş olmalı ki onlar da çıktılar.

- Anahtarı getiriver Şerife.

Emri veren uzun kadın. Öyle otoriter konuşuyor ki, anahtarı getirmek için az daha ben fırlayacaktım. Derya'dan biraz daha büyük gösteren Şerife kayboldu ve elinde anahtarla tekrar var oldu. Uzun kadın en önde ben en arkada çıktık merdivenleri. Dairenin kapısından birer birer girdik içeri. Geniş bir salonda uzun kadının etrafındayız.

- Burada biz kendimiz oturacaktık aslında.

Kaynanasının dizleri ağrıdığından vazgeçmişler. Siperde kafası en altta olan yaşlı kadın dizlerini gösterip yüzünü buruşturdu. Aklıma geleni sorsam pek münasebetsiz kaçar: 'Teyze ölünce kiracıyı çıkartıp üste siz mi yerleşeceksiniz?' Teyze'ye baktım da öyle kolay kolay ölecek gibi değil. Münasebetsizliğe gerek yok o zaman.

- Çıkan kiracımızdan pek memnunduk.

- Tayini çıkmayaydı iyiydi.

İlkini uzun kadın, ikincisini dizleri ağrıyan kaynana dedi.

- Cevriye, beyefendi mühendis dedi.

Bunu söyledikten sonra bana baktı uzun kadın. Beyefendi ve mühendis olduğumu zannetmesin diye Cüneyt'i işaret ettim.

- Damat belediyede mühendis.

- Siz de bakkalsınız değil mi abi?

- Evet. Bizim dükkân da yakın buraya.

- Biliyorum. Kömürcülerin orada.

Deyip banyonun kapısını açtı. Her yeri inceliyor Zeynep. Ben de tamamen ilgisiz görünmemek için muslukları kontrol ettim.

- Temizdir evimiz. Hiçbir eksiği yoktur.

- Bırak anne kendileri baksınlar.

- Baksınlar kızım baksınlar.

Gelin kaynana arasındaki bu konuşma uzun kadının otoritesini biraz daha arttırdı gözümde. Artık onun emrini yerine getirmek için bakıyorum oraya buraya.

Gezdikten sonra tekrar salonda uzun kadının etrafında toplandık. Ev üç oda bir salon. İki de balkonu var. Biri mutfağa ait öteki salona. Mutfağın balkonunu camekânla kapatmışlar. Bence güzel bir ev.

Karım dirseğiyle beni dürtüyor. Bir şey istiyor ama ne? Tamam kirayı sormam gerek.

- Ne kadar kira istiyorsunuz?

- Cevriye söylemiştir, çıkan kiracımız doksan beş veriyordu. Şimdi de yüz istiyoruz. Üç ay peşin, bir kira da depozit.

Karıma baktım. Pazarlık yapmam gerekip gerekmediğini anlamaya çalışıyorum. Hem evi tutuyor muyuz onu da bilmiyorum ki. Tutmuyorsak ne diye pazarlık yapalım? O beni azat etti ve kendisi aldı sözü.

İki kadın çatır çatır çekişmeye başladılar. İş kızışıp bir kavga çıksa kimsenin bunları ayırmaya gücü yetmez. Zey-

nep yine kara çıkartmadı yüzümü. Onun istediğine geldi uzun kadın. Madem çıkan doksan beş veriyormuş, kira yine doksan beş olacak. Depozite gerek yok. İki ay peşin verecek damat.

Ev işi kestirmeden halledilmiş oldu. Tarifi de kolay. Kilim desenli ve iki katlı tek apartmanı şehrin. En üst katında kızım oturacak.

* * *

Acayip bir koşuşturmacaya girdiler bizimkiler. Düğünden önce evin döşenmesi ve çeyizin serilmesi lazımmış. Temizlik yapıldı, mobilyalar taşındı, yine temizlik yapıldı. Hadi şimdi götürün incik boncuklarınızı da serin. Yok öyle olmazmış. Erkek tarafı gelip kızın çeyizini bizden alacakmış. Tamam, ne alâ. Alâ olmayan, bir de çeyiz sandığı lazımmış. 'Yahu karı, bu devirde sandığa ne gerek var.' dedim dinlemedi. Haydi Halil koş sanayiye. Tek başıma gitsem yine razıyım. Kafama göre seçer getiririm. Karıyla kız da peşime takıldılar. 'Sen sapıttın iyicene ucuz diye elma sandığı alır gelirsin.' dedi Zeynep Hanım. Yatak odasını aldığımız herifin bacanağı sandık yapıyormuş. Ona gittik. Eni belli boyu belli bir meret. Kutu yapmışsın kapak takmışsın. Hadi biraz da parlatmışsın. İmansız herif, buna yüz milyon istemek de ne oluyor. Sen istesen bile, o parayı veren avanak da mı bulunuyor. Karı korkusuyla yüz milyonu sokağa atmak hiç işime gelmiyor. Tutturdum bir pazarlık. Yarım saatte herif on milyon düştü. Kaldı doksan milyon. Dokuz tane yarım saatlik pazarlık yani. Ya benim acemiliğimden ya da herifin dört bucuk saatlik sabrı olmadığından kısa kestik. Seksen beş milyonu saydım avcuna.

Akşam sandık geldi. Bizimkiler hemen doldurdular içini. Bir sürü çeyiz de dışarıda kaldı. Keşke sandığı önceden alsaymışız. Demek artanlar boş yere yapılmış diye düşündüm

önce. Sonra aklıma başka bir şey geldi: Ya bunlar bir sandık daha isterlerse. O korkuyla kalanları da tıkıştırmak için yardımlarına koştum.

- Dur be adam. Buruşturuyorsun.

- Sığmıyor Zeynep.

- Sığmayınca ceza kesecek değiller ya canım. Artanını bohçalara koyarız.

Yerim ben senin o dillerini Zeynep Sultan. Ne güzel konuşuyorsun öyle.

- Ee tamam siz bildiğiniz gibi yapın öyleyse.

Birkaç gün sonra oğlan tarafı gelip çeyizi aldı. Şimdi Seyitoğlu Apartmanı'nda sergi var. Bizimkiler her gün oradalar. Şikâyetçi değilim. Gelenlere yapılan çay kahve damadın kesesinden. Komik aslında. Millete diyorsun ki: Bakın bakın bizim nelerimiz var. Onlar da 'Bakalım bakalım' diye koşarak geliyorlar. Giyineceğin dona kadar gösteriyorsun. Düşünüyorum düşünüyorum çözemiyorum bu yapılanların sırrını. Siz de biliyorsunuz ya, benim kafa biraz tuhaf çalışıyor. Herkesin gördüğü gibi göremiyorum şu dünyayı. Aylardır neler çekiyoruz çocuğumuz evleniyor diye. Geride iki tane daha var. Üstelik biri erkek. Bilseydim yapmazdım diyeceğim ama seviyorum da kerataları.

- İki ekmek aldım Halil Amca, dedi İlyas'ın kız kucağındakileri göstererek. Dalmışım, irkildim. Uzattığı parayı aldım ve üstünü çevirdim.

- Yanlış verdin Halil Amca.

İki yüz elli bini geri alıp kasaya koydum. Aferin İlyas'a, iyi yetiştirmiş kızı. Başkası olsa indirirdi cebe. Kim bilir kaç para dağıtmışımdır millete. *Yanlışlıkla eksik versem anında* uyanırlar ama. Kafa kalmamış bende. Düğüne beş gün var. Dayanabilirsem iyidir. 'Dayanırım, nasılsa başka masraf kalmadı' derim şimdi ama korkuyorum. Umulmadık bir yerden umulmadık bir el yine dalar cebime. Cüzdanımdan de-

ğil beynimden veriyorum sanki. Gitgide aptallaşıyorum. Böyle devam ederse salonda birisi bana gelinin babasını sorsa gösteremem. Daha iyi ya. Niye ararlar gelinin babasını, cebine para koymak için değil herhalde. Vallahi kimseye bahşiş vermem. Çiçek gibi kızımı kaybetmişim. Üstüne bir de para mı dağıtayım? Damadın babasına gitsinler.

* * *

Ben dükkânda pinekler dururken pek heyecanlı anlar yaşamışlar karıyla kız. Deminden beri onu anlatıyorlar. Başkan'la, Doktor Necip'in karılarını getirmiş damat çeyiz görmeye. Alnından öpesim geldi Cüneyt'i. Ne beceri. Büyük başların arasına katılıyor yani bizim kız. Derya da az değil ama. Kahvelerini sade yapıp yanına çikolata koymuş. Cüneyt'e, 'Nişanlını pek beğendik' demişler. Hem güzel hem de becerikli bulmuşlar. Dediklerine göre kaynana da hanım kadınmış.

- Görsen başkan karısı demezsin Halil. Na, şu kadar bi şey.

Akla bak. Kocasının makamı büyük diye karı da mı büyük olmak zorunda. Öyleyse benim bakanlığa kadar yolum var. Karı hazır nasılsa.

- Kızıma ne de güzel yakışır başkan karılığı.

Kızı Cüneyt'ten alıp başkana vermeyi mi kurdu kafasında ne.

- O da nereden çıktı Zeynep Sultan?

Cüneyt'i ille partiye sokmak istiyorlarmış Halil Bey. Enişte si de var arkasında.

Tabi tabi, hatta Başkan'ın kendisi bile yalvarıyordur gel otur benim yerime diye. Artık makama yakışır bir karısı da olunca hiç rahat bırakmazlar çocuğu. Rahat bırakmazlar deyince aklıma geldi: Ya başkan yukarıdaki gibi düşünmüyorsa. Bu herif bana rakip deyip kapının önüne koymaz mı damadı?

- Saçma sapan konuşma Zeynep. Başkan'ın kulağına gider rakip sanır çocuğu.

- O onun akranı mı Halil?

Demek bunlar ilerisi için plan kuruyorlar. Uzun vadede damadın üzerine oynuyor bizim karı. Yaş o iş. İstedikleri makamdan koca ilçede bir tane var. Doğduğunda sıraya girsen sana gelene kadar yaşayamazsın. Muhtarlık olsa neyse. Bizim ilçede on tane var. Rahat da bir iş. İki mühür basıp bir imza sallıyorsun, ver yedi yüz elli kağıt. Dün Derya'ya ikametgâh ilmühaberi aldım da oradan biliyorum. Bakkallığın yanına ne de güzel gider muhtarlık.

- Yatmadı mı aklına Halil Efendi?

- Ne yatmadı mı?

- Damadın başkanlığı...

- Muhtar yapın siz onu muhtar.

- Sen kendin ol muhtar.

- *Vallahi olurum*. Ben de onu düşünüyordum zaten.

Biraz da benim muhtarlığım üzerine konuştuk. Komünistliği bırakmak için lotodan çıkacak ikramiye dışında muhtar seçilmeyi de yeterli buluyordum yatarken.

* * *

Birazdan damat, anası babasıyla gelini almaya gelecek. Dışarıda bir araba sesi duysa fırlıyor Zeynep. Çok heyecanlı. Acaba diyorum kızıyla beraber o da gidiyor da benim haberim mi yok. Karıyla alay ediyorum ama ben ondan beterim. Kendi düğünümde bile daha rahattım. İşte bir araba sesi daha. Yaklaşıyor, yaklaşıyor ve uzaklaşıyor. Şurada beklerken on yıl yaşlandım. Kızı alıp gidecekler, ondan sonra evimizin insanı değil. Belediyede çalışan harita mühendisi Cüneyt Bey'in karısı. Araba sesi.

- Geldiler Anne geldiler!

Ceren çığlık çığlığa. Hatırlı misafirleri kabul ettiğimiz

koltuklu odadayız. Hepimiz pozisyon aldık. Sanki kapıyı çalmadan eve girip görecekler bizi. Hele ben pek bir mağrur oturuyorum. Kollarımı göğsümde kavuşturdum ki kalbim kaçamasın. Zil çaldı. Allahallah kim acaba? Hepimiz aynı anda fırladık ve kapıya koştuk. Ayak seslerimiz duyulmamıştır inşallah.

Kapı açıldı. Heyecandan karşımdakilerin yüzlerini seçemiyorum. Bizim dünürler bunlar mı bilmiyorum. Ya değillerse? Bunlardan sonra yine araba sesi duyarsak ve zil çalarsa? Nasıl deriz az önce gelip kızı aldılar diye. Bakmayın siz, yatışmak için saçmalıyorum bunları. Cüneyt'i az buçuk tanır gibiyim. Kayınvalidenin de fareye benzeyen yüzü yabancı gelmedi.

Aldık içeriye, oturduk. Cüneyt'in babasını, çok daha genç hatırlıyordum. Anası değiştirmiş desem ne diye daha yaşlısını alsın ki. Anladım anladım. O erkek babasıydı ya, masrafı bizimkinden çok olmuştur tabi.

- Maç ne oldu maç?

Cüneyt'in enişte si. Evin üstünü çıkmıyor musun Halil diye sormasından iyidir. Bacanak

- Cimbom iki sıfır aldı, dedi.

- Kim attı?

Bacanak gollerin sahiplerinden başka dakikalarını da söyledi. Ardından da birlikte Galatasaray'ın bu seneki durumunu değerlendirmeye başladılar. Tam da futbol konuşacak zaman yani.

Baldız ayran getirip dağıttı. Kayınvalide, tansiyonu düşük olduğundan, tuz ilave ettirdi.

Cüneyt, Derya'yı almak için annesiyle kalktı. Arkalarından baktım. Şu an yüzünü görmediğim halde fark ettim ki damat epey yakışıklıymış.

Biz de kalkıp koridora çıktık. Bacanakla öteki hâlâ futbol konuşuyorlar. Yatak odasının kapısında Ceren'le Ilyas'ın kı-

zı kayınvalideden bahşiş aldılar. Ne kadar olduğunu göremedim.

Kızım çıktı. Damadın kolunda. Gelinliğin içinde. Elinde çiçek demeti. Bir hoş oldum. Ağladım ağlayacağım. İşi soytarılığa vursam diyorum, hiçbir şey komik gelmiyor. Durmadan öksürüyorum yalnız. Önümden geçtiler.

Şimdi dışarıdayız. Damat kızıma yardım ediyor arabaya binmesi için. Gelinliğin kuyruğunu topluyor. İkisi de arkaya oturdular. Arabayı kullanan genci tanımıyorum. Önde bir kişilik yer boş. Koşup ben mi otursam oraya da. Vallahi hiç sesimi çıkartmam. Uslu uslu kızımı seyrederim dikiz aynasından.

Şeytan diyor topuklarını yere vura vura ağla şurada. Vazgeçtim ben, vermiyorum kızı de.

- Gidemez bu araba.

Gözlerim öyle doldu ki, iki metre suyun dibinden dışarıya bakar gibiyim. Sesleri şöyle böyle duyuyorum ama görüntü neredeyse hiç yok.

- Gidemez dedim! O kadar!

Allah bana acıyıp bir melek mi gönderdi. Ondan mı gidemiyor araba. Gözlerimdeki suyu boşaltıp baktım. Gönderilen melek pek bir meymenetsiz. Tek de gelmemiş. Üstelik çok konuşuyor. O anlatıyor, yanındakiler onaylıyorlar. Cüneyt'in eniştesi para uzatıyor. Aldı cebine koydu ama çekilmiyor.

İşte bizim karı duygusallığından sıyrılıp olaya el koymaya gitti. Ben de peşinden. Çocuk bu mahallenin dayısıyım diyor da başka şey demiyor. Değilsin gülüm. Gençsin, ateşlisin ondan sana öyle geliyor. Bence sen bu mahalleden bile değilsin. Yoksa Zeynep Ablanın karşısına tokmaklanmadan temizlenmez çamaşır gibi çıkar mıydın.

- Hadi evladım aldın bahşişini git, dedi Zeynep.

Böyle bir anda ondan böyle bir söz kopartmak herkese

nasip olmaz. Zorlama şansını da fiyakan bozulmasın. Bunları içimden geçirirken ne konuşuldu bilmiyorum, delikanlının üzerimize doğru nara eşliğinde uçuşunu gördüm. Zeynep'in sabrı öyle taşmış ki çocukcağızın yere inmesini bile beklemedi. Havadayken indirdi tokadı. Aynı hızla geri gitti mahallemizin delikanlısı. Arkadaşlarının ayakları dibine göt üstü oturdu. Kim bilir bu hergele etrafındakilerin reisi olana kadar ne emekler harcamıştır. Şimdi de bir çuval inciri akılsızlığından berbat etti. Zeynep'le aynı tarafta olmanın verdiği güvenle düğün alayı da canlanmaz mı, linç edeceklerdi çocukları. Cüneyt'in eniştesi de verdiği parayı geri aldı.

Olay en çok kendini mahallenin dayısı sanan çocukla beni etkiledi. Üzüntümden sıyrılıp elimde keser sapıyla uğurladım kızımı.

Bir saate kadar biz de Bilecik'e doğru yollanacağız. Düğünün orada yapılacağını söylememiştim değil mi? Kayınvalide öyle istemiş. Damat buradan gidecekler için üç minibüs tuttu. Belediye'nin önünden kalkacak arabalar. Zeynep gidip bacanakla kontrol etmemizi istedi. İtiraz etmeyi aklımızdan geçirmeden çıktık.

İki araba bekliyordu. Biri dolunca gitmiş. Döndüğünde yine bekleyecekmiş. Bizim düğünümüz için millet bizden önce mi gidiyor yani? Allah bilir düğünle ilgisi olmayanlar da bedava diye Bilecik'i gezmeye gidiyorlardır. Olacak o kadar deyip döndük eve.

Çoluk çocuk bacanağın arabasına dolduk. Taştık hatta. Metin dışarıda kaldı. Onu da torpido gözüne alırdık ama bacanağın kasetlerini koyacak yer bulamazdık. Metin minibüsle gelecek. Çıktık yola. Cenazeye gitse neşesini kaybetmez bacanak. Açtı hemen teybi. 'Hiç unutulur mu okul yılları'nı dinleyerek yol alıyoruz. Söyleyen bacanak, kasetin sahibi yalan yanlış vokal yapıyor.

- Sen hayatında lise mi gördün Arif?

Baldız kıskandı.

- Lise görmediysek liseli de mi görmedik?

Bence baldız daha çok kıskandı. Bacanak sadece kendininkini değil bizim şansımızı da zorluyor. Aynı arabadayız ve direksiyonda o var.

- Görüyon değil mi abla bunun edepsizliğini.

- Şaka yapıyor o Gülten. Yapmaz benim eniştem öyle şeyler.

- Sağolasın baldız. İyi tanımışsın beni.

Yapmaz da, edepsiz edepsiz de konuşmasın çocukların yanında.

Yahu şurada enişte nin efkârını dağıtmak için şarkı da mı söylemeyelim?

'Haydi bacanak' diye bağırıp devam etti unutamadığı okul yıllarından bahsetmeye. Aşka geldikçe gaza yükleniyor. Okul yılları kaçıyor, biz kovalıyoruz.

- Uçurma bizi bacanak.

- Kırdın kalbimi be bacanak, deyip direksiyona iki defa vurdu. Arabaya kaç para saydığını söyledi. Sanki satıştan Azrail yüzde alıyor da kayırıyor çok ödeyenleri.

- Erken çıktık zaten bacanak.

- Erken olur mu be, gördün işte bir minibüs insan gitmiş bile.

Hadi öyleyse bildiğin gibi bas gaza. Yalnız kaza yaparsak ve ben sağ kurtulursam sen kesinlikle ölürsün.

Sağ salim ulaştık salona. Zeynep'le gidip erkencilere hoş geldiniz dedik. Cevriye de var aralarında. Kadıncağızın şişmanlığıyla bozdum kafayı. Bu kez bir şey demiyorum. Zaten sevimli de geldi gözüme. Pastaları dağıtırken söyleyeyim de en alttaki geniş katı buna versinler.

Dönüp dünürlerin yanına kapıya dikildik. Bir buçuk saat boyunca çoğunu tanımadığım insanların ellerini sıktım. Başlarda seyreklerdi, sona doğru akın akın geldiler.

Ve düğün başladı. Işıklar söndürüldü. Kızımla o çocuk, ellerinde mumlarla tünel yapan gençlerin arasından geçerek salona giriyorlar. Gelinliğin kuyruğunu Ceren taşıyor. Damat öyle bir yapışmış ki kızımın koluna benim bile canım yanıyor. Canımın yanmasının sebebi başka mı? Biliyorum biliyorum. Hatta tünelin öteki tarafından girip önlerini kesmemek için zor tutuyorum kendimi.

Hiçbir engelle karşılaşmadan çıktılar diğer baştan. Şimdi dans ediyorlar. Dikilmiş aptal aptal seyrediyorum. Zamanın nasıl olup da bu kadar hızlı geçtiğini düşünüyorum. Dün doğdu bugün evleniyor. Yarın çoluk çocuğa karışır. Sonraki gün de babasının öldüğünü öğrenir. Etrafındaki herkes beygirler gibi gülerken sen neler düşünüyorsun Halil?

Müzik değişti. Kızım kibar kibar oynuyor. Damat da ağır başlı. Bacanak kollarını salondaki herkesi kucaklayacak biçimde açmış. Baldız gönülsüz. Sanki tek amacı kocasıyla ötekilerin arasına duvar olmak. Cüneyt'in küçük ablası da piste. Büyüğü annesinin yanında oturuyor. Yanlarındaki masada da Zeynep var. Beni çağırıyor. Gittim. Dikilme öyle kukumav kuşu gibi otur şuraya dedi. Geçtim karşısına. İçerisi çok sıcak, kravat takmaya da alışık değilim, bunaldım. Ceketimi çıkartıp sandalyenin arkasına astım. Zeynep solondakilerin güvenliğinden sorumluymuş gibi izliyor etrafını. Bir olay çıkarsa anında müdahale edecek. Eğlenenler bunu bildiklerinden rahatlar.

Müzik durdu. Pasta geldi. Damat'a kalsa hemen kesip yiyecek. Kızım kulağına eğilip bahşişi hatırlattı galiba. Saf şey 'Baba! Baba!' diye bağırıyor. Yanında parası yok herhalde. Beni değil asıl babasını çağırıyor deyip kendimi temize çıkartacaktım ki dünür elinde zarflarla yetişti. Cüneyt her kata bir tane bıraktı. Pasta kesilip dağıtıldı. Bir dilim de ben yedim. Güzel değildi.

Takıya geldi sıra. Kızımla damat, hadi gelin de donatın

bizi diye dikiliyorlar. İlk kurban kayınvalide, Derya'ya set taktı. Kayınpeder'den de ikisine birer saat... Zeynep'in damadına hediye ettiği künyenin ardından ben kızımın gelinliğine bir burma bilezik iğneledim. Bunların pek işçiliği yok, alırken yüz elli milyon verdim ama bozdururken onların zararı çok daha az olur.

Dünürlerle beraber çocukların arkalarına geçip dikildik. Şöyle der gibiyiz: Gördünüz işte ne gibi şeyler takıldığını, hadi siz de aynı şekilde devam edin. İlk gelenlerin yükleri açılışa yakışır biçimdeydi fakat sonlara doğru kalite fena düştü. Zeynep'in korkutucu bakışları olmasa bazıları gelinle damada birer sigara tutar geçerlerdi. Yine de genel hasılat fena gözükmüyor. Özendim vallahi. Bir tur da Zeynep'le benim için mi yapsak. Aynı verimi alamayız ama ben yarısına da razıyım.

Yine millet piste döküldü. Bu kez daha da canlı oynuyorlar. Müzik mi onları hızlandırıyor onlar mı müziği bilmiyorum. Tempo gittikçe artıyor. Kimisi pes etti. Şu beyaz gömlekli delikanlıya bakın. Az önce onu yürürken görmesem bacaklarının en az dört tane olduğuna yemin ederdim. Bacanak da ayaklarını düğümlemeye çalışıyor galiba. Müziğin hızı onu çoktan aşmış. Durdu. Beni çağırıyor. Olmaz. Hem oynamayı bilmem hem de kız babası olarak ağır olmam lazım. Yanıma geliyor.

- Gel bacanak. İki de sen kıvır.

- Sağol iyi böyle.

- Gel yahu. Kızını gönülsüz verdi derler sonra.

Biraz daha ısrar etti. Dinlemedim. Düğün bitene kadar kalkmadım oturduğum yerden.

Eve döndüğümüzde saat sabahın ikisiydi. Hemen yatak odasına gidip karyolanın üzerine attım kendimi. Çok ama çok yorulmuşum. Sanki gece boyu halay çektim, çifte telli oynadım. Zeynep gelse de beni soyup yorganın altına soksa.

- Halil! Koş Halil hırsız!

Yerimden fırlayıp koşmam lazım ama halim yok. Uyuşuk uyuşuk gittim. Çoktandır uğramıyordu zaten. Düğünle beraber o işi de savdık iyi oldu.

- Hoop birader!

Yanımdaki kalası dürtüyorum uyansın diye ama tındığı yok. Ölmüş sanki mübarek. Bir geçireceğim kafayı hastanede uyanacak. Antep'te bindi, sekiz saattir horluyor.

- Birader!

Sağdan soldan gözünü açıp bakanlar var. Rahatsız oluyoruz hesabına kafa sallıyorlar. Bu ayıyı uyandıramadık diye inmeyelim mi yani? Görelim bakalım uykusu mu daha tatlı canı mı? Boynuyla omzunun birleştiği yeri kavrayıp sıktım.

- Ah!

Ah ya ah. Ananın koynunda süt uykusuna mı yattın? Açtı gözlerini bel bel bakınıyor. Elini boynuna götürdü. 'Ben sıktım ne olacak' der gibi baktım.

- Çekil de inelim birader, dedim.

Kafasını bir sağa salladı bir sola. Etraftakiler de uydular ona. İplemedim. Koltuğun altından sırt çantamı alıp çıktım koridora. Şoförün yanına gittim.

- Beni terminale varmadan indirebilecen mi kaptan?

Dönüp yüzüme bakmadan,

- Git arkada muavine söyle, dedi.

Arkaya gittim. Muavin yarı uyur yarı uyanık.

- Benzinliğin orada inecem ben.

- Bagajın var mı?

- Yok. Sade bu.

Otobüs sağa yanaştı. İndim. Gecenin biri. Hava karanlık. Hafiften de serin. Yol boyu yürüyorum. Sağ yanım kavaklık. Şehrin açık hava meyhanelerindendir burası. Ben olaydım erkenden kapatmazlardı böyle. Yarın akşam nevaleyi kapıp sabaha kadar içmeli burada. Nöbetini de içtimasını da mıntıkasını da unutmalı. Kimse kusura bakmasın, benim elim bir ay işe gitmez. Askerde adam ettiler dedirtmem kendime.

Yoldan içeri girdim. Burası bomboş arsaydı giderken. Üç tane koca apartman dikmişler. Bizim ev hepten döküntü kalacak burası dolunca. Döküntü evin bahçe kapısının önündeyim şimdi. Kolumu üstten aşırıp kancayı kurtardım. İttim, açıldı kapı. Arabacı Salih'in güzel bahçesi. Arabacı Salih benim enişte m. Yanında büyüdüm. Şu bahçeyi gördüm ya, yeni anladım bu kadar özlediğimi.

Belediye, yola yakın evler beyaza boyanacak deyince acayip kıl olduydum ama şimdi hoşuma gitti rengi. Yalnız askeriyenin koca koca binalarından sonra bizim tek katlı ev pek küçük geldi gözüme. Kapıyı açıp içeri girsem ev bir birine karışacak. Nöbetçi subay gelecek mi diye korkmadan biraz keyif yapmalı burada.

Asmanın altına oturup sigara yaktım. Bira da olmalıydı şimdi. Sabaha kadar ufak ufak demlenir, şafak sökerken koyverirdim narayı. Katır Ali askerden dönmüş derlerdi. Sırt üstü uzandım. Çantadan çıkarttığım montumu yastık yaptım kafamın altına. Gökte yıldızlar... Ay da var.

* * *

Bir açtım gözlerimi ki Metin tepemde. Ne zaman uyumuşum, ne zaman sabah olmuş?

- Dayı! Anne dayım gelmiş.

Ayağa kalktım. Metin boynuma atladı. Doya doya öptüm yanaklarından keratayı. Kızdırmak için hep yaptığım gibi kafasını avuçlarımın arasında sıkıştırıp yukarı kaldırdım onu. Elleriyle bileklerime yapışıp karnıma tekme attı. Güçlenmiş sıpa. Asmanın altına atıp gıdıklamaya başladım.

- Ali! Lan Ali! nerden çıktın sen?

Yeğenimle boğuşmaya ara vermeden başımı kaldırdım.

- Bitti ablam, bitti!

- Ali!

Durdu, bir daha Ali dedi. Boynuma sarıldı.

- Hoppala. Ne ağlıyon be abla?

- Alim! Alim!

Alışık olduğum hal değil. Koyversem benim de gözlerim dolacak.

- Dur be ya abla. Dur, boğuldum vallahi.

- Hoş geldin dayı.

Sevilay ne kadar büyümüş böyle. Ben giderken, bir yıl olmuştu ilkokulu bitireli. Ablamın kollarından güç kurtulup onu da öptüm.

- Gelinlik olmuşsun kız.

Gülünce yanakları kızardı.

- Koca mı buldun? Annen ona mı ağlıyor?

Kaşlarını çatıp

- Dayı ya, dedi.

Çantamı aldım içeri girdik. Yeni fark ettim, enişte bey yok ortalarda.

- Eniştem nerede abla?

Bak şimdi, yine başladı ağlamaya. Enişteme bir şey mi oldu?

- Abla bir şey mi oldu enişteme?

- Fenayız Alim, çok fenayız.

- Abla ne oldu söylesene?

- Ocağımız söndü Alim!

Öldü mü yoksa adam? Çocukları da ağlardı o zaman.

- Yahu ne oldu?.

İyice salıverdi zırıltıyı. Hayır yok bundan. Sevilay'a döndüm.

- Kız sen anlatsana, ne oldu babana?

- Bir şey yok dayı. Ameliyat oldu. Hastanede şimdi.

- Ne ameliyatı?

- Kolları uyuşuyodu, fıtıkmış. Düzeldi şimdi.

- İyi ya. Annen niye ağlıyor?

- Dün almaya gittik, doktor bırakmadı.

Ameliyat oldu diyor, şimdi iyi diyor, doktor bırakmıyor diyor. Benim aklım bu kadarına erseydi ilkokulu yedi senede bitirmezdim. Ne zaman kafam karışsa tepem atar.

- Abla sus! Adam gibi anlat sen de kız şunu.

Yarım saatte zor anladım. Bizim enişte bey sigorta hastanesinde ameliyat olmuş. Doktor dışarıdan uzman sokmuş, o yüzden iki yüz bin istiyormuş. Dün almaya gitmişler, borcunu ödemeden vermem demiş.

- Buna mı ağlıyon kız?

- Vermem diyo Ali.

- Ne yapacak vermeyecek de? Bir gün tutar, iki gün tutar üçüncü gün mecbur bırakır.

- Ya bırakır. Bir hafta oldu.

İyi ya. Bir hafta daha yatsın adamcağız, daha sağlam çıkar.

- Alay et sen. O orda, doktorun insafını beklerken, atlar kendi kendine para kazanıyor sanıyorsun değil mi?

İşte şimdi mevzu derinleşti.

- Bu çocuk işe çıkıyor da üç kuruş giriyor eve.

Metin'e döndüm.

- Sen mi çalıştırıyorsun arabayı koç?

- Tabi dayı. Demin hayvanları çıkartmaya giderken gördüm seni.

Düşünceli düşünceli salladım kafamı.

- Çocuk diye kimsenin buna doğru dürüst iş verdiği yok ki. Kazandığı atların boğazına yetiyor anca.

- Veriyolar anne. Sanayide herkes tanıyor beni dayı.

Elimi ensesine attım yeğenimin. İçime bir ağırlık çöktü. Bu akşam kavaklıkta kafa çekme işi yatar gibime geliyor.

* * *

Patates kızartmasıyla zeytin yiyip Metin'le beraber çıktım evden. Öne, yeğenimin yanına oturup bacak bacak üstüne attım. Ağzımda sigara. Metin bana hava olsun diye ikidebir, din iman küfrediyor hayvanlara.

- Dayı komando bıçağı verdiler mi sana askerde?

- Vermediler.

- Kavga ettin mi?

Etmem mi? Daha on gün önce yemekhanede Mevlüt'e kafayı bir kodum rotasını şaşırdı. Ağız bir yanda, burun öte yanda. Ortalık kan gölü. Onu anlattım Metin'e.

- Kafa atınca sana da bir şey olmaz mı dayı?

- Doğru atarsan olmaz.

Neresiyle vuracağını gösterdim. Nereye vuracağını da bilmeli. Herifin ağzıyla burnuna karışık gömeceksin. Benim boyum uzun olduğundan bazen daha yukarıya denk geliyor. O zaman kötü.

Sanayiye geldik. İş bekleyen at arabalarına ayrılmış boş arsada durduk. Daha kimse yok ortalarda.

- Faik'in bıçkıya gidiyorum ben koç, dedim.

Bu koca şehirde, benden hızlı sandık çakan varsa yalnız Cüce Ahmet'tir. O da elma sandığına geldi mi çuvallar. Kol gücü yetmez benimle kapışmaya. Bir ay çalışmam demiştim ya nereden aklıma gelsin enişte beyin doktora esir düşeceği.

Faik'in bıçkının önündeyim. İçeriden gelen çekiç seslerinden çakıcının acemi olduğu belli. Kapıyı itip girdim içeri. Bıçkı çalışmıyor. Faik şimdi karısının koynunda öküz gibi uyuyordur. Yazın bahçenin ortasında çalışırdım. Şimdi tomruk yığmış buraya Faik. Çekiç sesi yazıhanenin oradan geliyor. Çakıcılar gözünün önünde olsun istemiştir çakal. Her yan çıkıntı dolu. Üstlerine basarak yürüyorum. Yaklaştıkca daha belli oluyor çekiç seslerinin acemiliği. Biriket duvarın öte yanına geçtim. Başlık tezgâhında Metin kadar bir çocuk. Geldiğimi duymadı.

- Kolay gelsin koç.

Ürkerek döndü. Vay enayi, ağzına dizmiş çivileri. Peltek peltek

- Sağol abi, dedi.

- Faik gelmedi mi?

Ağzındaki çivileri eline aldı.

- Dokuzdan önce gelmez abi.

- Yeni mi başladın sandık çakmaya sen?

- İki ay oldu.

- Ağzına dizme çivileri, eline diz.

Onu kaldırıp ben oturdum yerine. Maksat göstermek değil sadece, biraz da havasındayım işin. İşaret ve baş parmağımın arasına sekizer sekizer sekizer alıyorum çivileri. Serçeyle yüzük parmaklarımın arasında da tenekeler. Bir vuruş çiviyi tutturmak için, bir vuruş da tahtaya gömmek için. On sekiz aydır çekiç salladığım yok ama hamlamamışım.

- Motor gibisin abi, dedi ufaklık.

Güldüm sadece. Bizim de zenaatımız bu. Ufaklık uyanık. Hemen karşıma bir oturak çekip başlıkları kasnaklamaya başladı. Yine ağzına dolduyor çivileri. Kolları da çekicin sapından ince.

- Sana annen hiç ekmek vermiyor galiba, dedim.

Bozuldu biraz. Pazuları şişsin diye kolunu kasarak çakıyor. Suratı şekilden şekle giriyor. Arada sorguya çekiyorum ufaklığı. Ondan başka Faik'e sandık çakan yokmuş. Tuhaf. Bunun çıkarttığı maldan ne olur. Faik gelsin öğreniriz nedenini. Benim çekicin düzenli, güçlü sesi ufaklığınkinin tıkırtılarını boğuyor. Şu odun ve yanmış teneke kokusu dakikasında unutturdu askerliği. Koltuk altlarım ısınınca çıkarttım gömleğimi.

- Kaç tane çakacan bugün?

- On beş abi.

- Bak bakalım kaç olmuş?

O başlıkları sayarken cebimden paketi çıkarttım. İki sigara kalmış. Birini yaktım.

- Yirmi altı olmuş abi.

Dört başlık daha çakacam.

- Sen bırak kasnakları da kapak çak, dedim.

- Yoruldun abi. İstersen bırak sen.

- Parasına ortak çıkacam diye mi korktun lan?

Utandı.

- Yok vallahi abi.

- Çabuk hadi kapakları çak.

Kalıba takozu atıp sigaramın bitmesini beklemeden çekici aldım elime. Dört başlık dediğin nedir ki Katır Ali'nin elinde. Ufaklık iki kapak çakana kadar bitirdim. Başlık kalıbını önümden itip kasnaklamaya başladım.

Kapakları kasnağa da ben çaktım. Ufaklık sandığın içinden çıkan çivileri yamulttu. Son darbeyi vurduktan sonra eskiden yaptığım gibi çekici duvarın dibine savurdum.

- Tamamdır koç.

- Vallahi tamam abi.

Paketten son sigarayı çıkartıp yaktım.

- Bitti mi senin mesai şimdi?

- Bitti.

- Bak beni yanına alsan her gün onda evinin yolunu tutarsın.

Güldü.

- Nerde oturuyorsun sen?

- Süleymaniye'de.

- Neresinde Süleymaniye'nin?

- Kavaklığı biliyon mu abi? Hani tavuk çiftliğinin yanında...

- Bilmem mi?

- Kavaklığın yanında çayır var ya, bizim ev o çayıra bakıyor.

- Arnavut musun?

- Değilim.

- Lazsın o zaman.

- Yok laz da değilim.

- Nesin peki?

- Bişey değilim.

Bişey değilmiş. Kahkaha attım.

- Yeni mi taşındınız?

- Bir yıldan fazla oldu.

Ben askere gideli de bir yıldan fazla oldu. Yoksa tanırdı Katır Ali'yi. Sandıkları diziyor ufaklık. Dış kapının açıldığını duydum.

- Bak bakalım koç, senin patron mu gelen?

- Odur abi, dedi duvarın kenarına doğru yürürken.

Faik beni görünce şaşırdı.

- Nerden çıktın lan sen Katır?

- Senin çıktığın yerden.

- Ulan ibneee, dedi ibneler gibi ağzını yayarak.

Yazıhaneye girdik. Açılmamış bir paket marlboro çıkarttı cebinden. Önce kendine aldı sonra bana tuttu.

- Sağol. Patron sigarası kepek yapıyor bende.

Israr etmedi.

- Bitirdin askerliği?

- Bitirdim.

- Islatırız.
- Islatmak için para lazım önce.
- Yok mu?
- Olsa bismillah demeden buraya düşer miydim?
- Çalışmaya geldim deme.
- Dedim bile.
- Yanlış geldin o zaman moruk.
- Niye?

Kereste yapıyom artık ben. Sandığı, iki yüz siparişim vardı, o bitinsin diye çaktırıyorum. Yüz ellisini verdim zaten. Çocuk elli daha çaktı mı tamamdır. Bir daha benim elim ne başlık keser, ne yanlık, ne takoz...

Canım sıkıldı. Elim cebime gidecekti sigaramın bittiği geldi aklıma. Faik'in keyfi kıyak ya ha bire askerlik anısı anlatıyor. Susmasını beklemeden kalktım.

- Bana müsaade.
- Otur be oğlum, laflıyorduk.
- Sonra laflarız, dedim.

Dışarı çıktım. Mobilyacılar dükkânlarını yeni açıyorlar.

- Abi, sen Ali Abi misin?

Soruyu duyunca fark ettim ufaklığın da benimle geldiğini.

- Ali Abi değil koç, Katır Ali Abi.
- Ben seni duydum abi?
- Nerden duydun?
- Mahalleden de duydum, sanayiden de.
- Adın ne senin koç?
- Deniz, dedi.

Elimi cebime attım. Yine unutmuşum sigaramın kalmadığını. Boş paketi buruşturup fırlattım Özenler Mobilya Mağazası'nın önündeki yeni yıkanmış kaldırıma. Saysam elli liradan fazla çıkmaz cüzdandan. İki paket kötü sigara parası. O da bitti mi yandın Katır Ali.

Bizim yeğen bıraktığım yerde aynen bekliyor.

- İş çıkmadı mı?

- Bu saatte çıkmaz dayı.

- İyi, sen bekle. Ben gidip babanı bi yoklayayım, dedim.

Hastane'nin yolunu tuttum. Yine yalnızım sanırken sağ yanımda bir ses:

- Ali Abi, Aga Mürteza'yı sahayı sürdü diye mi dövdün sen?

- Evet koç.

- Yine sürdü sahayı.

Elimi ensesine attım.

- Yine döverim koç, dedim.

Deniz, hastanenin bahçesinde bekledi. Adımımı kapıdan içeri attığım gibi kara kaşlı, kara bıyıklı, ayı kılıklı bir herif dikine dikine sordu:

- Hoop hemşerim, nereye böyle selamsız sabahsız?

Anan acele çağırmış ona koşuyorum derdim ya sırası değil şimdi.

- Arabacı Salih'e baktım, dedim.

- Dördüncü kat. Fazla oyalanma.

Alnım fena kaşındı. Tam saçların başladığı yer. Sabır Katır Ali, deyip merdivenlere yürüdüm. Dördüncü katta suratsız şişko bir hemşire gösterdi odanın yerini.

Enişte bey çekmiş üzerine pijamalarını, kuzu gibi oturuyor. Görmedi beni. Dört yatak var içeride, ikisi boş. Yanına gittim.

- Hürmetler enişte bey, dedim.

- Ooo! Canım sen misin?

- Benim ya.

Tuttum zorla öptüm elini. Ufak tefek, kara kuru bir adamdı ya hastalık hepten küçültmüş.

- Nasılsın enişte?

- İyiyim Allah'a şükür be canım. Bıraksalar çıkacam.

- Çıkartmıyorlar mı?

- Çıkartırlar çıkartırlar. Çıkartmayacaklar da ne yapacaklar?

- Ben de öyle dedim ablama.

- İyi demişin. Akşam mı geldin sen?

- Akşam geldim. Senin doktor buralarda mı, bi de ben konuşayım.

- Konuş konuş canım. Öfkesini çıkartma ama.

Ekselansın adını alıp çıktım. Onun odası da bu kattaymış. Kapısını çalıp girdim içeriye. İri yarı ama temiz yüzlü bir herif.

- Buyur, dedi.

Sesi de fena değil, kibarca. Hasta rehin alacak birine benzemiyor. İnsan ne kadar kabadayı da olsa okumuşun karşısında eksik hissediyor kendini.

- Ben Salih Bali'nin kayınbiraderiyim doktor bey.

'Ben de Salih Bali'nin kayınbiraderini bekliyordum' der gibi baktı yüzüme.

- Enişte ne zaman çıkar acaba?

- İyileşince elbet de.

- İyileşmiş galiba doktor bey.

- Kim karar vermiş ona?

- Ablam dedi ki...

Tıktı ağzıma lafı,

- Ablan doktor mu?

- Yok değil.

- Ablanın dediğini boş ver öyleyse.

Doktor böyle aksi konuşunca alnım yine kaşınmaya başladı. Herifin ağzıyla burnunun birleştiği yere kayıyor gözüm. Beklesem, işler daha da sarpa saracak.

- Bana müsaade doktor bey, deyip kalktım. Arkamı döndüm, gidecem,

- Şu bizim hesabı da görelim artık, dedi.

'Ben de isterim ya seninle hesabımızı görmeyi yeri ve zamanı değil' dedim içimden kapıya uzanırken.

Bahçeye çıkınca ufaklık yanıma geldi.

- Sen bugün benimle takılıyon galiba koç?

- Başka işim yok ki Ali Abi.

Sanayiye döndük birlikte. Metin beni görünce sevindi. Yetişirsek herifin birinin koltuk takımlarını taşıyacakmışız. Hamallık dahil, iki yüz kağıda anlaşmışlar. Atladık arabaya.

Akif'in dört katlı mağazasının yanında minicik bir dükkân. İçeriden bacaksız bir herif çıkıp yapıştı koluma,

- Hah, geldiniz mi gülüm? İki dakka daha gecikseydiniz başkasını çağıracaktım.

Bir seksen küsurluk Katır Ali'ye gülüm diyor. Onca şafağı bu hallere düşmek için mi saydım ben? Askere dönsem bundan iyi. Hiç değilse taburda namımız vardı. Katır Ali dendi mi, düşünülürdü azıcık.

Mağazaya girdik. Bacaksız hemen telefona saldırdı. Karşı taraftaki mal sahibi olmalı ki, 'hemen gönderiyorum yenge' dedi.

- Arabacıyla pazarlığı yaptım ben yenge. İki yüz lira yenge... Eve onlar çıkartacak yenge. İki yüz tamam mı yenge?

Telefonu kapatınca da bana tekrar etti.

- İki yüz gülüm. Eve kadar çıkartacaksın gülüm. Battaniyeleri geri getireceksin gülüm.

İki gülüm eksik söylese de iki takım fazladan taşısam. Battaniyelere sarılı üçlü koltuğu bir yanından ben tuttum öte yanından Metin'le ufaklık... Arabanın orta yerine yerleştirdik. Yanlara da teklilerle ikiliyi koyduk. Sehpaları koltukların üzerine ters çevirdik. Bacaksız denk getirdikçe gülüm dedi bana. Ayrılırken de tembih etti:

- Yavaş yavaş, dikkatli gidin e mi gülüm?

Herifin kafasını patlatmama bir 'gülüm' kala düştük yola. Ufaklık yanında taşıdığı poşeti açıp öğlen yemeğini paylaştı bizimle. Annesi iki dilim ekmeğe yağla salça sürmüş.

Stadyumun yanından geçerken sağımızdaki boş arsada maç yapan çocuklara baktığını gördüm ufaklığın.

- Sen top oynuyor musun koç?

- Santraforum ben Ali Abi, dedi.

Canım sigara istedi.

- Sen nerde oynuyorsun Ali Abi?

- Dayım top oynamaz, dedi Metin.

Uşaklık şaşırdı.

- Aga Mürteza'yı sahayı sürdü diye dövmedin mi Ali Abi?

- Sahayı sürdü diye dövdüm koç.

Mezarlığı geçtik. Yolun iki yanında seyrek binalar... Askerden önce buralar bomboştu. Yeni bir apartmanın önünde durdu Metin.

- Burası dayı.

- Kapı numarasını biliyon mu?

- Bilmem mi dayı?

Arabadan atlayıp bahçe kapısından içeri girdi. Zile bastı. En üst kat penceresinden uzanan eşofmanlı bir tip,

- Geliyorum, diye bağırdı.

Metin döndü. Arabanın kapaklarını açtı. Eşofmanlı tip de aşağıya indi. Zayıf, uzun, kırk yaşlarında kılçık bir herif.

- Siz mi taşıyacanız?

- Biz taşıyacaz amca, dedi Metin.

Tip bana döndü.

- Parmak kadar çocuk bunlar yahu.

Tipe doğru iki adım yaklaşıp, göğsümü şişirdim.

- Ben hallederim, abi.

- İyi hadi bakalım. Benden yardım beklemeyin, belim sakat, dedi.

Herifi içimden kalaylayıp tekli koltuklardan birini vurdum sırtıma. Kılçık önümden gidip kapıları açıyor. Merdivenleri tırmanırken iki de bir 'çık, çık, devam et' deyip tepemi attırıyor. Beşinci kata vardık ki kapı kapalı. Zile bastı. Bekledik, açan yok. Bir daha bastı ve bağırdı.

- Şaziye! Kız Şaziye!

Bi zile basıyor bi bağırıyor ama Şaziye orospusu duymuyor. Tekmeyi vurup yıkacaktım ki kapıyı, açtı karı. Kocası olacak kılçık gak diyemeden yapıştırdı:

- Anahtarın yok mu yanında?

- Görmüyon mu eşofmanlıyım.

- Çamaşır yıkadığımı bilmiyon mu?

- Şu koltukları taşısınlar ondan sonra yıkayıver.

İki manyak kapının ağzında tartışırken ben sırtımda yükle bekliyorum.

- Müsaade et de geçeyim abi, dedim.

- Haa, geç geç.

İçeriye adımımı atınca karı cırladı.

- Dur! Dur! Nereye giriyorsun ayakkabılarını çıkartmadan?

Az kaldı, 'Karına söyle çocuk gibi azarlamasın Katır Ali'yi' deyip bir tekmede yuvarlayacaktım kılçığı merdivenlerden aşağıya. Tuttum kendimi. Ayakkabılarımı çıkartıp girdim.

- Apliğe dikkat et, dedi kadın.

Aplik nedir bilmediğimden nereye dikkat etmem gerektiğini de kestiremedim. Devam ettim yürümeye. Başımın üzerindeki koltuk sol yanda bir engele takıldı ve şangırtı koptu.

- Ay inanmıyorum. İnadına kırdı güzelim apliği.

Koltuğu yere, aplik parçalarının üzerine indirdim. Karının dırdırı devam ediyor. Cebimde bir tomar para olsa buruşturur tıkardım ağzına. Tavan dururken duvara ampul takanın hiç kabahati yok sanki. Adam eğilmiş kırılan parçaları toplarken söyleniyor:

- Hiç olmadı bu şimdi, hiç olmadı.

Kucakladım koltuğu,

- Nereye bırakayım bunu?

Çok acayip bir soruymuş gibi şaşkınlıkla suratıma baktıktan sonra önüme düştü kadın:

- Getir.

Soldaki odaya girdi.

- Kapıdan geçerken dikkat et bari.

Duymazdan gelip odaya soktum koltuğu.

- Tamam tamam! Sen bırak ortaya biz yerini ayarlarız.

Bunu böyle aksi aksi söyleyen de kocası. Bir an önce kalanları da taşısam da başımı belaya sokmadan defolup gitsem buradan. İkişer ikişer indim merdivenleri. Ufaklık,

- Sehpayı Metin'le çıkartalım mı Ali Abi, dedi.

- Siz ellemeyin ben taşırım.

Öteki tekli koltuğu kapıp fırladım. Herifle karı yukarıda yine suratsız karşıladılar beni. Kucağımdakini attım önlerine. Taşınması gereken iki büyük lokma var. İkili ve üçlü koltuklar... Önce kolayından başlamalı. Metin, huysuzlanmasınlar diye hayvanları tutuyor, ufaklık arabanın üzerinde, ben yerde sırtımı yüke verip hafif çömeldim. Tersten iki bacağını kavradım koltuğun.

- Yüklen bakalım koç.

O itti, ben çektim, sırtıma aldım yükü. Katırlığım olmasa böyle kolay taşıyamam. Öfkeliyim ya onun da faydası var. Kafam bozuldumu, gücüm kuvvetim artar. Merdivenleri çıkarken baldırlarımda hafif acı duyuyorum ama kulak astığım yok. Kat aralarında dinlenmek için bile durmadan vardım yukarıya. Dairenin kapısında karşıladılar beni. İki ayrı ağızdan bozuyorlar asabımı. Sağa çarpma, sola çarpma, ampule dikkat et. Sinirlerimi pamuk yapıp tıkadım kulaklarıma. Odanın ortasına indirdim koltuğu. Karı bir yandan, adam öte yandan maymun gibi dolanmaya başladılar koltuğun etrafında. Ay çizilmiş, vallahi çizilmiş. Köşesini çarpmışım. Güzelim mallı kullanmadan eskitmişim. Karı makineli tüfek gibi saydırıyor. Hamal değilim ben. Sandıkçıyım, sandıkçı... Sanayinin en hızlı çekiç sallayan adamı. Ağırıma gidiyor böyle laf işitmek. Kendimi zor attım odadan dışarı. Karının kocasına emri yetişti ardımdan.

- Helim, sen de git. Göz kulak ol şuna, çıldıracam vallahi.

Arabanın başına döndüğümde ensemdeydi Helim. Koca üçlü koltuğu sırtıma alırken 'Aman yavaş! Aman yavaş!' diye bağırdı durdu ama elini sürmedi.

Önüm sıra geri geri giderek rehberlik ediyor. Sırtımdaki de öyle ağır ki, serde katırlık olmasa tek basamak çıkmadan çöküver şuraya. Geçiş yasak der gibi apartman kapısına gerdi kollarını.

- Bak dikkat et, sağa sola çarpayım deme.

- Çekil önümden, dedim.

Yüzü bana dönük, birkaç adım geriledi.

- Yavaş! Çok yavaş!

Hiçbir yerini hiçbir yere dokundurmadan geçtim kapıdan.

- Hah, aferin, deyip biraz daha bozdu sinirlerimi. Bir basamak çıktım, iki basamak çıktım. Tırmandıkça artıyor sırtımdaki gavur ölüsünün ağırlığı.

- İyi gidiyor hah! Böyle devam et hah!

Ah bir elim daha olsaydı da sıkıverseydim şu eşşoğlueşşeğin gırtlağını. Antrenörlük edeceğine azıcık destek olsana pezevenk.

İlk düzlüğe vardım ama gerisini nasıl getirecem bilmem. Sola iki manevra yapıp devam edeceğim çıkmaya.

Yavaş! Yavaş! Sol taraf kurtarıyor. Sağa yanaş az. Sağa! Sağa!

Önümde basamaklar Azrail orağı gibi. İkisini çıktım, dilim dilim kesildi baldırlarım.

- Hah, doğru gel! Hah, doğru gel!

İkinci düzlük... Yine sola iki manevra. Kalan basamakları toplasınlar, ikiyle çarpsınlar, şafak desinler. Gidip paşa paşa yeniden bekleyeyim tezkereyi. Ne kavaklıkta ziftleneceğim biralar var gözümde, ne atacağım naralar. Tek şu basamaklar bitsin.

- Sürtmediniz değil mi? Sürtmediniz değil mi?

Bu da karı. Dayanamamış gelmiş izlemeye.

- Yok hayatım yok, gayet iyi gidiyoruz. Hah, devam et, hah.

Sanki sırtıma dünyayı koymuşlar, üstüne bu herifle karıyı oturtmuşlar. Onları atabilsem aşağıya yarı yarıya hafifleyecek yüküm. Üçüncü düzlükte soldaki kapı açıldı. Cırlak bir karı sesi:

- Oo komşu, gelmiş koltukların.

- Geldi geldi de parçalamadan bir çıkarabilsek yukarıya.

- Tek başına taşınır mı o canım? Bi hamal daha gönderememişler mi?

Sırtımdaki değil de bu söz tüketti dizlerimdeki dermanı. Üç çığlık eşliğinde yavaşça çöktüm. O insan, ben koltukmuşum gibi oturdu üzerime yüküm. Beni değil mobilyayı kurtarmak için fırladı üçü birden. Ikınarak üzerimden çekip sağlama aldılar koltuğu. Bacaklarımı boylu boyunca uzattım. Ne dediklerini duymadan, dirseklerimi üst basamağa dayamış soluklanıyorum.

Bir nefeslik dermanım olsa bağıracağım. Ulan karı! Bilmeden konuşma! Hamal değilim ben! Sandıkçıyım sandıkçı! Sanayinin en hızlı çekiç sallayan adamı! Katır Ali!

Şeytan mı dürttü, Hızır mı yetişti bilmiyorum ama ağzımı açmaya halim yokken fırladım kalktım ayağa. Demin anamı ağlatan basamaklardan tüy gibi aşağıya kayıyorum. Sağına soluna sürtünmekten korkmadan apartman kapısından dışarı attım kendimi. Arabanın üzerinde iki sehpa kalmış. Çektim aldım onları da aşağıya.

- Bakma öyle aval aval sür arabayı, dedim Metin'e.

- Bunları çıkartmıcaz mı dayı.

- Lan sür dedim sana. Doğru hastaneye.

Ufaklıkla kapakları kapatmaya davrandılar. İyice attı tepem.

- Sıçtırmayın ulan kapaklarınıza!

Sincap gibi atladılar arabaya. Kamçıyı çekip aldım Me-

tin'in elinden. İki tane sağlam vurdum beygirlere. Dörtnala kalktı hayvanlar. Geçtiğimiz yollarda millet dönüp bize bakıyor. Mezarlığın yanındaki kaldırımda yürüyen iki kravatlıdan biriyle göz göze geldim,

- Tabakhaneye gidiyoruz tabakhaneye, diye bağırdım.

Neşem geldi azıcık. Ufaklığın da neşesi geldi ki kahkahayı koyverdi. Vurdum ensesine bir tane.

- Bunun babasını kurtarmaya gidiyoruz koç.

Metin aşka geldi. Her kırbaç sallayışta bağırıyor:

- Deh! Deh!

Hastanenin bahçesine rüzgâr gibi daldı bizim mersedes.

- Çevir arabayı, dedim Metin'e.

Kapıda bekleyen yok. Sırtımda gömleğimden başka yük olmadığından uçarcasına çıkıyorum merdivenleri. Odaya girdim ama enişte beyi göremedim. Yanında yatan hımbıl doğrulmuş bana bakıyor. Yatağı işaret edip sordum:

- Nerede?
- Tuvalete gitmiştir herhalde.
- Hangisi onun dolabı?
- Te bu.

Tebunun içindeki pazar çantasına enişte beyin gömleğini, kolları yamalı ceketini, dizleri yırtık pantolonunu, atletlerini donlarını, ne bulduysam tıktım. Çekmeceleri çektim baktım, boş. Yatağın altına eğildim. Şekli şemali kaymış bir çift ayakkabı. İçinde enişte beyin ayakları. Kaldırdım kafamı. Dikilmiş bana bakıyor şaşkın şaşkın.

- Ali?
- Dolaptakileri topladım, başka eşyan var mı?
- Hayrola?
- Hayır hayır. Taburcu oldun.
- Sahi mi?
- Sahi. Hadi gidiyoruz.

Enişte bey inandı mı bilmiyorum ama hımbıl yutmadı.

Yatağından kalkıp kapıya doğru iki adım attı, koşup yapıştım koluna.

- Nereye abiciğim?

- Tuvalete, dedi ama ben de bunu yutmadım.

- İki dakika da benim için tut çişini.

Uysalca yatağının köşesine ilişti.

- Hadi enişte!

- Yahu ne oluyor Ali?

Tuttum kolunu.

- Sonra anlatırım enişte.

Koridora çıktık. Merdivenleri inerken hımbılın sesi geldi.

- Cemil Bey! Cemil Bey'in hastası kaçıyor.

İşim acele olmasa dönüp bir kafada susturacağım eşşoğlueşşeği. Enişte bey de anladı meselenin ciddiyetini, benden fazla acele ediyor. Üçer beşer atlıyor basamakları. Gören dünyada inanmaz ameliyatlı olduğuna. En alt kata indik, tehlike geçti sayılır derken koluma yapıştı birisi. Döndüm, sabahki hastabakıcı. İlk vuran kazanır. Koca bıyıklarını nişanlayıp geçirdim kafayı. Sabahtan beri kaşınan alnıma çok iyi geldi bu. Artık gönül rahatlığıyla gidebilirim ama bacağıma yapıştı hayvan. Tekmeliyorum bırakmıyor. Elimdeki çantayı enişteme verdim, bağırıyorum. Beklemesin beni. Arabaya atlayıp tüysün. Ben bunu geberttikten sonra geleceğim. Birden gözlerimin önünde şimşek çaktı. Şişko hemşirenin elindeki kalın tahta tabanlı terliği görünce anladım başıma geleni. Karıya el kaldırmış insan değilim. Öyleyse ilk olacak. Kolum havadayken suratımda herhalde bir yumruk patladı. Hasta bakıcı yerde, hemşire sinmiş karşımda. Bana vuran, boğazımı sıkan bu kolun sahibi olmalı. Dirseğimi sağ yanımdaki böğre tüm gücümle geçirdim. Acayip bir ses çıktı heriften. Bu belime sarılan da nereden çıktı? Eğilip dişlerimi neresine denk geldiyse orasına geçirdim. Herif yarısı kopan kulağının derdine düşüp beni bıraktı.

Kapıya doğru koşmaya başladım. Tam kurtuldum derken arkamdan bir çelme yetişti. Uçtum ve yüzükoyun kapandım. Kafama, sırtıma, yanlarıma, bacaklarıma inen darbelerin sayısından ve küfürlerin çeşitliliğinden, tepemde toplananların epey kalabalık olduklarını anlıyorum. Temiz bir sopa çekmeden beni taburcu etmeyecekleri kesin ama yine de Metin'le ufaklığı ayakta atları kamçılarken görünce rahatladım. Kafamı, korumak için kollarımın altına gömdüm. Canım da acayip sigara çekti.

Sert bir vuruşun ardından, gir dememi beklemeden açıldı odamın kapısı.

- Sevalciğim...

İlhami. Otuz yıllık meslektaşım ve beş yıldır bölüm başkanım. Yanında esmer, gencecik bir bayan. Hayırdır gibisinden gülümsedim İlhami'ye.

- Bu cici kızımızla sana danışmaya geldik, dedi ve cici kıza döndü,

- Seval Hocan göç sosyolojisinde bir numaradır.

Yüzümdeki ifadede pek değişiklik yaratmadı bu iltifat. Konuk bayan güzel siyah gözlerini kocaman açtı.

- Ben de göç sosyolojisi üzerine çalışmak istiyorum hocam.

Büyüklere özenen çocukları hatırladım ama kısa eteğinin saklamadığı güzel bacakları ve dar bluzundan fırlayan dik göğüsleri bana ölçeği biraz daha büyültmem gerektiğini söylediler. O, çocuk değil, genç bir bayan. Bense artık büyükten çok yaşlıyım.

- Çalış o zaman dedim.

Kıskançlığımın sesi şaşırttı onları. Önce İlhami toparla-

nıp bir kahkaha attı, öteki de takip etti onu. Ortamın yumuşadığını düşünerek, masamın önündeki koltuklara yerleştiler. Doktoramı yurt dışında yapmama rağmen modernlik budalası değilim. Öğrencilerim aramızdaki mesafeyi aşmaya kalkarlarsa kaşlarım çatılır, anlamazlarsa açarım ağzımı, yumarım gözlerimi. At sahibine göre kişniyor deyip sesimi çıkartmadım.

- Seval Hocan sana kaynak konusunda da yardımcı olur.

- Çok sağolun hocam.

Güzel kızın bunu kime dediği belli olmadı.

- Göç sosyolojisi iyidir. Buraya özgü konular seçtin mi yabancılar bile peşine düşer. Değil mi Seval?

Gülümsedim İlhami'ye. Öğrencilere böyle panayır pazarcıları gibi reklam yapma adetimiz yoktur bölümde.

- Seval, sen şimdi Aygül'e bir kitap ver de okuyup fikir edinsin.

Yerimden kalkmadan arkama dönüp, raftan benim için en değersiz olan kitabı seçtim. Önüme dönünce güzel kızın bana doğru uzandığını gördüm. Tenim beyaz olduğundan ellerimdeki yaşlılık lekeleri çok belli oluyor. Onun, tutmaya hazır narin parmaklarını boşta bırakarak İlhami'ye uzattım kitabı.

- Sayfalara not almak yok. Çay bardağını da kitabımın üzerine koyayım deme.

Yine güldü İlhami.

- Bana değil, sana söylüyor Aygül. Seval Hoca'nın kitapları çok kıymetlidir, deyip aldığı kitabı bozulmuş kıza uzattı.

- Sağolun hocam.

- Bişey değil.

Hoşlanmadım bu kızdan. Hem güzel, hem de güzelliğinin fazlasıyla farkında.

- Ben kalkayım hocam, dedi İlhami'ye.

- Ben de geliyorum.

Uğurlama için yerimden kalkmadım. Aksi bir hoca olarak tanındığımı ve sevilmediğimi biliyorum. Huysuzluğumun bekârlığımdan kaynaklandığını düşündüklerini de... Belki kızlar erkek arkadaşlarına benimle ilgili edepsiz şakalar da yapıyorlardır. Halit'e de takılıyorlar mıdır acaba? Uzun dalgalı saçları var çocuğun. Vücut da çalışıyor galiba. Bizim zamanımızda yalnızca kızlar orasını burasını gösterirdi, şimdi erkekler onlardan beter. Daracık tişörtler, kalçaları sımsıkı saran kot pantolonlar... İnsanın gözü olsun da kaymasın.

Yine kapıma sertçe vuruldu ve İlhami girdi içeriye.

- Yani Seval, bi dövmediğin kaldı kızı.

Az önce kızın oturduğu koltuğa çöktü. Sitemini umursamadan,

- Kimdi o? İlk defa gördüm, dedim.
- Kamu Yönetimi'nden geçen yıl mezun olmuş.
- Göç sosyolojisiyle ne işi var?
- Bizim bölümde asistan olmak istiyor.
- Hıım, deyip sustum.

İlhami'yle cinsiyet farkını çoktan aşmış bir arkadaşlığımız var. Tüm özel sorunlarını bana anlatır. Eşinden boşanmaya karar verdiğinde ilk bana koşmuştu. Şu anki kararsız bekleyişinden de özel bir derdini açmak üzere olduğunu anlıyorum.

- Dinliyorum Sayın bölüm başkanım.
- Nee?
- Hadi hadi uzatma. Gir konuya.
- Ne konusu?

Alaycı bir gülümsemeyle baktım İlhami'ye. O da mahcup bir gülümsemeyle karşılık verdi. Sustum bekliyorum. Masanın üzerindeki kül tablasıyla oynuyor. Köşelerinden biri üzerinde döndürmeye çalışıyor. Onu bırakınca cebinden çıkarttığı kalemini çeviriyor parmaklarının arasında. Birden geriye yaslandı. Dövüş horozları gibi göğsünü kabarttı.

- Seval...

Başı bile bana dönük değil. Sanki karşısındaki duvarla konuşuyor. Biraz bekledi ve devam etti:

- Aygül, yani demin gördüğün kız, galiba benden hoşlanıyor.

Doğru işittiğimden emin olmak istedim.

- Ne dedin sen İlhami?

- Aygül benden hoşlanıyor galiba.

Sesindeki budalaca gurur sinirlerimi bozdu. Biraz daha kabardı oturduğu yerde. Şu erkekler ne kadar salak yaratıklar.

- Bu bölümde asistan olmak isteyeli beri mi senden hoşlanıyor İlhami?

Bana döndü. Omuzları çöktü, göğsü indi,

- Yapma Seval. Aygül öyle kız değil.

Sesinde gurur yok artık. Mesleki araştırmalarımdan da biliyorum ki, yaşlılık erkekleri kadınlardan daha fazla zayıflatıyor.

- Kitap gibi kız değil mi İlhami?

Benim gülüşüm onun da cesaretini yerine getirdi.

- Orası öyle tabi.

- Senin peki o kitabı okuyacak halin var mı? Önsözünde takılıp kalmayasın.

Kahkahasıyla gizlemeye çalıştı ama ben anladım canının yandığını. Yine de acımak gelmedi içimden.

- Çok terbiyesizsin Seval.

- Sen bir de beni genç erkek öğrencilerimin karşısında gör.

- Şu huyundan nefret ediyorum Seval.

- Hangi huyumdan?

- Laf sokma huyundan.

Kaşları çatıldı. Madem küstün kalkıp gitsene ama hâlâ konuşmak istiyor.

İlhami senin Mehtap kaç yaşındaydı? Otuza yakındır değil mi?

- Bak hâlâ laf sokmaya çalışıyorsun. Madem dostsun doğrudan desene diyeceğini. Tamam Aygül kızım yaşında.

- Kızından daha genç.

- Evet kızımdan daha genç. Bunu fark etmemi sağladığın için çok sağol. Sana gelmeden önce ben onunla yaşıtız sanıyordum.

Bence insanoğlu iki cins. Biri yaşlandıkça olgunlaşırken öteki çocuklaşıyor. Bu iki grubu kadın ve erkek olarak adlandıranlar da var. Şu karşımdaki yanları beyaz tepesi kel kafalı, buruşuk yüzlü çocuğa da bakın. Elinden oyuncağını almaya çalıştığım için nasıl da sinirleniyor.

- Ne dememi bekliyorsun İlhami? Altmış yaşında adamsın karşıma geçmiş yirmi yaşında bir fıstığa âşık olduğunu söylüyorsun.

- Ben âşık oldum demedim. O galiba benden hoşlanıyor.

- Bak bu çok normal işte. Yirmi yaşındaki kızların çoğu altmışlık erkeklerin cazibesine karşı koyamazlar.

- Sana bu normal diyen oldu mu Seval? Hem ben altmış yaşında da değilim. Elli dörtle altmış arasında çok fark var. O da en az yirmi üçündedir.

- Haa öyle mi? Sorun yok öyleyse. Ben seni altmış, onu yirmi sandığımdan canını sıktım.

- Seval var ya, iyi ki evlenmemişsin sen. En akıllı erkeği bile dilinle delirtirsin, deyip ayağa kalktı. Arkasından seslendim:

- Erkeklerin delirmek için benim dilime ihtiyaçları yok.

Kapıyı çarpıp çıktı salak şey. Dünyanın en zeki erkeğini alın, kırk yıl eğitin. Eşsiz bilgilerle donatın. Saygınlık aşılayın ve tamamdır dediğinizde emeklerinizin sonucuna bakın. İşin ucunda seks varsa onun ancak semender kadar zeki, eşek kadar entelektüel ve ayı kadar saygın olduğunu göreceksiniz. Nasıl bedensel olarak ne kadar kaslansa da apış arası hep aynı miktarda zayıf kalıyorsa, zihinsel olarak da

istediği kadar güçlensin hayalarının izdüşümündeki yeri kavrayan narin bir kadın eli onu istediği gibi sürükleyebilir. Doğa dengeyi sağlamak için kadınlara da benzer bir zayıflık vermiş. Örneğin bir erkek, beni Aygül'den daha güzel bulduğunu söylesin ona hemen âşık olurum. Âşık kadın da hayalarından yakalanmış erkekten farksızdır. Aygül'den güzel olmak için hiç düşünmeden, tüm akademik unvanlarımı feda ederim. Üstelik bunun mümkün olmadığını unutmakta da zorlanmam. Toplumsal güç kadınlarda olmadığından yaşlı ya da çirkin hemcinslerimi avlamaya çalışan erkeklerin sayısı fazla değil. Buna elli beş yaşındaki aklı başında Seval 'çok şükür', yaşlı kadın ise 'ne yazık ki' diyor. Dolayısıyla İlhami'yi anlamıyor değilim.

Bir saat sonra derse gitmek için çıktım odamdan. İlhami'nin kapısı açıktı ama önünden geçerken görmezden geldi beni. Üzerinde durmadım, hatta ertesi sabah karşılaştığımızda bana karşı soğukluğunun nedenini anlayamadım bir an. Meseleyi hatırlayınca da bir şey yokmuş gibi davrandım. Üç beş günde eridi aramızdaki buzlar. Âşık insan hayata daha sevecen bakıyor ya, affetti beni sevgili dostum. Haber bütün bölüme İlhami'nin kendi ağzından yayıldı. Horoz gibi kabararak anlatmış gezmiş: 'Aygül benden hoşlanıyor galiba.' Bir aydır bu konuşuluyor. Erkek meslektaşlarımın tavrı net: Helal olsun İlhami, at da senin avrat da. Bizim olaya bakışımız azıcık farklı: 'Küçük orospu yattığı yerden akademik kariyer yapma peşinde.'

* * *

İlhami'nin masasının etrafına dizilmiş, sıradaki asistan adayı, Aygül'ün sözlü için içeri girmesini bekliyoruz. İki defa vurdu kapıya. İlhami,

- Gir, dedi.

Kapı açıldı. Güvenli adımlarla masaya doğru yürüdü ve

tam yerinde durup bekledi. Belli ki İlhami'yle daha önceden provasını yapmışlar. Lacivert bir takım giyinmiş. Eteği dizinin hemen üzerinde. Bacaklarının güzelliğini saklayacak kadar uzun da değil, sınavın ciddiyetine yakışmayacak kadar kısa da... Mağazalardaki cansız mankenler kadar dik duruyor. Ne kadar genç, ne kadar güzel ve ne kadar seksi. Yan gözle İlhami'ye bakıyorum. Benim böyle genç bir sevgilim olsa, ezilirim. Oysa o çok rahat, hatta gururlu görünüyor. Sınav başkanı olarak giriş yapması gerekiyor ama hiç acele etmiyor. Kızın cazibesinin bütün odaya yayılmasını bekliyor sanki. Sürme kara gözlerinin güzelliğini iyice ortaya çıkartmış. Hafif kalkık burnu gururlu ve inatçı gösteriyor onu. Minik de olsa bir kusur arıyorum. Kaşında, gözünde, bacaklarında, teninde küçücük bir hata... Yok.

- Aygül, seni tanıyarak başlayalım, dedi İlhami sonunda.

Nebahat kulağıma eğildi:

- Yeni mi tanıyacakmış?

Gülerken göz göze geldik kızla. Anlamıştır ilişkilerinden bahsettiğimizi. Önceden hazırlandığı belli cümlelerle kendini tanıtmaya başladı. Demin hiçbir kusur bulamadım demiştim ya, sesi çok cırtlak. Konuştukça beynimi oyuyor sanki. Belki kadın olduğum için böyle hissediyorum. Aynı ses erkek meslektaşlarımın içini gıdıklıyor olabilir.

- Babanın yaşı kaç Aygül?

Uygun boşluk buldum da mı girdim yoksa sözünü mü kestim farkında değilim. Şu an odada çıt yok. Böyle bir soruyu kimse beklemiyordu herhalde. Kızın kendine güvenir hali kayboldu.

- Babam mı hocam?

- Evet evet, baban kaç yaşında?

Biraz düşündü ve

- Kırk altı, dedi.

- Gençmiş.

Yine sessizlik. Meslektaşlarım önlerine bakıyorlar. Kız, provalardan hatırlamadığı bu sahnede nasıl davranması gerektiğini bilmediğinden gözlerini İlhami'ye dikmiş yardım bekliyor. Ve yardım geliyor:

- Devam et Aygül, seni dinliyoruz.

Aygül devam ediyor. Ben dinlemiyorum ama sesinin kesintisizliğinden şaşkınlığını atıp ezberlediği rolüne döndüğünü anlayabiliyorum. Kendi gençliğim geliyor aklıma. Kısa kesilmiş sarı saçlarım... Amerika'da geçen yıllarım... Bu kızın odaya doldurduğu şuh havanın ardından bakıyorum anılarıma. Atilla'yla on beşte bir buluşmalarımızı hatırlıyorum. Birlikte geçirdiğimiz hafta sonlarında yataktan hiç çıkmıyorduk gibi geliyor şimdi. Kızın açılıp kapanan rujlu dudakları sevgilimin otuz yıl önceki ısırıklarını bulup çıkartıyor yaşlı tenimde. Sıcak bir nefes hissediyorum boynumda. Göz kapaklarım ağırlaşıyor. Hissettiğim duygular bu odada bulunma amacıma hiç yakışmıyor. İçimdekileri döksem belki İlhami bile ayıplar beni.

Kendimiz de göçmen olduğumuzdan özellikle ilgi duyuyorum göç sosyolojisine.

Aygül'ün cümlesine tutunup içinde yüzdüğüm şuhluktan kıyıya çektim kendimi.

- Ne göçmenisiniz siz?

Güzel gözlerini bana çevirdi.

- Selanik hocam.
- Sarışın değilsin, dedim.
- Annemin babasına benzemişim hocam.
- Seval Hocan da göçmendir, dedi İlhami.
- Öyle mi hocam? Siz de mi Yunanistan göçmenisiniz?
- Bulgaristan.

Bu kısa ve soğuk yanıttan sonra yine ilgimi kaybettim. Kıza sorular yönelten meslektaşlarımın seslerini işitiyorum ama ne dediklerini anlamıyorum. Bambaşka bir yerdeyim.

Yirmi altı yıl önceki bir veda sahnesinde. Atilla beni Türkiye'ye son kez yolcu ediyor. Ağlamayayım diye canımı dişime takıyorum. Sıcak ve nemli havadan yakınıyorum. Saat kaçta İstanbul'da olacağımı hesaplıyorum. Sevgilimin benzer bir çabaya ihtiyaç duymaksızın kuru kalan gözlerine bakıp sinirleniyorum. Pasaport ve bilet kontrolden geçtikten sonra uçağa doğru giderken arkamı dönüp Atilla'nın son görüntüsünü kaydediyorum beynime. Beş yıllık aşk, zayıf, uzun boylu, yakışıklı bir adamın el sallayışıyla noktalanıyor. İçim sıkıldı. Kendimi zorlayarak Aygül'ün sesine verdim zihnimi.

- Okurken de piyasayla ilgili beklentim yoktu. Hep akademisyen olmak istedim.

- Kendi branşında neden devam etmedin Aygül?

İlhami küçük sevgilisine çanak tutuyor. Kız şöyle bir yanıt verse eminim inanır kel kafalı şişko arkadaşım: 'Çünkü hiçbir kamu yönetiminin başında senin kadar çekici bir erkek yok hayatım.' Gençler, yaşlı göğüs kafeslerinin koruduğu kalpleri, Eros'un oku daha zor vurur zannederler. Eros'un, doğru dürüst nişan bile almadan onları kolayca avlayabileceğini tahmin etmezler. Vurulmuş ihtiyar kalplerin sayısının az olmasının tek nedeni daha az tercih edilir olmaktır. Bunu itiraf etmek gururumu kırıyor. Sosyoloji değil de aşk profesörü ağzıyla konuşmaya başladım. Kız böyle güzellik tanrıçası gibi karşımda dikildikçe aşktan başka şey düşünmek gelmiyor elimden. Artık sınav atmosferine dönmek için çaba da sarf etmiyorum. Meslektaşlarım soruyor, Aygül yanıtlıyor, ben aşk sosyolojisi üzerine derin düşüncelere dalıyorum. Ta ki İlhami,

- Teşekkür ederiz Aygül, diyene kadar.

Gözleriyle bizi selamlayıp çıktı. Arkasından endamına baktım. Arsız ruhum kendi ihtiyar bedenimden çıkıp onunkine girmek istedi.

Kalan iki öğrencinin sözlüsü boyunca da aşk üzerine dü-

şünmeye devam ettim ve geldik en önemli kısma. İki kişilik asistan kadrosu var elimizde. Başvuranlar yirmi dört kişi. İlhami'nin değerlendirmeyi başlatmasını bekliyor herkes. İhtiyar âşık önündeki ajandanın sayfalarını çevirirken ikidebir 'evet' diyor. Güya adayların sözlüleri sırasında aldığı notları gözden geçiriyor.

- Bir kişi arıyoruz, dedim.

- Efendim, dedi İlhami.

- Salih'i çıkartırsak, bir kişi daha bulmamız gerek.

Salih, birinci mezun olan çocuk. Geçen yılın başından beri hepimiz asistan gözüyle bakıyoruz ona. Sesini çıkartmayan arkadaşlarıma sordum:

- Bu konuda hemfikiriz değil mi?

Yine seslerini çıkartmayan meslektaşlarım, göz göze geldiğimizde olumlu anlamda başlarını salladılar. En son İlhami'ye baktım.

Tamam öyleyse, diğer asistanı seçelim, dedi ve hemen kendi tercihini belirtti.

Verdiği isim için yorum bekleyerek, ben hariç, odadakiler üzerinde gezdirdi bakışlarını. Sessizliği benim bozmamdan korkuyor.

- İtirazı olan var mı?

Bu sorunun arkasından kısa bir sessizlik yakalayıp oldu bittiye getirmek istiyor. Bakışlarımız karşılaştı. Susmam için yalvaran gözleri öfkeyle doldurdu içimi:

- İtirazı olmayan var mı?

İlhami'nin yüzünü karartan bu soru bayan meslektaşlarımın hoşuna gitti.

- Sen kimi öneriyorsun Seval?

- Kimseyi önermiyorum.

- Peki Aygül'e neden karşısın?

- Önce senin neden Aygül'ü önerdiğini açıklaman gerek.

- Niye?

- Çünkü ismi ortaya atan sensin.

- Oylayalım öyleyse, dedi İlhami.

- Peki ama önce bize neden doğrudan Aygül üzerinden oylama yaptığımızı açıkla.

- O da ne demek Seval?

- Yani niye öteki çocukları da oylamıyoruz?

- Salih'i seçerken de ötekileri hesaba katmadık.

- Salih'i ötekilere tercih etmemizin nedenlerini sayayım mı?

Gözlerini dikmiş nefretle bakıyor bana.

- Sayayım mı ister misin?

- Gerek yok.

Önündeki ajandayı sertçe kapatıp ileri doğru itti.

- On beş dakika mola verelim, hepimiz yorulduk, dedi.

Bayanlar, ocaktan birer çay alıp Nebahat'ın odasına gittik. İlhami'ye yaptıklarım pek hoşlarına gitmiş. Biraz daha gayret edersem aşkını burnundan getirip, bölüm başkanlığından bile istifa ettirecekmişim. Deliye yel, eline bel. Kendileri kuzu kuzu otururken bana yapmaya çalıştıkları bu. Çaylarımızı içip sınav salonuna döndük. Erkekler hazır bizi bekliyorlardı.

- Herkes döndüğüne göre devam edebiliriz dedi İlhami.

Ajandasının açık sayfasını bana doğru tuttu. Tam olarak seçemiyorum ama galiba bir tablo çizmiş.

- Salih dışındaki tüm adayların adlarını buraya yazdım. Tek tek soracağım, herkes kendi tercihini söyleyecek. Sanırım artık buna da kimse itiraz etmez.

Gerçekten de diyecek bir şey bulamadım.

- Sağ baştan başlayalım. Evet Bahri, sence kimi alalım?

Bahri iki senedir doçentlik kadrosu için bekliyor. Kendisiyle ters düşmeyeceğini çok iyi biliyor İlhami.

- Bence Aygül iyi bir öğrenciye benziyor, dedi Bahri. Sonra da mahçup mahçup bana baktı. Benimle de kötü olmak istemiyor zavallı Bahricik.

Sıra Yusuf'ta.

- Aygül diyorum.

Sert söyledi bunu. Kararını hiçbir etki altında kalmadan ve kimseden korkmadan vermiş gibi görünmeye çalışıyor.

Bir sonraki de Aygül dedi. Daha sonraki de. Sinirlerim bozuluyor. İlhami'nin canını sıkabilsem keşke. Torpil mi öfkelendiriyor beni? Sanmam. Meslek hayatım boyunca çok daha kötülerine tanık oldum. Belki de İlhami'ye acıyorum. Ama öyleyse neden onun canını yakmak istiyorum.

- Sen oyunu kim için kullanıyorsun Seval?

Sıra bana ne zaman geldi? Bir süre düşündüm. Hiç acele etmeden açıkladım kararımı.

- Kendi zevkime göre bir erkek aday yok aralarında. Bari senin için Aygül diyeyim.

Bu lafı yutmak İlhami'yi çok zorladı. Kıpkırmızı oldu. Devam etmesi için bir iki sağlam nefes alması gerekti.

- Sen ne diyorsun Nebahat?

- Aygül.

Kalan iki kişi de Aygül dedi. Oy birliğiyle baş göz ettik İlhami'yi. Artık kılıcımı kınına sokmak zorundayım. İnşallah gelin de aynı bölümde kocar. Bu iyi dilekle yetinmeyip bir de yokluğumla ödüllendireceğim onları. Yarın tam bir aylığına yazlığa gidiyorum.

* * *

Kuşadası'na geleli iki hafta oldu. Kardeşim, kardeşimin karısı, üç yeğenim ve annem, benim altmış metre karelik tek katlı yazlığımda hep beraber kalıyoruz. Evdeki sıkışıklık ve şamata sinirlerimi geriyor ama onların varlığından hoşlanıyorum da. Çocukların gürültülerinde, gelinle annemin çekişmelerinde ve kardeşimin sorumsuzluklarında sevmediğim ama alışık olduğum bir yemeğin tadı var sanki. Onları senede bir ay görmek yalnızlığıma iyi geliyor. Belki yaşım ilerledikçe bu ilacın dozunu biraz arttırırım.

Her sabahki gibi tanıdık insanların yüzlerine rastlayarak sahilde uzun bir yürüyüş yaptım. Sarmaşık güllerin çevirdiği bahçe kapısından içeri adımımı atar atmaz gelin,

- Melahat Hanım aradı abla, çok önemliymiş dedi.

Şu an benim için bu kahvaltı masası üniversiteye ait en önemli haberden daha çekici. Bahçedeki muslukta ellerimi yıkayıp sofranın hep bana ayrılan baş köşesine oturdum. Kardeşim

- Halanın çayını doldur kızım, derken gazeteyi önüme uzattı.

Telefon çaldı. Gelin kalktı. Kendimi sultan gibi hissediyorum bunların arasında. Ekmeğimin üzerine dün yaptıkları incir reçelini aldım. Tam anneme 'güzel olmuş' diyecekken içeriden gelin seslendi. Melahat arıyormuş. Çayımdan koca bir yudum alıp kalktım masadan.

- Alo Melahat.

- Kız niye aramadın?

- Senin lafın bitmez, kahvaltıdan sonra arayacaktım.

- O zaman akşamki bölüm yemeğinde patlayan bombayı sen kahvaltıdan sonra arar öğrenirsin.

Suratıma kapanan telefonla, elimde ahize, öylece kaldım. Meraktan kudurup onu arayacağımı zannediyor. Kahvaltıya döndüğümde, tüm meraklılar adına annem sordu:

- Ne dedi?

- Bi şey demedi.

Gelin de tüm şaşıranlar adına konuştu:

- Önemli demişti abla.

- Dedikodu yapmak istemiş canı.

Daha fazla konuşmak istemediğimi belli etmek için gazeteyi açtım önüme ve bir daha bölmemek üzere kahvaltıma başladım. Melahat'in vereceği haberi biliyorum: İlhami ve küçük sevgilisi bütün bölümün huzurunda aşklarının adını koydular. Belki de evlenme kararlarını açıkladılar. Hayat er-

kekler için daha uzun. Altmış yaşına merdiven dayamışken genç bir kadınla aile kurup çocuk sahibi bile olabiliyorsun. Kim bilir, bakarsın İlhami tekrar baba da olur.

Kahvaltıdan sonra tahminimin aksine Melahat aramadı. Ertesi gün ve daha ertesi gün de aramadı. Küstü herhalde. Nedense benim de içimden telefon etmek gelmedi. Bölüm yemeğindeki patlamanın ayrıntılarını dinlemek istemedim. İki hafta daha dinlendikten sonra ayrıldım Kuşadası'ndan.

Tatilin ardından ilk mesaime başlamak üzere okulun girişindeki merdivenlerden çıkıyorum. Binaya adımımı atar atmaz duyduğum koku içimi huzurla doldurdu. Ben bu okulu en iyi kokusundan tanırım. Gözlerimi kapatıp sadece burnumu kullanarak saati söyleyebilirim. Bu yerlere çekilen paspasın bıraktığı tozla karışık deterjan kokusu. Saat dokuz.

- Günaydın hocam.

Bakın şu güzel tesadüfe. Tatil sonrası ilk günümde bölümün yeni gelini karşılıyor beni.

- Günaydın, derken parmaklarına baktım. Tahminimden de hızlı gitmişler. Sol elinde bir evlilik yüzüğü var.

- Çok güzel bronzlaşmışsınız hocam.

Kafamı sallayıp devam ettim yoluma. İlhami'nin kapısı açık. Kendisi de içeride. Gelini tebrik etmedim ama hiç değilse damada bir hayırlı olsun diyeyim.

- Günaydın İlhami.

- Günaydın Seval. Hoş geldin.

- Hoş bulduk.

Odaya girdim.

- Nasıl geçti tatil?

- İyiydi.

- Dinlenmişsindir.

- Dinlendim.

Benden korktuğundan tutuk konuşuyor.

- Meraklanma, laf sokmayacağım. Hayırlı olsun. Bir yastıkta kocayın.

Bunu söylerken dudaklarıma alaycı bir gülümsemenin oturmasına engel olamadım.

- Seval, inan bu konuda şaka kaldıracak halde değilim.

Sanırım damat evliliğinden çok memnun değil.

- Peki kızma, bir yastıkta kocayın kısmını unut ama yine de hayırlı olsun.

- Tamam Seval tamam, sonra görüşürüz.

Resmen kovuldum. Benim en başta yaptığım uyarıyı dinlemedi, eline aldığı kitabı okumakta zorlanıyor şimdi. Böyle durumlar erkekleri çok öfkelendirir.

Bir aydır kilitli duran kapıyı açıp odama girdim. Masam, raflarım, koltuklar, sehpa hepsi tozdan incecik bir örtüyle kaplanmış. Bunların temizliğini görevlilerin yapmasına izin vermiyorum. Başka nerede kullanıldığı belli olmayan iğrenç bezlerle görüneni yok edip görünmeyen bir pislik tabakasıyla kaplıyorlar hepsini. Yaşlı manastır rahibelerinin dini törenlerdeki ezberlemişlikleriyle tatil sonrası temizliğimi yapıyorum. Önce sağ alt çekmecemde her zaman hazır bekleyen iki temiz bezden birini çıkarttım. Geçen seneki gibi... Üzerlerindeki kitapları masaya yığdıktan sonra her bir rafın tek tek tozunu aldım. Bu da geçen seneki gibi. Gerekli mi diye düşünmeden raflara camsil sıktım ve çekmecedeki diğer bezle tekrar sildim. Yerlerine geri koymadan önce kitapların da tozunu alıyorum.

- Oo Seval Hanım. Hoş geldiniz.

Melahat. Sesindeki alaydan hâlâ biraz küs olduğunu anlıyorum.

- Gel Melahat gel. Temizlik yapıyorum.

Gönlünü almak için oturacağı koltuğu sildim.

- Var mı bölümde yeni haberler?

- Son haberi biliyorsun işte.

- Şu bölüm yemeğindeki bomba mı?

- Evet. Kimden öğrendin sen onu?

- Aman Melahat onu kimseden öğrenmeye gerek var mı? Belliydi zaten. Tahmin etmiştim.

- Tahmin mi etmiştin?

- Evet.

- Yapma canım.

- Vallahi tahmin etmiştim. Sen etmemiş miydin?

- Etmemiştim tabi Seval. Bence sen de böyle olacağını bilmiyordun.

Kafamdakilerden farklı birşeyler dönüyor galiba ortada.

Melahat, ben Aygül'le İlhami'nin evliliğini tahmin etmiştim diyorum.

- Sana Aygül'le İlhami'nin evlendiğini de kim söyledi kuzum?

- Evlenmediler mi?

- Ay Seval. Ömürsün vallahi.

- Ee demin Aygül'ü gördüm, parmağında yüzük vardı.

- Doğru ama İlhami'nin parmağı boş.

Elimdeki bezi masanın üzerine bırakıp oturdum. Çocukluğumda bile böyle içten kahkaha atmamışımdır. Melahat kalkıp kapıyı kapattı.

- Kız yanında böyle uzun saçlı bir oğlanla geldi. Nişanlım demez mi? Seval var ya, İlhami o dakika gözümüzün önünde çöktü adamcağız.

Gülmeye ara vermekte çok zorlandım.

Peki bunun kızla aralarında açıktan bir şey yok muymuş? İlhami kendi kendine mi gelin güvey oluyormuş?

- Orasını hiç bilmiyoruz artık, o akşamdan bu yana kimseyle doğru dürüst konuşmuyor.

Doğrudur inanırım, öteden beri benden başkasıyla paylaşmazdı dertlerini. Melahat bölümdekilerin yorumlarını anlattı en ince ayrıntılarına kadar. Kadınlar kızın kaltak, er-

kekler ise İlhami'nin salak olduğu düşüncesindeler. Bence iki taraf da haklı.

Melahat gidince dudaklarımda erkekçe bir ıslıkla temizliğe devam ettim. İçimden uzun uzun alay ettikten sonra öfkem geçti ve anne şefkatiyle acımaya başladım İlhami'ye. Onu iyi tanırım, yaşına rağmen küçük bir çocuk kadar nazlı, mızmız ve zayıftır. Kim bilir ne kadar üzülmüştür. Yarım saat önce farkında olmadan yaptığım acımasızlığı da telafi etmek için kalkıp odasına gittim. Eskiden hiç kapalı tutmadığı kapısına bir defa vurup girdim içeri.

- Efendim Seval?

- Oturabilir miyim İlhami?

- Tabi buyur.

Sesindeki soğukluğa aldırmadan geçip oturdum. Kafasını omuzlarının arasına gömmüş süsecekmiş gibi bakıyor bana.

- İlhami...

- Hıı?

Vallahi ben daha yeni öğrendim.

Sesini çıkartmadan bana bakmaya devam ediyor.

- Sabah ilk ona rastladım, parmağında yüzük görünce...

- Benimle evlendi sandın.

- Doğrusunu az önce Melahat söyledi.

- Sevinmişsindir.

- Üzüldüm desem yalan olur tabi.

Derin bir nefes aldı İlhami.

- Nasıl, toparladın mı?

- Toparlayacak ne var canım, gayet iyiyim.

Anlamsız bir soruydu. Toparlanmadığı gün gibi ortada.

- İyi, buna sevindim ama konuşmak istersen senin dertlerini dinlemekten hoşlanırım bilirsin.

Ne dediğimi anlamamış gibi baktı yüzüme.

- Nasıldı Kuşadası?

- İyiydi, dedim.

Sandığımdan da fazla sarsılmış İlhami. Bana naz çekmeyi öğretecek ne bir çocuğum oldu ne de kocam. Bu yüzden daha fazla zorlamadan, onu yıkılmışlığı içinde yalnız bırakıp kalktım. Nasılsa üç beş gün sonra kendisi çalar kapımı.

* * *

Tıpkı tatilde Melahat'in telefonunda olduğu gibi bu kez de yanlış tahminde bulunmuşum. Günler geçti ama İlhami dertleşmek için kapımı çalmadı. Bölümdeki işimizin gerektirdiği zorunlu konuşmaların dışına hiç çıkmadık. Sanki onu kendime âşık edip başkasıyla evlenmişim gibi davranıyor bana. Odasının kapısı artık hep kapalı. Bazen uzaktan seyrediyorum onu. Yüzünden hiç eksik etmediği dalgın ve üzgün ifadeyle romantik bir havaya bürünüyor. Budala hemcinslerimin başını döndüren, aşk acısı çeken insanlara mahsus o büyülü çekiciliğin etkisini ben bile hissedebiliyorum. Hayır elbette âşık değilim İlhami'ye. Sadece bazı akşamlar telefonda ettiğimiz akademik dedikoduları özlüyorum.

Son günlerde hep yaptığım gibi saat on ikiye kadar azalan bir umutla onun aramasını bekledim. Aramadı. Yine, yarın İlhami'yi karşıma alıp, başına gelenlerin aramızdaki dostluğu sona erdirmesini hiç de gerektirmediğini, o kalın kafasına girecek şekilde anlatmaya karar verdim. Bu görüşmenin ayrıntılarını düşünerek daldım uykuya.

Önce rüyamda bir zil sesi duydum ve bunun telefondan geldiğini anlayınca açtım gözlerimi. Anneme mi bir şey oldu acaba? Koşarak telefona gittim.

- Alo, dedim.

Karşı taraftan hırıltılı bir nefes duyunca hepten arttı telaşım. Bir kez daha

- Alo, dedim.

- Seval...

Yine derin ve hırıltılı bir nefes aldı. İlhami'nin sesini tanıdım. Elim ayağım titremeye başladı.

- Ne oldu İlhami?

- Kalbim...

Ağzımdan çıkanlar neler farkında değilim, ama ona kendini hiç zorlamaması ve olduğu yerde yatması gerektiğini anlatmaya çalıştım. Normal zamanda sorsalardı bilmediğime yemin edebileceğim yüz on ikiyi tuşladım. Yine anlamını bilmediğim cümlelerle konuşuyorum karşıdaki kızla.

Dolaba koştum ve üzerime, elime ne geldiyse giyinip dışarı attım kendimi. Arabanın kontağını çevirince göstergedeki saate takıldı gözüm: Üç on yedi. Bu iyi. Bomboş yollardan uçarcasına geçiyorum. Büyük olasılıkla ambulanstan önce orada olacağım. İlk yardım... Aklıma gevşetilen kravat ve çözülen gömlek düğmeleri geliyor sadece.

Sitenin önünde durup apartmana koştum. Dış kapı kapalı. Zillere rastgele basarken daire kapısının da kapalı olacağını düşünüp dehşete kapılıyorum. Sakinleşmek zorundayım. Megafondan gelen sese karşılık verirken bu kararımı uygulamaya çalışıyorum.

- Çabuk açın lütfen, beş numarada acil hasta var.

Merdivenlerden yukarıya koşarak çıktım. Evet, İlhami'nin daire kapısı kapalı. Zile basıp kendini zorlamasına neden olmak istemiyorum. Çelik kapı önümde yıkılmaz bir kale duvarı gibi duruyor.

- İlhami Bey'e bir şey mi oldu?

Arkamı döndüm, ufacık altmış yaşlarında bir adam. Onu gördüğüme o kadar sevindim ki, ellerine sarılıp öpmemek için zor tuttum kendimi.

- Galiba kalp krizi geçirdi.

- Ambulansa haber verdiniz mi?

- Verdim, dedim.

- Kapıyı açmıyor mu?

Bunu sorarken zile doğru uzandı.

- Hayır yapmayın. Kendini zorlaması tehlikeli olabilir.

- Haklısınız. Kapıyı kıralım o zaman.

- Evet kıralım, dedim.

- Siz şöyle kenara çekilin hanfendi.

- Hakkı deli misin, nasıl kıracan o kapıyı?

Bu kadın sesini duyunca, apartman sakinlerinin merdivenlere toplandığını fark ettim. Yalnızlık ve çaresizlik duygum kayboldu. Hakkı Bey, karısı olduğunu düşündüğüm bayanın uyarısına aldırmadan üç beş adım gerindi ve koştu. Kapıyı kıracağından o kadar emindim ki, sağ omzuyla toslayıp büyük bir gürültünün ardından yere düşünce müthiş hayal kırıklığına uğradım. Ayağa kalkarken kendinden emin,

- Mümkün değil böyle olmaz, balta keser falan bulup kırmak lazım, dedi.

Yalvaran gözlerimi kalabalık üzerinde gezdirirken müthiş bir şey oldu. Kapı içeriden açıldı. İlhami hasta ve korkmuş yüzüyle karşımda dikiliyor.

- Neyiniz var İlhami Bey?

Kalabalıktan gelen bu sorunun yanıtını bana bakarak verdi.

- Kalp krizi geçirdim galiba Seval. Yüzündeki korku biraz daha arttı gibi geldi bana. Hem onu hem kendimi rahatlatmak için,

- Ambulans çağırdım neredeyse gelir, dedim.

- Ambulansı beklemeye gerek yok, atlayalım arabaya, iki dakikada hastanedeyiz.

Kapıyı kırmaya çalışan Hakkı Bey söyledi bunu. Aklımdan, doğru olur mu diye geçirirken, adamın yüzüne bakıp dediğini yapmaya karar verdim.

- Hadi İlhami, hemen gidelim.

Kapının arkasından anahtarı alıp uslu bir çocuk gibi kolunu bana uzattı. Bir yanında ben bir yanında Hakkı Bey,

kadın erkek, genç yaşlı komşu kalabalığı arasından yavaş adımlarla merdivenlerden indiriyoruz onu.

Tam İlhami'yi benim arabanın arka koltuğuna yerleştirirken ambulans geldi. İlk inen beyaz önlüklü kız arkasındaki iki gence bağırdı:

- Çabuk sedye.

Site girişindeki kalabalığa telaşla sordu:

- Hasta nerede?

Hakkı Bey, doktor olduğunu tahmin ettiğim arkası bize dönük kıza doğru kolunu sallayarak seslendi:

- Hanım kızım burada. Burada hanım kızım,

Kız önlüğünü savurarak bize doğru koşturdu. İlhami'nin benim elimdeki kolunu tutarak,

- Bu mu, dedi.

Başımla onayladım.

- Tamam sakin olun. Sedyee!

O ana kadar iyi kötü ayakta duran İlhami, sanırım kızın telaşından etkilenerek saldı kendini ve ayakları dışarıda arabanın arka koltuğuna çöktü. Ambulansın geri geri bize doğru yaklaşması çok daha pratik olduğu halde sedyenin getirilmesini bekledik. Görevlilerden biri koltuk altlarından tuttu, diğeri bacaklarından.

- Yavaş... Sarsmadan, dedi kız.

Sedyeyle arabaya yerleştirilirken, başını kaldırıp bana baktı. Şu an yaşananlara uygun değil biliyorum ama yüzündeki bu çocuksu korkmuş ifadenin ne kadar tatlı olduğunu düşünmeden edemiyorum.

- Sen de geliyor musun Seval?

- Tabi geliyorum dedim, uzanıp bacağına dokunarak.

- Arabanla mı?

Bunu soran elli beş yaşındaki arkadaşım değil beş yaşındaki oğlum sanki. Methini yıllarca duyduğum ve kıskanç bir özlemle merak ettiğim annelik duygusu doldurdu içimi.

Etrafa emirler yağdıran kızın arkasından, izin almaksızın ambulansa tırmandım. Bizi seyreden Hakkı Bey'e kapaklar kapanmak üzereyken fırlatabildim arabanın anahtarını. Hareket ettik. Sedyenin yanına bir tabureye oturup İlhami'nin elini tuttum. Kız bu küçücük mekânda oradan oraya koşturup duruyor. Benden yardım istediğinde yaptığımı bilmeksizin emirlerine itaat ediyorum. Ne İlhami'ye sorduklarını ne de İlhami'nin verdiği yanıtları anlayabiliyorum.

Arabanın kapakları açılına kadar fark etmedim durduğumuzu. Sedye ambulanstan aşağıya taşınırken de asansöre yerleştirilirken de bırakmadık ellerimizi.

Hastanede dört gün boyunca onun başına bir şey gelmesinden duyduğum korku ve ambulansta el ele tutuştuğumuzdan beri hissettiğim mutluluk, içimde karışıp hiç alışık olmadığım bir içki gibi sarhoş etti beni. Taburcu ederken bir kez daha kalbinin kusursuz çalıştığını, endişe edecek hiçbir şey olmadığını söyleyen doktoru suçlu bir suskunlukla dinledi. Dönüş yolu boyunca gerçek bir kriz geçirdiğini kanıtlamaya çalışırken, ona bu çocuksu saflığın çok yakıştığını düşündüm.

Halat Gösterisi

Masamda oturmuş önümdeki açık kitaplara bakıyorum. Lise ikiye kadar nasıl geldim şaşırıyorum. İtiraf ediyorum, canavar ruhlu bir gencim ben. Annem babam öğretmen olmasına rağmen okuldan nefret ediyorum. Belki de sekiz ay önce geçirdiğim o kötü tecrübe bozdu psikolojimi. On yedi Ağustos depreminde Yalova'daydık. Bizim ev altıncı kattaydı, fena sallandık. Televizyon devrildi. Mutfak dolaplarındaki tabak çanak yere indi. Lambalar tavana çarpıp patladı. Zaten insanı asıl, eşyaların başına gelenler korkutuyor. Sanki deprem, işte sizin de sonunuz bunlar gibi olacak diyor. Ev oturulmaz hale geldi ama yıkılmadı. Eşyalarımızı bir kamyona yükleyip dayımların oturduğu bu ilçeye taşındık. Arkadaşlar lafını açtığında şakaya vuruyorum ama hatırlayınca bile fena korkuyorum. On altı yaş ölümle burun buruna gelmek için çok erken. İnsanın hiç değilse o an film gibi izleyebileceği kadar anısı birikmiş olmalı. Bir daha açmamak üzere kapatıyorum bu konuyu. Yarın cumartesi. Çok heyecanlıyım, Bursa'ya dershaneye gideceğim. Sabah erkenden kalkılacak. Yeni alınan lacivert kot, yeni alınan

yeşil tişört ve yeni alınan siyah kot mont giyilecek. Babanın parfümü bol bol sıkılacak. Garajda soteye yatıp Eda'nın gelmesini bekleyeceğim ve onunla aynı otobüse bineceğim. Bursa'da inince yanına gidip 'Beraber yürüyebilir miyiz Eda?' diyeceğim.

- Al, sana meyve getirdim.

- Kapıyı çalsana kız.

Bu benim bir yaş küçük kardeşim Irmak.

- Niye çıplak popolu kadınlara mı bakıyordun?

- Irmaak!

- Abii!

Elindeki tabağı masama bıraktı ve karşımdaki çekyata oturdu. Narin vücutlu, tatlı yüzlü güzel bir kız benim kardeşim. Elime bir elma alıp ısırdım.

- Eda'yı tanıyor musun?

- Tanıyorum tabi. 5C de. Sana dünyada bakmaz.

- Bana bakar mı diye sormadım.

- Sormadın ama ben söyledim.

- Niye bakmazmış bana?

- Abi sen salak mısın ya. O kız neyine baksın senin? Kulakların kepçe. Boyun kısacık.

- Nasıl olmam gerekiyordu?

- Uzun boylu, iriyarı, yakışıklı.

- Annee!

- Ne oluyo abi?

- Annee!

- Ne var.

Kapıdan yarısı içeri uzanan bu bayan da annem. Onun da kulakları benimkiler gibi kepçe.

- Bak kızın iriyarı erkek istiyormuş.

- İğrençsin abi.

Annem ikimize de birer sert bakış atıp kayboldu. 'Fare suratlı' deyip Irmak da terk etti odayı.

Sabah erkenden kalktım. Yüzümdeki tüyleri tıraş edip akşam bahsettiğim o kıyafetleri giyindim. Babamın parfümüyle de güzelce yıkandım. Dışarıda hava serin ama gökyüzü bulutsuz. Garaj eve yürüyerek on dakika. Uzun yol otobüslerini bekleyenlerin arasına karıştım. Beş dakika... On dakika... Bir de Eda bugün gelmezse. Gelmeli. Babamın parfümü bir defalık daha kalmadı. On beş dakika. İşte o. Hayatımın anlamı. Aşkımın çiçeği. Kelebeğim benim. Babası bilet alıp gelene kadar otobüsün yanında bekledi. Tıpkı öfkeli bir prenses gibi. Etrafına hiç bakmıyor. Ben de gidip bir bilet aldım. Eda önden ikinci sıraya, şoförün arkasına oturdu. Ben yirmi bir numaradayım. Otobüs kalkmadan hemen önce indi babası. Bursa'ya gidene kadar kafamda yüz kez kurdum sahneyi.

- Merhaba Eda, birlikte yürüyebilir miyiz?

Tabi neden olmasın.

- Günaydın Eda. Heykel'e mi gidiyorsun?
- Evet. Sen de mi?
- Selam Eda,
- Selam.

Olacak bu iş. Parfümü biraz fazla sıkmışım galiba. Kendim bile rahatsız oldum ağır kokudan.

- Yapma gülüm.

Öndeki koltuk başlığının şeridini mıncıklıyormuşum. Muavin elimden çekip aldı. Çok bozuldum. İyi ki Eda ile yakın oturmuyoruz.

Terminalde indik otobüsten. Edayı uzaktan takip ediyorum. Karşıdan karşıya geçmek için yeşil ışığı bekledi. Üzerinde lacivert kot, pembe bir kazak var. Çok yakışmış. Şimdi yokuş yukarı hızlı hızlı yürüyor. Hemen hemen koşarak yetiştim ona.

- Merhaba Eda, birlikte yürüyebilir miyiz?

Bunu nefes nefese söyledim.

- Git başımdan.

Hoppala. Hiç böylesini hayal etmemiştim. Ne dedim ki ben şimdi? Şaşkınlıktan geride kaldım. Tekrar yetiştim.

- Çok mu kötü bir soru sordum Eda?

- Git başımdan dedim.

Çok kötü bir soru sormuşum ya da babamın parfümü iğrenç kokuyor. Keyfim fena kaçtı. O çevik ceylan adımlarıyla uzaklaşırken ben kendimi sümüklüböcek gibi hissediyorum. Boş ver Alp. Yanından geçen arabalara, yürüyen insanlara bak. Hayat yine de devam ediyor. Karamsarlığa kapılmama huyumu çok seviyorum. Hem karamsarlığa kapılacak ne var ki? Hatun naz yapıyor. Aşkıma layık olan bir kız elbette kabul etmeyecek yolda yanına yanaşan heriflerle birlikte yürümeyi.

Hafta sonum sevgilimin erkek gibi bir kız olduğunu düşünerek geçti. İyi manada söylüyorum bunu.

Bayrak törenindeyiz. Boyum kısa olduğundan en arka sıradayım. Müdür tuvaletlerin kullanımı hakkında nasihatler verirken Kemal'e başımdan geçeni anlatıyorum. Sırıtıyor eşek.

- Oğlum sen salak mısın o kız bakar mı sana?

Bu cümleyi tanıyorum.

- Niye bakmazmış?

- Boş ver niyesini. Hem o Haluk'un manitası. Bir duyarsa ufalar seni.

- Haluk da kim?

- Galeri Selim'in oğlu.

- Galeri Selim kim?

- Lan daha dün geldin buraya, bugün başını belaya sokma.

İstiklal marşından sonra sıraları bozmadan sınıflara girerken Haluk'u gösterdi Kemal. Lise üçlerin en önünde, aynı kız kardeşimin tarif ettiği gibi bir herif. Saçlarını briyantinleyip geriye taramış. Besbelli yalan söylüyor Kemal. Eda bu

herife bakıyor olamaz. Lise ligini çoktan aşmış o. Kesin dul kadınların peşinde koşuyordur.

Üçüncü teneffüste Kemal'le bahçede geziyorduk. O koca çocuk, yanında başka koca çocuklarla karşımıza çıktı.

- Alp sen misin?

- Benim, dedim.

- Harcarım lan seni.

- Niye adımı mı beğenmedin?

Esprimden hiç hoşlanmadı. Beni itince uçup arkamdaki spor salonun duvarına yapıştım. Allah'tan yanında o iri arkadaşlarını getirmiş. Yoksa Kemal dünyada alamazdı beni onun elinden. Çekip giderlerken arkalarından baktım ve bu hikâyeyi filmlerde birçok defa gördüğümü hatırlayıp sevindim. Çelimsiz oğlanla iricik aynı kıza takılırlar ve sonunda hep çelimsiz kazanır. Bu Haluk gibileri sadece porno filmlerde iş yapar ama o role de Eda gelmez. Sınıfa dönerken aklımdakini Kemal'le de paylaştım.

- Sen depremden kurtulduğuna pek sevinmedin galiba.

Ha ha ha. Çok komik. Hiç televizyon seyretmemiş sanki bu. Bende zavallı Eda'yı bu jigolo kılıklı herife bırakacak göz var mı?

Çarşamba günü beden eğitimi dersi için sınıfta giyindik. Salonun önünde sıraya girdik. Oktay Bey yoklamayı aldıktan sonra gözlerini bana dikip

- Sen on dokuz mayısta halat gösterisine katılıyorsun, dedi.

Emrivakiden hiç hoşlanmam.

- Ben halata tırmanamam hocam, dedim.

- Tırmanmayacaksın zaten. Seni başkaları indirecek.

Nasıl olacak o iş, hiç aklım kesmedi.

- Korkarım hocam ben.

Bütün sınıfla beraber Oktay Bey de güldü. Kemal kulağıma fısıldadı:

- Kabul et oğlum. Güneşin altında dikilmekten iyidir.

Ömer bizden o kadar uzakta olmasına rağmen Kemal'in dediğini duymuş gibi

- Hocam ben katılayım mı, dedi. Oktay Bey kabul etmedi. Hafif birisi lazımmış. Gözleri hâlâ benim üzerimde.

- Gösteri nasıl olacak hocam?

- Çok kolay olacak. İki arkadaşının ayaklarına tutunacaksın sadece.

- Düşersem?

Neden gülüyorlar anlamıyorum. Düşersem ne olacağını bilmek istemem çok doğal.

- Düşmezsin. Düşersen de minder var.

Güneşin altında beklemek yerine halat gösterisi... Belki de kabul etmeliyim.

- Hocam halat gösterisine katılmazsam ne yapacam?

- Kuleye veririm seni. Güneşin altında iki hafta pişersin.

- Ben o zaman halat gösterisine katılayım hocam.

Bu hafta sonu çalışmalar başlıyormuş. Herkesten ortak bir yılgınlık ünlemi geldi. Ben de Eda'yla yarım kalan sohbetimize devam edemeyeceğimiz için üzüldüm. Yine de iyi tarafından bakmalı, ötekiler stadyumda güneşlenirlerken biz salonda hazırlanacakmışız.

Cumartesi sabahı dokuzda eşofmanlarımızı giyinip Irmak'la birlikte çıktık evden. Onu stadyuma bırakıp okula gittim.

Spor salonunun kapısı kilitli olduğu için bahçedeki Atatürk büstünün önüne oturdum. Beni halatla kimler indirecek acaba? Birisi Eda olsa keşke. Güçlü kuvvetli bir kıza benziyor, yapabilir bunu.

Aman Tanrım! Süslü eşofmanları içerisinde Haluk geliyor karşıdan. Pazartesi yanında gördüğüm ayılardan birisiyle... Oktay Bey'e ekip arkadaşlarını neden sormadın geri zekâlı Alp. Kurallarım var benim, herkesle çalışmam diyebilirdin. Tam karşımda dikildiler.

- Sen de mi halat için geldin?

- Evet.

Haluk sordu, ben yanıtladım. Ses tonundan bela aradığı belli. Şimdi kötü bir espri yapacak.

- Dua et de o gün rüzgârsız olsun, uçar gidersin.

Nasıl tahmin ettim. Türk filmlerindeki kabadayılar gibi konuşuyor. Öteki öküzle birlikte kahkaha attılar. Konusu kendim olmasaydım da gülmezdim böyle kötü bir espriye. Benim aklımda çok daha komiği var ama arkamdaki büste zarar vermesinden korkuyorum bu ayının. İşte Oktay Bey göründü. Yalnız kalır kalmaz işi bıraktığımı söyleyeceğim.

Bize günaydın deyip salonun kapısını açtı. İçeride sadece dört kişiyiz. Kavga çıkarsa zavallı Oktay Bey arada kalıp ezilecek. Haluk'la yanındaki, dev bir süngeri halatların altına çekerken ben de bir başkasına yapıştım. Onların iki kişi yaptığını tek başıma becerirsem korkar bulaşmazlar belki. Zor da olsa önümdeki yükü oraya kadar itmek için tüm gücümü harcarken Haluk gelip hızla çekti süngeri. Yüzü koyun yere düştüm. Bunu kasıtlı yaptığından eminim hayvanın. Dizim fena acıdı ama hiç belli etmeden hemen kalktım.

Herif ne kolay çekti. Hem de tek eliyle. Ona uyup efendiliği elden bırakırsam parçalar bu beni. Şimdi kesin olarak anladım ki Eda'nın güzelliğini abartıyorum. Çok daha iyilerine layığım ben.

Gösteriyi Oktay Bey birkaç cümleyle tarif etti. Geçen yıl da bunlar yapmış zaten. İkisiyle de arkadaşlarıymış gibi konuşuyor. Demek kavga etseymişiz o da karşımda yer alacakmış. Benim görevim yukarı ip merdivenle çıkıp aşağıya ikisinin de boştaki bacaklarına yapışarak indirilmek. On dokuz mayıs günü ip merdivenle çıkma kısmı da yok. Gösteri doğrudan yukarıda başlıyor. Sırtımda da Türk Bayrağı olacakmış.

- Hadi çıkın bakalım.

İp merdiveni kullanmanın bu kadar zor olduğunu bilmiyordum. Heriflerin düz yolda yürür gibi tepeye çıktıklarını görünce bir dahaki sefere ben de halatla tırmanmaya karar verdim. Yanlarına ulaşmadan Oktay Bey,

Yeter Alp, dizlerinin hizasına kadar çıkacaksın sen, dedi. Bunu duyduğuma nasıl sevindim. Bir basamak daha dünyada ilerleyemezdim.

- Alp, şimdi bir kolunla Haluk'un bir kolunla da Cem'in bacağına sarıl.

Önce sor bakalım ben de kıpırdayacak hal kaldı mı? İki ayı da arka bacaklarından birer tanesini burnuma dayadılar.

- Hadi Alp.

- Bir dakika hocam yoruldum.

Arka ayakların sahipleri güldüler. İnsanoğlunun avlanarak yaşayan etobur hayvanlardan daha çabuk yorulduğunu bilmiyorlar galiba.

- Tamam dinlen biraz.

Bunlar halata asılı nasıl bekliyorlar öyle? Kolları çok güçlü olmalı. Eda gerçekten hiç güzel değilmiş.

- Dinlendin mi Alp?

- Dinlendim hocam.

İşte yine iki bacak. Ama merdiveni bırakırsam düşerim.

- Tutsana be!

Haluk'u sinirlendirmemin mi sonucu daha kötüdür yoksa aşağıya düşmemin mi? Tam gözlerimi kapatıp bacaklara yapışacaktım ki Oktay Bey yardımıma yetişti.

- Tamam Alp korktuysan zorlama. Önce yerde deneyelim.

Sizi çok seviyorum hocam. Çıkarken olduğu gibi onlar kolay yoldan indiler ben zor olanından... Yerde prova yapmamız çok iyi oldu. Zaten herifler beni bacaklarının arasında sıkıştırdıklarından bana fazla bir iş kalmıyormuş. İlk günden olayı öğrenerek yeteneğimle şaşırtım onları.

Daha sonraki her çalışma gününde biraz daha aşama kat

ettim. On dokuz mayıs geldiğinde aşağıya inerken burnumu karıştırabilecek kadar iyiydim.

Soyunma odasında Oktay Bey'in getirdiği beyaz taytlarımızı giyindik. Benimki pijama gibi oldu. İki ayıyı çok eğlendiren görüntü sırtıma ve önüme asılan koca bayrakla kayboldu.

- Sakın bir yere ayrılmayın. Zamanı gelince ben sizi gelip alacağım, deyip gitti Oktay Bey.

Haluk spor çantasından bir paket sigara çıkartıp önce Cem'e tuttu, sonra da kendine bir tane aldı. Bana da,

- Büyüyünce sen de içersin çocuğum, dedi.

Şeref tribününün önüne ineceğiz. Şeytan diyor tam Kaymakam'ın göz hizasına gelince baldırına sapla dişlerini öküz gibi böğürsün.

İkinci sigaralarını bitirmemişlerdi ki Oktay Bey döndü. Ellerindekileri şımarık bir telaşla saklayıp beni göstererek,

- *Bu içiyordu hocam. Fena tiryakiymiş, dediler.* Oktay Bey gülmedi.

- Hadi gelin, yukarıda beklersiniz.

Odadan çıkıp sağa döndük. Bayrakları, yerde sürünmesin diye toplayıp kucağıma aldım. Tribünlerin tepesine, köşedeki kare şeklinde bir açıklıktan çıkılıyor. Sürgülü asma merdiveni Oktay Bey çekti ama açamadı. Haluk sinir bozan ukala bir tavırla,

- Bana bırakın hocam, deyip iki eliyle yapıştı ve asılıp kırdı merdiveni.

- İyi bok yedin, dedi Oktay Bey. Onu ilk defa sinirli gördüm. Gözünü kararıp Haluk'a bir tane patlatsa devamını ben getireceğim.

- Bir şey yapmadım ki hocam. Normal çektim.

- Tamam neyse, olan oldu. Gel omzuma çık Alp.

Oktay Bey çömelip benimle kalktı. Kapağın sürgüsünü açıp yukarı ittim ve tavana ilk ben çıktım. Öteki üçü zıpla-

yıp kollarıyla kendilerini çekerek yanıma ulaştılar. Halatların hizasına, kenara yürüdük. Burası ne kadar yüksek. Daha önce provasını yaptık ama şimdi nedense korkuyorum. Aşağıda dans eden arkadaşlarımın yerinde olmayı tercih ederdim.

- Hocam kızların etekleri mini bu sene. Siz mi seçtiniz?

Bunun üstüne bir de pis pis sırıttı.

- Ulan şimdi atarım seni buradan aşağı. Eşşoğlueşek yaşıtın mıyım ben senin.

Oktay Bey bugün biraz gergin galiba. Eşşoğlueşek de bunu anlayıp sustu. Aksi gibi benim de birden neşem geldi.

On beş dakika kadar sonra 'Karadeniz dalgalı, Rüzgâr öfkeli' diye haykıran öğrencinin sesiyle birlikte yerlerimizi aldık. En son Oktay Bey,

- Hadi göreyim sizi deyip benim enseme hafifçe vurdu.

Kalbim nasıl atıyor. İki bacağa öyle bir yapıştım ki aşağıya inince beni sökebilirler mi bilmem. Onların arkası, benim yüzüm şeref tribününe dönük. Şu çatık kaşlı adam kaymakam olmalı. Yavaş yavaş iniyoruz. Alkış sesleri beynimi uğuldatıyor. Ama bu taytlar da çok kaygan. Özellikle de Haluk'unki... Sarılmak yetmez diye düşünüp bacağına geçirdim pençemi. Sanırım fena yandı canı.

- Lan! Ne yapıyorsun lan?

Haluk'un sorusunu indikten sonra da yanıtlasam olur. Şu an düşmemeye çalışıyorum. Aşağıdaki süngerler yeterince kalın, kendim için korkmuyorum yani. Gösteri berbat olmasın. Birden tribünlerdeki alkış yerini kahkahaya bıraktı.

- Lan hayvan taytımı indiriyorsun.

Aman Tanrım! Herif resmen Kaymakam'a karşı poposunu açmış.

- Lan! Öldürecem lan seni.

Beni niye öldürüyorsun, bir şey görmedim ki. Hem donuna sahip olamayan kendinsin. Cem ne güzel edebiyle ini-

yor. Kaymakamın yanındaki adam gülmekten çatlayacak. Tanrım herkes ne kadar mutlu. İşte bayram diye ben buna derim. Küfretmeyi bırak Haluk. Neşelenmek en fazla senin hakkın. Bu güzel tablo için ortaya sermaye koyan sensin.

Haluk donunu çekmek için ellerini bıraksaydı ben yalnız Cem'in bacağıyla inemezdim. Çok şükür denemedi böyle bir şeyi. Ve çok şükür senaryoda olmadığı halde ayaklarım yere değer değmez, sahanın ortasında Türkiye haritası yapmış arkadaşlarımın yanına koşmayı akıl ettim.

Kapıcı

Yirmi beş numara yine delik bir poşete koymuş çöpünü. Pis su akıp berbat etmiş merdivenleri. Bunu pazara kadar yıkayan eşektir. Bu haltı yemeye defalarca uyarılmasına rağmen devam eden de eşşoğlueşşek... Altmış evin derdini çekmek zarar veriyor terbiyeme. Burası bir apartman değil. Üst üste ikişer dublekslik dört katlı binalar yan yana dizilmiş. Her daire ötekilerden bağımsız açılıyor dışarıya.

Yirmi yedi numaranın çöpü kapısının önünde yok. Yine ben hepsini topladıktan sonra çıkartır. Oysa panoda kocaman harflerle yazılı: 'Sevgili komşular çöplerinizi saat yirmi otuza kadar dairenizin önüne çıkartmanız rica olunur.' Zile bastım. Berrin Hanım açtı kapıyı. Dağınık saçlarına, pasaklı kıyafetine rağmen güzel bir bayan.

- Çöpünüz var mıydı abla?

- *Haa sahi var. Bekle getiriyorum.*

Bekledim, getirdi. Ağzını bile kapatmamış poşetin. Anlasın diye gözlerinin önünde ben yapmak isterdim o işi ama kapıyı küt diye çarpıp kayboldu.

Otuz beş numaranınkini de alınca doldu el arabası. Götü-

rüp direğin altına bıraktım. Bundan sonrası belediyenin işi. Kalan yirmi beşi toplamak üzere döndüm. Otuz sekiz numaradaki Hayri Bey beni bekliyormuş. Elimi poşetine atınca kapısı açıldı ve zebella gibi dikildi karşıma. Korkmadım dersem yalan olur.

- Buyur Hayri Abi.

- Hakkı?

- Buyur abi.

- Hakkı?

Bir şey anlatana kadar öldürür bu adamı. Ya kalorifer peteğinin vanası bozulmuştur ya da sifon su akıtıyordur. Kapağı açıp şamandırayı eliyle düzeltmeyi bile beceremez, beni çağırır.

- Peteklerde sorun mu var abi?

- Yok canım, onu da nereden çıkarttın?

Hadi söyle o zaman. Bir an evvel şu çöplerinizi toplayıp evime gitmek istiyorum. Sen ve komşuların bilmiyorsunuz ama benim de iki çocuğum ve karımla birlikte götürdüğüm bir aile hayatım var. Yanına gelen küçük oğlunu öfkeyle kovdu ve bana doğru eğilmeden önce dönüp içeriye baktı. Gizli bir şey söyleyeceğini anlayıp ben de havaya girdim.

- Nedir abi?

- Hakkı bak, bu otuz yedi numara var ya...

Çok kısık bir sesle söyledi bunu ve sustu. Suratıma bakarken benim otuz yedi numaranın varlığını onaylamamı istiyor.

- Evet abi?

Elimde çöp poşeti, konuşmasını bekliyorum. Sanki birazdan otuz yedi numaradakilerin uzaylı olduklarını söyleyecek.

- Hakkı bunlar yatak odasında çok gürültü yapıyorlar.

- Nasıl abi?

- Anla işte Hakkı. Yatak odasında çok gürültü yapıyorlar diyorum.

Söz sırası bende ama kazık gibi dikildim kaldım. Ne diyebilirim ki?

- Olmaz ki Hakkı. Yengenle, çocuklar anlamasınlar diye ne yapacağımızı şaşırdık. Söyle şunlara dikkat etsinler biraz.

Öyle bakıyorum Hayri Bey'in suratına. Benden komşusunun o işi daha sessiz yapmasını sağlamamı istiyor. On yıllık meslek hayatımda aldığım en tuhaf görev.

- Bunu nasıl söylerim abi, utanırım.

- Sen niye utanıyorsun Hakkı? Onların kendi ayıbı. Hiç çekinme.

Madem öyle kendin söylesene.

- Söylenmez abi öyle şey.

Söylenirmiş. Söylemek zorundaymışım. Kapıyı kapatıp girdi içeri. Hatırını kıramadım ama arkasından sıkı bir küfür savurdum. Merkezi sistemden kombiye geçileli beri ödedikleri üç kuruş kapıcı parasını çok görür oldular. Bu yüzden ev sahiplerine karşı sesim daha bir kısık. Otuz yedi numaradakiler kiracı. İki ay oldu taşınalı. Kimseyle görüşmeyen kendi halinde bir çift. Çocukları da yok, yeni evliler galiba. Şimdi ben kapılarını çalıp onlara 'daha yavaş sevişecekmişsiniz' nasıl derim? Son dairenin çöpünü de alıp direğin altına bırakana kadar yanıtını bulamadım bu sorunun. El arabasını merdivenin altına koydum ve çalınmasın diye demire zincirledim. Üzerimdeki zor görevi yarına bırakayım desem iyice büyür gözümde. Gece uyku bile uyuyamam.

Ağır ağır çıkıyorum merdivenleri. Belki de büyütüyorum. Elçiyim ne de olsa, ayıbı günahı bana düşmez. Yatak odasını hiç karıştırmadan sadece gürültüden bahsetsem? Tabi en doğrusu bu.

İşte otuz yedi numaranın önündeyim. Beklersem sabahı edeceğimi bildiğimden hemen bastım zile. Kapıyı kadın açarsa, hiçbir şey söylemeden kaçarım.

- Buyurun?

Neyseki adam açtı.

- İyi akşamlar abi.

Belki benden gençtir ama çocuklar dışında herkese abi ya da abla diyorum.

- İyi akşamlar.

- Kimmiş hayatım?

Soru içeriden seslenen bayana ait. Karısını yanıtlamadan önce biraz durakladı.

- Site görevlisi Nilay.

'Kapıcı' derse bozulacağımı düşündü herhalde. Oysa umurumda değil. Şu an üzerimdeki yükten kurtulmaktan başka hiçbir şey umurumda değil. Adamın adını da bilmiyorum. Şey diye başladım ve bir çırpıda,

- Yan daire gürültüden rahatsız oluyormuş da onu iletmemi istediler, dedim

Eşi de geldi kapıya. İkisi de şaşkın şaşkın bakıyorlar bana.

- Ama biz hiç gürültü yapmıyoruz ki.

Kadın bunu dedi, adam ekledi.

- Televizyonu bile seyrek açarız.

Hadi bakalım çık işin içinden.

- Burada duvarlar çok incedir. Normalde bir şey demezler de, hani geç saatte olunca belki...

Geç saatte derken kıpkırmızı oldu yüzüm. Herhalde anlamışlardır artık.

Yok canım, biz erkenden yatıyoruz.

Erkenden yatıyorsunuz ama erkenden uyumuyorsunuz ki. Asıl gürültü siz yatağa girdikten sonra başlıyor diyeceğime, boynumu büktüm ve kollarımı hafiften iki yana açtım.

- İyi peki, bundan sonra daha dikkatli oluruz, dedi bayan ama belli ki almadılar mesajı.

Ayrılmadan önce bir kez daha duvarların çok ince olduğunu söyledim. Hiç kusura bakma Hayri Bey, benden bu

kadar. Daha öteye gidemem. Adama zorla susturucu takacak değilim.

Görevi hakkıyla yerine getiremesem de rahatladım. Şimdi eve gider uzanırım televizyonun karşısına. Hanife'ye de bir çay demletirim.

- Kapıcıı!

Arkamı döndüm. Elli iki numaranın mutfağından Jale Hanım yarı beline kadar uzanmış.

- Buyur abla?

- Ne çabuk toplamışsın çöpleri, şunu da alsana.

Yanına gittim, camdan uzatıyor poşeti. Benim bulunduğum uzun ince beton zeminden evlerin kapısına birer merdivenle ulaşılıyor. Jale Hanım'la aramızda epey bir boşluk var.

- Buradan yetişemem abla, kapıya getiriver.

- Dur ben oklavanın ucuna takar uzatırım.

Mutfaktan çıkıp kapıya kadar yürümek o kadar mı zor? Camın ardında kayboldu ve birkaç saniye sonra tekrar göründü. Poşetin kulaklarını oklavaya takmış.

- Al bak uzatıyorum.

Aramızda yükseklik farkı da var. Dur abla demeye kalmadan aşağı doğru uzattı oklavayı. Allah senin bin türlü belanı versin aptal karı. Poşet kayıp boşluğa düştü ve alt kattaki kapının önünde dağıldı.

- Oklavanın ucunu niye tutmadın be kapıcı?

- Neyse abla ben iner temizlerim.

Arkamı döndüm gidiyorum, o hâlâ konuşuyor.

- Bak üzüldüm şimdi ama senin hatan.

Benim hatammış. Keşke poşetle beraber sen de düşseydin.

- Kızmadın değil mi kapıcı?

Niye kızayım ki? İşim bitti diye üzülüyordum zaten. Eve git, uzat ağrımış bacaklarını, elinde sıcacık çay bardağıyla sıkıntıdan patla.

- Yok abla yok, canını sıkma hallederim ben.

Depoya inip küreği aldım. Döndüğümde aklıma geldi, bir de poşet lazım. Kapılardan birini çalıp istesem yeni dertler çıkartırlar başıma. Bu yüzden kendi evime indim. Küçük oğlum Kadri açtı kapıyı. İlkokul bire gidiyor.

- Annene seslen oğlum.

Topu topu bir salon, bir yatak odası. Kadri seslenmeden, karım mutfağın kapısından uzattı başını.

- Gelmiyon mu Hakkı?

- Poşet ver bana poşet.

- Ne yapacaksın poşeti?

Yaa boş ver sen, getir bir poşet.

Konuşkan bir koca değilim, hele yorgunken bıçak açmaz ağzımı. Etrafa dağılmış çöplerin yanına döndüm. Ziyafet başındaki iki kediyi kovdum. Yemek artıkları, çürük domatesler, kremalı pasta dilimleri... Kedilerin değil insanların bile yiyesi gelir bunları. Hani mümkün değil ya, şunların onda birini karım atsa hemen boşarım. Mümkün değil demem sadece Hanife'ye güvenimden değil, bulamaz ki atsın.

Bir araya getirip kürekle doldurdum poşete ve ötekilerin yanına götürdüm. Küreği depoya bırakıp eve döndüm. Kapıyı açan karım konuşmak istiyor.

- Naaptın poşeti be?

- Jale karısı çöpü camdan uzatmaya çalışırken düşürdü, onu temizledim.

Çocuklar halıya oturmuş, kanepeye defter kitaplarını açmışlar ders yapıyorlar. Uzanacağımı bildiklerinden toparlandılar. Uzandım.

- Ellerini yıkamayacak mısın?

Sorusunun yanıtıymış gibi,

- Çay suyu koysana Hanife, dedim ve kalkıp lavaboya gittim.

Nasıl da yorgunum. Hep böyle olmam aslında. Bugün bahçeye gübre geldi onu dağıttım. Derman kalmadı kolla-

rımda. Hiç huyum olmamasına rağmen, iyi gelir diye ayaklarımı da yıkadım.

Odaya dönünce pantolonumu çıkarttım. Hanife pijamamı getirmeye gitti. Büyük oğlum Murat,

- Baba sen hızlı koşar mısın, diye sordu.
- O da nereden çıktı lan?
- Bugün bedende yarış yaptık, ben üçüncü oldum.
- Aferin sana.
- Baba dörde geçince ben abimden daha hızlı koşacam.
- Nerden biliyon lan benden hızlı koşacağını?
- Biliyom tabi, dedi küçük.

Hanife'nin getirdiği pijamami kıllı ince bacaklarıma geçirip kanepeye uzandım. Ayaklarımı kucağına aldı karım. Tabanlarımı okşayan avuçlarıyla yorgunluğumu siliyor. Çocukların sesi... Televizyonun gürültüsü... Hanife'nin elleri... Bıraksalar beni böyle, yatsam yatabildiğim kadar.

- Yarın sabah yürüyüşe başlıyoruz, dedi Hanife.
- Ne yürüyüşüymüş o?

Melahat Abla'ya doktor demiş, ben de yanına arkadaş olacam.

- Ben de gelecem anne.

Küçük oğlum aynı anda televizyon seyrediyor, abisine laf yetiştiriyor, bizi dinliyor ve dersine çalışıyor. Melahat bankacınınki. Haftada bir Hanife temizliğe gider evine.

- İyi, dedim yalnızca. Nereye istiyorsa oraya gitsin, canım hiç konuşmak istemiyor.
- Her sabah bir saat...
- İyi.

Sıkıntıdan değil, yorgunluktan suskunum. Bir de dedim ya huyumda da yok çok konuşmak. Hanife de tam tersine bıraksam sabahtan akşama, akşamdan sabaha aralıksız anlatır.

- Ağzını kırarım lan senin.

Metin kaldırmış yumruğunu kardeşine indirmek için yan gözle beni kolluyor.

- Vurmaa! Vurmaa!

Diye bağırınca havada kaldı eli. Kediyle köpek gibi dalaşır durur bu ikisi. Küçük abisini delirtir, sopayı yiyince de sesi kısılana kadar ağlar. Bu kez engel oldum ama yatana kadar muhakkak bir posta dinleriz zırıltısını. Sert bakışlarımla çocukları kontrol altında tutarken telefon çaldı. Hanife kalkıp açtı.

- Burda abi.

Dediğini duyar duymaz kaçtı huzurum. Şükrü Bey'miş. Yerimden güçlükle kalkıp ahizeyi aldım.

- Alo?

- İyi akşamlar Hakkıcığım.

Sesin sıcaklığından ve hitabın yumuşaklığından kesin olarak anladım iyi dileklerini sunmak için aramadığını.

- İyi Akşamlar Şükrü Abi.

- Perişanız Hakkıcığım.

Beter ol Şükrücüğüm.

- Hayırdır abi?

- Şofben ateş almıyor Hakkı.

- Gelip bakayım abi.

Telefonu kapatıp pantolonumu istedim karımdan. Böyle de yorgunken iş mi bu Şükrü? Lanet okuyarak çıktım dışarıya. Üç kuruş usta parası vermemek için bir yıldır bozuk şofben kullanıyor. Arada ben gidip ikna ediyorum aleti ama birkaç ay sonra yine eski haline dönüyor. Doktora, avukata bir de ustaya güvenmezmiş Şükrü Bey. Yani bozulan şofben değil kendi bedeni olsa onu da bana tamir ettirmeye kalkacak.

Zili çaldım. Karısı Cemile Hanım açtı kapıyı.

- Gel Hakkı.

Beni karşılayışındaki soğukluğa bakan zorla kapılarına

dayanıp şofbenlerini tamir etmeye kalktığımı zanneder. Ayakkabılarımı çıkartıp girdim içeriye.

- Geldin mi Hakkıcığım?

Mutfaktan çıkan Şükrü Bey karısından bulamadığım sıcaklığı sundu bana.

- Geldim abi.

- Yorduk seni de be.

- Olsun abi.

Olsun abiymiş. Kalbimden geçenleri söylesem de ebediyen kurtulsam bu sitenin dertlerinden. Ama evde iki çocuk var.

Beni istirahatımdan eden teneke canavarın yanına gittim. Mutfakta duvarda asılı. Bu kadar yorgun olmasam elimdeki tornavidayla delik deşik ederim onu. Vidalarını sökmeden önce bir de ben denedim. Pilot ateş yanıyor ama suyu açınca sönüyor.

- Neden olabilir Hakkı?

En küçük bir fikrim yok. Yalnız, önceki tecrübelerimden parçalarını söküp takınca aletin kendine geldiğini biliyorum.

- Açıp bakalım bi abi.

- Aç aç.

Tezgâhın üzerine dizimi koymuştum ki, Cemile Hanım yetişti.

- Bi dakka, bi dakka!

Gazete yaydı çıkacağım yere.

- Yengen pek titizdir Hakkı, dedi Şükrü Bey. Anlayışla gülümsedim.

Vidaları söktüm ve şofbenin kapağını çıkarttım. Yerinden kopartabildiğim parçaları elime alıp inceledim. Delikli olanlara üfledim. Pis olanları temizledim. Şükrü Bey 'Kapıcı değil, operatör mübarek' der gibi seyretti beni. Parçaları yerlerine geri taktım ama kapağı kapatmadım.

- Oldu mu acaba Hakkı?

Havaya girmişim ki,

- Olmuştur abi, diye yanıtladım.

Denemeden önce dedantöre de kuvvetle üfledim. Çakmağı çaktım, pilot ateşte bir süre bekledim.

- Çekil oradan Şükrü

İkisi de uzaklaştılar yanımdan. Şofben patlayabilir diye endişeleniyorlar. Bana bir şey olsa da önemli değil tabi. Suyu açınca alevlerle müjdelendi başarım.

- Yaşa be Hakkı!

Tezahürata rağmen kaybetmedim alçakgönüllülüğümü. Kapağı yerine takıp çıktım mutfaktan.

- Hakkı otursaydın...

O bu kadarını söylüyor ama ben cümlenin tamamını duyabiliyorum. 'Hakkı otursaydın çok canımızı sıkardın.'

- Sağolasın abi, gideyim.

- Sen bilirsin madem.

Dışarıda hava çok güzel. Yorgun olmasaydım eve dönmeden önce yürürdüm biraz. Hatta Hanife'ye tembih ederdim, ararlarsa 'yürüyüşe çıktı' desin. Pek havalı olurdu.

İşte kapımın önündeyim. Ufağın sesi geliyor. Etlerini kerpetenle kopartsalar insan böyle ağlayamaz. Kapıyı açan karım,

- Hah işte babanız geldi, ikinizi de paralasın da görün, dedi.

Baba kendisi paralanmış, kılını kıpırdatacak hali kalmamış. Odadaki gürültüye hiç müdahale etmeden pantolonumu çıkarttım ve Hanife'nin uzattığı pijamamı giyindim. Kadri'nin ağlamasını kesip, kalem kutusunu kaldırdığını gördüm ama abisinin kafasına geçirmesine engel olmak için hiçbir şey yapmadım. Öteki üstüne atılana kadar koşup arkama saklandı. İkisine de birer tokat attım.

- Hep onu koruyonuz yaa, deyip büyük başladı bu sefer.

Kanepeye uzandım. Karım kucağına aldı ayaklarımı. Ağlayan oğlumun sesi... Televizyonun gürültüsü... Hanife'nin elleri... Bıraksalar beni böyle, yatsam yatabildiğim kadar.

Köy Minibüsü

Aynur'un omzumu kavrayan eliyle uyandım.

Kalk Dursun, kalk, millet hep dolmuş minibüse seni bekliyor.

Üzerimdeki çarşafı atıp çıktım yataktan. Sabaha karşı hafif kendimden geçmişim, bütün uyuduğum o. Sıcak bir yandan sinekler öte yandan... Bu köyü buraya taşıtanın ya vicdanı yok, ya aklı yok ya da... Hadi neyse sabah sabah bozmayayım ağzımı. Herif karakolun camından bakmış, en iyi nereyi görüyorum, şu karşı yamacı. Tamam o zaman, taşıyın köyü. Sebep: Güvenlik.

Elimde bir güğüm suyla dışarı çıktım. Helaya girdim.

- Of anam of! Millet karanlıkta kalkmış, Dursun Beyimizin sıçmasını bekliyor.

Kadir Dayı bu. Çömeldiğim yerden seslendim.

- Kadir Dayıı!

Duyuyor da duymazdan geliyor. Daha kuvvetli bağırdım bu sefer.

- Ne var ulan?

- O millete ben demedim karanlıkta kalkın da bekleyin diye.

- Sen bana laf yetiştireceğine işini gör de çık, yazıktır bunca insana.

La havle vela kuvvete. Delirtir bunlar adamı. Arabanın kalkış saati hesapta sekizdi. Bunlar böyle yapa yapa sabahın altısında yola vurmaya başladılar beni. Kafa da yok hiçbirinde. Feribotlar başlamadan karşıya geçebilecek miyiz sanki?

- Kadir Dayı, barajı yüzerek geçer mi benim minibüs ne dersin?

- Sen bizi suya kadar götür gerisine karışma.

- Nasıl olacak oradan ötesi?

- Gerisine karışma dedim.

- Yok söyle de öğrenelim, bilgimiz artsın.

- Nasıl olacak... Sana yalvardığımızın yarısı kadar Allah'a yalvarsak taş eder suyu, geçeriz üstünden.

Bana yalvardığının yarısı kadarmış. Allah bu yalanını duysa barajı değil seni taş eder.

- Dayı!

- Söyle, kulağım sende.

- Allah'a diyorum, biraz fazla yalvarsan da buradan alsa seni doğru şehir meydanına bıraksa. Benimle de hiç işin olmaz. Daha iyi değil mi?

- Senin sohbetin olmadan çekilmez o yol yeğenim.

- Sağol dayım.

Aralarında konuşuyorlar şimdi. Ne dediklerini anlayamıyorum ama pek neşeliler. Kesin benimle alay ediyorlardır. Biri de demez, bu adamın kârı ne kadar ki haftada üç gün bizim kahrımızı çekiyor. Dursun'un kazandığı beş kuruşun üç kuruşu minibüse gidiyormuş kimin umurunda. Bozulacak kafam, terk edeceğim bu köyü, bakalım bulabilecekler mi benim gibi bir enayi daha.

Dışarı çıkınca, karıma seslendim, duymadı.

- Aynur! Kız Aynuur!

Bu ses bana değil Kadir Dayı'ya ait. Ötekiler de onu takip

ettiler. Şimdi bütün köy koro halinde Aynur'u çağırıyor. İşleri güçleri soytarılık. Karım şaşkın uzattı kafasını kapıdan.

- Bana suyla sabun getir.

- Çabuk getir kızım, çok çabuk getir.

Yine Kadir Dayı. Aynur'un döktüğü suyla sabunluyorum ellerimi.

Hey be mübarek, temizlenmesini bak hele. Dersinki operatör doktor.

- Kadir Dayı!

- Söyle doktor bey.

- Sen öne, kapının yanına oturmazsan çıkmam yola.

Nereye dersen oraya oturum yeğenim, yeterki kaptan geçsin direksiyonun başına.

- Niye oraya oturtuyorum seni biliyor musun?

- Bilmiyorum. Bilmeme de gerek yok zaten.

- Eşeköldüren'i tırmanırken yükü hafifletmek icap edebilir. Bacak mesafesinde ol ki tekmeyi atıp yuvarlayabileyim seni aşağıya.

- Ayıp ettin yeğenim sen dedikten sonra ben kendim de atlarım.

- Sağol dayı. Yine de sen dediğim yere otur.

Yüzüme su çarparken Kadir Dayı'nın dediklerini duyamadım. Aynur'a havlu getirmediği için kızdım.

- Gir yüzünü de içeride siliver Dursun Efendi.

- Anan gibi çirkefsin kız.

- Hadi hadi, minibüsüne binenler çeker senin kahrını ben değil.

Sesimi çıkartmadan içeri girdim. Kapının arkasındaki havluyu alıp yüzümü silerken Aynur'a ekmeğimin arasına peynir koymasını söyledim.

- Otur da insan gibi kahvaltını et.

Dışarıda millet babamın kemiklerine sövsün, ben de oturup insan gibi kahvaltı edeyim.

- Boş ver sen onları.

Hadi hadi dediğimi yap. Zıkkımlanacağım iki lokma zaten.

Karımın sardığı yufkayı alıp dışarı çıktım. Ağzımdaki ekmeği çiğneyerek yürüyorum. Karşıdan yolumu gözleyenler soytarılığa başladılar yine. Alkışlara ve ıslıklara aldırış etmeden koruyorum suratımdaki bezgin ifadeyi. Aramızdaki mesafe beş on adım kalınca, koşup yerlerini almaya gittiler. Bekir Amca'nın evinin arkasına park ediyorum minibüsü. Sağa döndüm. Buyurun buradan yakın. Bin sefer söylüyorum yine aynı manzara. Ağzımdaki lokmayı çiğnemeden yutup bağırdım:

- Ulan Allah'tan korkun. Araba görünmüyor araba!

Arkadaki demir merdiveni bile boş geçmemişler. Zaten iki taneydi birini sırf bu yüzden söktürdüm.

Yahu minibüs gider mi böyle? Vallahi yerinden kıpırdamaz.

Kimseden çıt çıkmıyor. Sesten geçtim, biri dönüp yüzüme de bakmıyor. Sanki ben kendi kendime konuşuyorum.

- Etmeyin eylemeyin. İşi çok mühim olmayan insin.

Hepsi ölmüş. Üçünü beşini çekip kendim ayırsam ömrü billah düşmanım olurlar. Gitmez vallahi gitmez bu araba. Gitse de dönmez. Ne yapacağımı ne edeceğimi şaşırdım bu köylünün elinden. Madem şehri bu kadar seviyorsunuz hepten taşının olsun bitsin. Bir ton yalvardım önce, arkasından bir ton kızdım. Şimdi beddua ediyorum.

- Ulan inşallah Eşeköldüren'i çıkarken yuvarlanırız da siz de kurtulursunuz ben de.

Biri çıkıp ağzını hayra aç bile demiyor. Ben böyle boğazımı patlatırken, Refik'in oğlan keçi gibi yanımdan kayıp maymun gibi arabanın tepesine tırmanmaz mı? Oğlum Dursun dedim, avanaklık etme de geç direksiyona. Bekledikçe artacak bunlar.

Nasıl olduysa benim yerimi boş bırakmışlar. Çevirdim kontağı. Yükleniyorum gaza ama debriyajdan çekmiyorum ayağımı. Kalkamıyor gibi yapıyorum. Dikiz aynasından bakıyorum, hepsinin yüzü endişeli. Şimdi anlasalar ki arabanın kalkması için tek bir kişinin inmesi lazım, o kişiyi seçene kadar akşam olur. Bunu biliyorum da motora niye boşuna eziyet ediyorum. Sol ayağımı debriyajdan kaldırırken yorgun eşek gibi nazlanarak ilerlemeye başladı benim minibüs. Dikiz aynasından bakıyorum yine. İçlerinden çektikleri 'Oh be'yi gözlerinden okuyorum. Yola çıktım. Yola demem lafın gelişi. Koca arazi... Nereden gidersen orası yol. Asfalt da var ama kullanmak yasak. Sebep: Yine güvenlik. Teröristler yolunuzu keser koruyamayız sizi. Ulan böyle gitmek çok mu güvenli? Haftada üç sefer kum gibi insan taşıyorum. Yolun yarısında yanım uçurum. Bir tekerlensek, kimsenin anası evladının ölüsünü tanıyamaz.

- Dursun gülüm, beddua ediyorsun yaramaz bak. Can taşıyan adamsın sen.

Cemil Abi bunu diyen. Ben vitesi dörtleyince mi aklın başına geldi? Gülümseyip kafamı salladım. İnadına basıyorum gaza. Karakolun jipi bile gidemez böyle. Karakolun jipi deyince... Komutan'a gittik de yol için bize arka çıksın istedik. Konuştursun rütbesini, şu köyün yolunu yapsınlar. Ne karşılık aldık?

- Benim kendi aracım da bu yoldan gelip gidiyor. Sizinki daha mı kıymetli?

Dur orada komutan dedim. İçimden tabi. O senin kendi aracım dediğin devletin jipi. Hususi arabanla beş on sefer git gel bu yoldan ben de sana haklısın diyeyim. Parasını cebinden verdiğin keçiyi sürmezsin sen bu yola.

- Kaptaan demir at! Kaptaan!

Yukarıdakiler bağırıyor. Umurumda değil, hiç duymuyorum.

- Kaptan biraz yavaşlasan. Tepedekiler bağırıyor.

Seni de duymuyorum Cemil Abi. Derdin tepedekiler değil onu da biliyorum. Kendi canından korkuyorsun. Hatta, şehre sırf yıkanmak için gittiğini de biliyorum. Yalnız, bir kazan su kaynatıp köyde yıkanmak zor geliyorsa neden her yaz buradasın onu anlamıyorum. Üç çuval dut toplayıp üç kuruş para yapmak için çekilecek zahmet değil seninki.

- Kaptan, daha yavaş gidemez miyiz?

Gidemeyiz Müdür Tahir Bey. Çünkü Cenabet Cemil Abi'yi hamama yetiştirmem gerek. Yukarıda taksimetre kütür kütür günah yazıyor adama. Müdür Tahir Bey bizim köyden değil. Kayınpederinin yanına tatile geldi. Dikiz aynasından bakınca Neriman Abla'yla evlendiğine bin kez pişman olduğu hemen anlaşılıyor. Karıyı yolları düzgün şoförü sakin bir köyden almadığı için küfrediyor kendine.

- Kaptan biraz yavaş gitsek diyorum.

Müdür Bey ısrarcı.

- Karbüratör aksı gevşemiş, yavaş gidince hararet yapıyor müdür bey.

Şerefsizim hiç düşünmeden çıktı ağzımdan bu. 'O dediğin ne ki?' der gibi bakıyor adam bana. Bu da karıyı alırken bilmen gerekenlerden. Yollar düzgün, şoför sakindir ama karbüratör aksı gevşekse yine tehlikeli olur kayınpeder ziyaretleri. İçeridekiler sustu. Yukarıdakilerin karbüratör aksından haberleri yok ya habire bağırıyorlar: 'Kaaptan demir at!' Siz bağırdıkça kaptan basacak gaza.

Serin serin rüzgâr vuruyor yüzüme. Minibüsüm gelin gibi sekiyor taşların üzerinden. İki elimle sımsıkı yapışmışım direksiyona. Canım sigara istedi. Gömleğimin cebinden paketi çıkartıp Selim'e uzattım.

Yak bakalım bana bir tane.

- Dursun yeğenim, sigara içecem diye devirmeyesin arabayı.

Vay Kadir Dayı, ben seni köyde kaldın sanmıştım.

- Keşke sandığın gibi olaydı. Hepten deli kullanıyon bugün.

- Buyur sen geç dayı.

Avanaklığa bak ki bunu derken iki elimi de çekmişim direksiyondan. Bir sağ, bir sol, sonra gene sağ... Toparladım ama ömrümden ömür gitti. Ne içeridekilerde çıt var ne dışarıdakilerde. Kalbim gümbür gümbür atıyor da belli etmiyorum.

- Yak artık şunu Selim.

- Yaktım abi.

Bir nefeste yarısını çektim sigaranın. Dumanı içimde tutabildiğim kadar tuttum. Aynadan baktım, Müdür'de hiç renk kalmamış. Kadir Dayı da boğazına kadar dolu ama korkusundan ağzını açamıyor. Avanaklıktan değil, delilikten yaptım sanıyor millet. Neyse ki yukarıdakilerden düşen olmadı. Selim'e paraları toplamasını söyledim. Gözümü yoldan ayırmıyorum artık. Sigarayı da, daha üç beş nefes varken attım.

Millet benden önce sakinleşti. Müdür Bey'in yanındakiyle sohbet ettiğini görünce ben de rahatladım. Yukarıdan aşağıya armut göndermeye başladılar. Demek araba yalpalarken iki arada bir derede adak adamış birisi. Armutlar güzel. Hafif ekşi bol sulu. Dilimleyip veriyorlar bana.

Yağmurlu'da, Topal Arif'i indirmek için durdum. Yetmişlik kuru bir ihtiyar. Tepeden nasıl düşmemiş, hayret ettim. Hiç beklemeden koyuldum yola. Beş dakika sonra Eşeköldüren'i tırmanıyorum. Dağı taşı inletiyor minibüsün bağırtısı. Çatlasan da patlasan da çıkılacak bu yokuş.

Çıktık. Sonrası kolay. Asfalt... Yolun tamamı böyle olsun üç yüz kilometre gideyim. On dakikada baraja vardık. Feriboı gelene kadar bir çay içerim. Kontağı kapatıp atladım dışarıya. Refik'in oğlan elinde sepetle dikildi karşıma. Topal Arif unutmuş. Cemil Abi fırladı.

- Ne Arif'i ulan, bu benim.

Çekti aldı boş sebeti. Topal, Cemil'in armutlarını yerken ötekiler de istemişler. Bu da, 'madem yapacaz bir hayır tam

olsun' deyip sepeti öylece uzatmış. Millet, midesindeki armutları sahibine helal ettirmeye çalışırken, ben çayımı içmeye gittim.

Feribotla karşıya geçtik. Yol yağ gibi. Tutmasam benimkini, kanatlanıp uçacak. Düğüne gidiyoruz sanki. Kadir Dayı yine o türküyü söylüyor: 'Şu binayı yapan usta, içinde bir gelin hasta.' Yukarıdakiler bağırıyor: 'Tam yol kaptan, tam yol!'

- Yak bir sigara kaptana Selim.

- Derhal abim.

Dumanı camdan dışarı salıyorum, rüzgâr yüzüme geri veriyor. Dağılan saçlarımı ellerimle düzeltirken delikanlılığıma dönüyorum. Bağırmak istiyorum: 'Savulun ulan, Dursun geliyor!' Bağıramayınca gaza yükleniyorum. Hiç bitmese de olur bu yol.

Aman! Aman işte bu fena. Polis. İşaret etti, çektim sağa. Mahsustan biraz ileride durdum. Onlar gelmeden hemen atlayıp koşarak yanlarına gittim. Aklımca uyanıklık yapıyorum.

- Kaç kişi doldurdun sen minibüse öyle?

- Vallahi abi bu köyün tek arabası.

Daha devam ederdim ama dinlemediler. Arabanın yanına yürüyorlar. Zayıf uzun olanı, kapıyı açıp kafasını içeri sokmaya çalıştı. Başaramayınca bana dönüp,

- İndir bakalım yolcuları, dedi.

Millet dışarı döküldükçe polislerin gözler büyüyor. Sahiden ben de bu kadar olduklarını tahmin etmiyordum. Yolun kenarında koca bir kalabalık. (...)

- Köyde başka adam kaldı mı?

Bunu soran şişman olanı.

- Abi ben de böyle doldurmak istemiyorum ama mecburiyetten...

İkisi de gülmemek için zor tutuyor kendini. Bizimkiler cesaret alıp çevirdiler etraflarını. Her kafadan bir ses çıkıyor. Tahir Bey müdürlüğünden bahsediyor, Kadir Dayı ba-

bamdan. Ben, bittim diye düşünüyorum. Uzun olan elini kaldırıp susturdu herkesi.

- Arabanın üstüne yolcu almak yasak.

- Yasak abi, dedim.

Devam edecek ama gülmemeye çalışıyor. Heyecanla bekliyorum.

- Sen bunların hepsini, üste adam almadan sok arabanın içine, ben sana ceza yazmayacağım.

Şişmanı ekledi:

- Ama bir dakikada...

Alay etmediğinizden emin olayım, şerefsizim bunları ana babalarıyla beraber de sokarım o minibüse.

- Ciddi misiniz abi?

Zayıfı saatine bakıp,

- Süre başladı, dedi.

Selim'le kapıya geçtik. Geleni tıkıyoruz içeriye. Yumruk kadar boşluk kalsa olmaz. Saniyeler ilerliyor, dışarıdakiler azalıyor. Süre bitmek üzereyken Selim'i şoför koltuğuna ittim, ardından da ben girdim. Kapıyı öyle bir çektim ki benim sağ yanımla onun sol yanı birbirine geçti. Selim nefes alıyor, benim ciğerime doluyor hava. Polisler yanıma geldi.

- Kalkabilecen mi sen şimdi?

- Kalkarım tabi abi.

- Hadi kalk da görelim.

Debriyaja bastım, kontağı çevirdim.

- Bire tak Selim.

- Taktım abi.

- El frenini indir.

Tamamdır abi.

Ayağımı debriyajdan çekerken ben polislere gülümsedim, minibüsüm yola...

İyi Polis Kötü Polis

Mezun olmamıza iki ay kaldı. İlk ücretimizi almamıza da üç... Konferanslar için kullanılan amfide oturmuş kariyer yönlendirme grubunun seminerini dinliyoruz. Başlayalı fazla olmadı. Kürsüdeki bayan üniversitenin bizi mezuniyet sonrasında da yalnız bırakmak istemediğini söyledi. Bu seminerin amacı bizleri mülakatlar konusunda bilgilendirmekmiş.

- Engin?

Kısık sesle beni çağıran yanımdaki bu arkadaş Mahmut.

- Söyle.

- Bacaklar nasıl?

Fesuphanallah. Konu ne, bu neyle ilgileniyor. Hangi bacaklar diye sormuyorum, çünkü Mahmut'un kadının kürsünün arkasındaki bacaklarını görebildiğinden hiç kuşkum yok. Arada kürsü olmasa neleri görecek varın siz tahmin edin. Kafamı iki yana sallayarak benim böyle şeyler düşünmediğimi, gülümseyerek de onun düşünmesini hoş gördüğümü anlattım. Yalan. Konferansa döndüm ama bu güzel bayanın bacaklarını da merak etmiyor değilim.

Biz size mülakatlar konusunda gerekli profesyonelliği kazandırmaya çalışacağız.

Biz de, o dediğini almak için can kulağıyla dinliyoruz seni. Mahmut hariç. O yalnızca bacaklarınla ilgileniyor. Çünkü sapık. Dört yıl öncesinden bir akşam geliyor aklıma: Yurttayız ve donatılığımız masanın etrafında beş kişiyiz. Adam başı iki köpek öldüren... Kapı çalınıyor. Girsin diye bekliyoruz, yine kapı çalınıyor. Girsin diye bağırıyoruz, yine kapı çalınıyor. Ötekilerin bu zevzekliği yapanı görür görmez boğacaklarını bildiğimden ben açıyorum kapıyı: Mahmut. Şimdi yanımdaki sapık. O zaman sapık değil ama... Liseden yeni gelmiş hanım hanımcık bir delikanlı. Serviste akşam içeceğimizi söylemiştim, inanamamış gözleriyle görmek istemiş. Zorla kolundan tutup içeri alıyorum. Sedat'la benim arama çektiğim sandalyeye oturtuyorum. Sedat da Sedat hani. Hangi anne ayıya versen yavrusu diye emzirmeye kalkar. Mahmut yokmuşçasına devam ediyoruz muhabbete. 'Çalışmışım on beş saat, tükenmişim on beş saat, yorulmuşum, acıkmışım uykusamışım. Anama sövmüş patron' Burada isyankâr yüreklerimizden geldiğince değiştiriyoruz parçanın aslını. '....ikmişim dişlerini. Islıkla söylemişim umutlarımı.' Kafamı çeviriyorum. İki Mahmut görüyorum: Biri Sedat'ın yanında pembe bir tavşan yavrusu gibi ürkek oturuyor, öteki kariyerimizi iyi yönlendirelim diye kendini paralayan şu güzel bayanı, anasına sövmüş patronmuşçasına seyrediyor. Dört yıl önce takılmak için kulağına eğiliyorum Mahmut'un:

- Rahatsız olmuyorsun değil mi dostum.
- Doğrusunu istersen biraz korkuyorum.

Şimdi de takılmak için kulağına eğiliyorum:

- Dinliyorsun değil mi dostum.
- Uff! Hem de nasıl.

Sapığı kendi haline bırakıp bayana dönüyorum. Anlattık-

larından anladığım, bu mülakat olayı, bilim gibi, sanat gibi, felsefe gibi derin. Çünkü kendince bilimselliği, sanatsallığı ve felsefiliği var ama korkacak bir şey yok. Abla hazırladığı yansılarla tüm inceliklerini sunacakmış bize.

- Engin, yansı gösterecek yansı.

Sevinçle bunu söylerken sağ yanımı öyle sıktı ki, abartmıyorum böbreğim acıdı.

- Ne olmuş yansı gösterecekse?

- Oğlum kürsünün arkasından çıkacak.

Satrançta beş on hamle sonrasını gören oyuncular bunun kadar zorluyorlar mıdır kafalarını? Belli etmiyorum ama ben de az çok sabırsızlıkla bekliyorum yansıları. Çirkin asistan kız elindeki kumandanın düğmesine bastı. Önce, ışıktan boş bir kare belirdi perdede. Şimdi de üç adamlı bir karikatür... Amerikan filmlerindeki sorgu sahnesi. Kürsüden süzülen kırmızı ışık minicik bir nokta olup yansının üzerindeki yazıyı okudu: 'İyi Polis-Kötü Polis'

- Ben bu lazeri icat edenin ta...

İçimden 'Ben de Mahmut' deyip dışımdan sadece güldüm. Ne oluyor bana, sapıklık bulaşıcı mı? Yirmi üç yaşında yetişkin sayılabilecek bir adam için bile tehlikeli bunun yanında oturmak. Şimdi kulağıma eğilip benim ona dört yıl önce sorduğum soruyu sorsa 'Doğrusunu istersen biraz korkuyorum' diye yanıtlarım. Kürsüdeki sesin anlattıkları ilginç: Mülakatlarda sık kullanılan yöntemlerdenmiş. Birisi hep bizim tarafımızı tutar bir başkası da kasıtlı bize saldırırmış. Sinirlenmeden ya da korkmadan, soğukkanlıca, üzerine gelenin sorularını yanıtlayacaksın. Hep senin tarafını tutana da fazla sokulmayacaksın. Yani ikisine de aynı davranacaksın. Tavrınla diyeceksin ki, ben kendime güveniyorum, ne senin darbelerinden korkarım ne de ötekinin kanatları altına saklanmaya kalkarım. Şaşırdım. Çok şaşırdım. Oyun mu oynuyoruz iş görüşmesi mi yapıyoruz? Mahmut'a

döndüm. Zerre kadar şaşkın görünmüyor. Çünkü dinlemiyor. Endüstri dörtlerden Seval'i işaret ediyor. Bu kız da son haftalarda açılıp saçıldı. Etek boyu günden güne kısalıyor ama yüzü çok çirkin. Mahmut eminim hayalinde onun bacaklarıyla kürsüdeki bayanın üst tarafını birleştiriyor.

- Dinlesene oğlum, dedim.

- Asıl sen seyretsene.

- Sizin iş tecrübeniz olmadığından mesleki bilginizi ölçmek için mezun olduğunuz okul ve notunuz yeter onlara. Mülakatta kişiliğinizi çözmeye ve zekânızı tartmaya çalışırlar.

Güzel anlatıyor bayan. Sıkı da mantık yürütüyor. Yansılar ilerliyor: Şaşırmış bir adam. Karşısındaki diğer karikatürün konuşma balonunda 'Buraya gelene kadar kaç kapıdan geçtiniz?' yazılı. Dikkatimizi ölçmek için hiç beklemediğimiz sorular sorabilirlermiş. Size eşlik eden güvenlik memurunun üniforması, çıktığınız merdiven basamakları, binadaki kat sayısı, randevu aldığız sekreterin saç rengi... Hepsine dikkat etmeliymişiz.

- Bana sekreteri sorsunlar sekreteri. Donuna kadar bilirim.

- Dinliyor muydun sen?

- Yok ya... Sekreter deyince dikkatimi çekti.

Dört yıl önce babasından habersiz dondurma yiyemeyen Mahmut'a böyle bitirim edalarıyla şekil yaptırıyorsun ya... Korkulur senden ülkemin ilk özel üniversitesi.

İki saat sürdü kariyer yönlendirme semineri. Öğrendiklerimin tümünü yazdım kafama. Çıkışta Mahmut benimle alay etti. Hem kapitalizme karşıymışım hem de tavuk gibi dinlemişim her anlatılanı. Fena sinirlendim.

- Oğlum bak, çölden denize gitmek istiyorsan kulaç atarak yapmazsın bunu.

- Geç bunları geç geç. Mezun olana kadar sizin solculuğunuz.

- Ulan öğrenciyken neydik ki mezun olduktan sonra ne olalım? Lavuk!

- Çulsuzdunuz zengin olacaksınız.

- Allah mı söyletti bunu lan Mahmut?

- Oh oh, Allah mallah namaza da başlarsın sen.

- Mallah deme çarpılırsın.

Bazen bu herifle sırf tartışmak için mi arkadaş oldum diye düşünüyorum.

- Lan hıyar, sen dönmek için mezun olmayı bile beklemedin.

- Ben dönmedim ki.

Nasıl dönmedin? Geldiğinde Rahibe Terasa gibiydin, şimdi resmen sapıksın.

- Ona dönmek demezler abi, hayatın anlamını keşfettim.

- Hayatın anlamını keşfettin ama kendin pek anlamsız yaşıyorsun. Mini etekli kızları seyretmekten öteye gidemedin.

- Zamanı var oğlum. Para lazım. Hele bir işe gireyim, sen o zaman gör beni.

Üç beş hafta sonra sıcak bir yaz günü Sıhhıye Köprüsündeyim. Mahmut'la buluşup aynı şirketin mülakatına gideceğiz.

- Çok beklettim mi abi?

Sese döndüm. Güneş gözlüklü, saçları briyantinli, takım elbiseli bir genç. Benim beklediğim Mahmut'un en az iki model üstü.

- Lan Mahmut, sen misin bu?

- İmaj olayı oğlum...

'Güzellik ondur, dokuzu dondur.' demişler ya... Yalan. Benim şu an gördüğüm, 'Güzellik ondur tamamı dondur.'.

- Nasıl, iyi olmuşum değil mi?

- Hadi lan, kuaför çıraklarına dönmüşsün.

- Kıskançlığı bırak da dolmuşlara bak dolmuşlara, dedi.

- Dolmuşla mı gidecez?

- İstersen koşalım.

- Mahmutçuğum benim televizyonda gördüğüm, böyle gözlük takanlarının hepsinin bir de ferrarisi var.

- O da olacak inşallah.

Gölbaşı dolmuşuna bindik. Yolda öğrendim, çok para vermiş üstündekilere. Sadece gözlüklere seksen kağıt... Ama pişman değil. Bir bakıma yatırımmış yaptığı. Yarım saat sonra tam şirketin önünde indik. Demir parmaklıklarla çevrili heybetli bir bina. Giriş kapısına doğru yürüyoruz. Benim üzerimde kot ve tişört var. Mahmut'un yanında pek sefil duruyor olmalıyım. Kapitalist dünyada merhamete yer olmadığına göre şansım sıfır.

- Buyurun, dedi iki güvenlik elemanından sarışın ve genç olanı.

- İş görüşmesi için geldik. Serap Hanım'a haber verir misiniz lütfen.

Herif, haliyle tavrıyla, cümleleriyle 'Bu alemin adamıyım.' diyor. Bense, halimle, tavrımla, suskunluğumla, bey kapısındaki kalaycı çırağı gibiyim. Mahmut'la konuşan değil, bıyıklı güvenlik elemanı telefona uzandı. Biri sarışın ve yirmi beş otuz yaşlarında. Öteki bıyıklı, kumral, kırkına yakın gösteriyor. Seminerden hatırladıklarım doğrultusunda kaydediyorum bu ayrıntıları. Güvenlik kulübesi kapının sağ yanında. Bahçede, çimlerin üzerinde dört piknik masası var.

Demir sürgülü kapının yanındaki küçük kapıyı açtı sarışın güvenlikçi.

- Buyurun.

Takip ediyoruz. Dışarıdan içerisini göstermeyen aynalı camlar... Binanın girişinde altı basamak var. Bu geçtiğimiz ikinci kapı. Allah kahretsin, ön cephedeki pencereleri saymadım. Komşu alemin tanrısının gönderdiği casus gibiyim. Gördüklerimin tümünü kaydedip aktaracağım rabbime, aynısından bizim aleme de yapacak. İkinci katta merdiven başında bizi karşılayan sanırım Serap Hanım.

- Tamam Cengiz, sen gidebilirsin.

Belki de bu cümle tezgâh; içeride bana güvenlikçinin adını sorabilirler. Siyah saçlı güzel bayan, cam göbeği ipek gömleğinizin altındaki yarım atlet sutyeninize inanın sadece iş icabı bakıyorum. Kırmızı kaprinize ve gömleğinizle aynı renk bağcıklı ayakkabılarınıza da öyle.

Hoş geldiniz dedi. Şirketi kolay bulup bulmadığımızı sordu. Hangimizin Mahmut, hangimizin Engin Bey olduğunu öğrendi.

- Mahmut Bey aslında sizin randevunuz saat üçte ama birlikte gelmek istediniz herhalde.

- Evet, dedi Mahmut Bey.

- Sizi mecburen bekleteceğim o zaman.

- Önemli değil, dedi Mahmut Bey.

Mahmut Bey'i camları güvenlik kulübesine bakan, toplantı için kullanıldığını tahmin ettiğim küçük bir odaya bıraktık. Tam kapıdan çıkmıştık ki, Serap Hanım bana 'pardon' deyip döndü. Sağda duvarın dibindeki sehpadan bir dergi aldı. Mahmut'a uzatıp,

- İsterseniz bunu okuyabilirsiniz. Şirketin aylık yayını.

Paranoyak mıyım yoksa bu da tezgâh olabilir mi? Manyaklık derecesine ulaşan dikkatimi derginin adına ve kapağındaki resme yönelttim.

Kamerayı kapatmadan Serap Hanım'ın peşine takıldım yine. Çift kanatlı cam kapıdan geçip sağdaki ilk odaya yöneldi Serap Hanım. Açık olduğu halde kapıyı çalmasından, göremediğim zatın önemli olduğunu anladım. Refakatçim girmem için elini nazikçe içeri uzattıktan sonra ayrıldı.

Oda kocaman. Adam kel kafalı ve şişman.

- Mevhaba, ben Salih.

Tokalaşırken ben de kendimi tanıttım ve gösterdiği koltuğa oturdum. Hemen telefonu aldı, karşı tarafın yanıt vermesini beklerken bana gülümsedi.

- Vıza, Salih ben. Gövüşme için avkadaş geldi, seni bekliyovuz.

Vıza'dan gelirken Ekvem'e de haber vermesini istedi. Az sonra iki kişi geldi. Zayıf uzun esmer olan Rıza, laz burunlu ve kısa boylusu Ekremmiş.

- Evet başlayabiliviz, dedi Salih Bey.

'Ama Vıza ve Ekvem Beyler daha gelmediler' diyecektim az daha. Şaka ediyorum. Dikkatimi ölçmek için 'Ben hangi hafflevi söyleyemiyovum?' şeklinde bir soru gelirse kesinlikle kaçırmam.

- Arkadaşın mülakatı ikide değil miydi?

Rıza Bey sordu bunu. Saatime baktım hemen: İkiye on var.

- Evet ama Engin evken gelince bekletmeyelim dedik.

Huysuz bir 'hım' çıktı Ekrem Bey'in ağzından ve devam etti. Almanya'da randevuya erken gelmek de geç kalmak kadar ayıp sayılırmış. 'Ulan hıyar! Bu fabrikayı gavurun öldüğü yere kurduysanız ve benim de arabam yoksa bir saat bile erken dikilsem karşına homurdanmayacaksın.' Beynimin içindeki Tuzsuz Deli Bekir'in sesini güçlükle boğarak mazeretimi kibarca dile getirecekken Salih Bey devreye girdi. Dolmuşla geldiğimin onayını aldı.

- Avabası olmayan bivinin buvaya tam dakikasında gelmesini beklemek haksızlık oluv ama.

Salih Bey'in dediğine dört 'r' ekleyip, dört 'v' çıkartarak aynen katılıyorum.

Doğrular konuşunca tanrılar susarmış. Rıza Bey suratını ekşitip,

- Neyse başlayalım, dedi.

Başlayın bakalım kıl herif. Ne isterseniz sorun. Giriş kapısının önündeki kahverengi paspasın iki parça olduğunu ve soldakinin daha yeni göründüğünü bile hatırlıyorum. Dikkatimi ölçün. Kişiliğimi çözmeye çalışın. Tabi ya, kişili-

ğimi çözmeye çalışacaklar. Seminerde birinci yansı... Şimdi tanıdım seni Kötü Polis Rıza.

Mülakatın devamı çok eğlenceli geçti. Rıza Bey spor kıyafetle görüşmeye gelmemin saygısızlık olduğunu ima etti. Upuzun bir mantık zinciriyle onu bu düşüncesinden caydırmaya çalıştım. Lise yıllarındaki atletizm başarılarımla alay etti. Yüzünde şirin bir sırıtışla 'Sen çok hızlı koşuyorsun ama biz kimseden kaçmıyoruz ki.' dedi. Üniversite sınavındaki derecemi özgeçmişime yazmamı da yersiz buldu. Salih Bey hep beni savundu. Spor başarılarımı, onun kulübünde koşmuşum gibi takdir etti. Üniversite sınavındaki derecem için yalnız sarılıp öpmediği kaldı. Ekrem Bey'in niye görüşmeye katıldığını anlayamadım. Hemen hiç konuşmadı. Galiba o da üç kişilik Amerikan filminin yavaş düşünen seyircisiydi. Bir saatten uzun sürdü karşılıklı maymunluğumuz. Görüşme bittiğinde, az daha 'Dikkat sorularını unuttunuz.' diye hatırlatmada bulunacaktım.

Salih Bey telefon edince Serap Hanım, Mahmut'u getirdi ve beni bekleyeceğim odaya götürdü. İki saatlik dikkat yoğunluğundan ve rol yapmaktan yorgun düşmüşüm. Sıkıntıdan patlayarak beklemeye başladım. Yarım saat dolmadan döndü Mahmut. Kılığına kıyafetine bakıp, 'İşte aradığımız adam, sorguya ne gerek var.' demiş olmalılar. Oysa Mahmut'un suratından çıkan anlam başka. Güvenlik elamanın eşliğinde fabrikanın dışına çıkınca patladı çocuk: Dayanamamış terk etmiş görüşmeyi. O kel kafalı, peltek şişko nedense takmış bizimkine.

Lütfü

Masama oturduğumda camdan dışarısını seyredebileyim, ama kapıdan giren bilgisayarımın ekranını göremesin. Patron'un karşısına çıksam:

- Bekir Bey, şu bilgi işlemin yerini değiştirelim.

- Neden?

- Kapıyla cam karşılıklıyken, birinden ekranımı saklayıp ötekine yüzümü dönmem çok zor. O kadar zor ki, on yıldır bulamadım çözümünü. Düşünüp duruyorum ve siz bana haybeye para ödüyorsunuz.

Çalışanla çalıştıran birbirlerine açık olabilseler iki taraf da kazançlı çıkar. Şükürler olsun, gerçek hayatın gerçek kurallarının buna izin vermeyeceğini bilecek yaşta ve zekâdayım. Panda gibi yatsan da karınca gibi çalışıyor görüneceksin. Patron da kullarını eşekler gibi çalıştırıp, eşekten beter yaşatmak istediğini belli etmez. Bu memlekette yatırım yapmak, çölde kum, kutupta buz satmaktan zorken, sırf çalışanları aç kalmasın diye kendini paraladığını söyler. Bunu duyan ben, iş dünyasını derede yüzen sazanlar kadar az tanımadığımdan, boynuna atlayıp hüngür hüngür ağla-

mam. 'Hadi len' deyip içimden geleni de taşımam dışıma. 'Kral çıplak' diye bağırmak masallarda marifettir. Gerçek hayatta kralın o an üstündeki kıyafetin aynısı giydirilerek ödüllendirilir keskin gözlü boşboğaz. Ve bir donsuz ancak kralsa güvendedir.

Lafı evirip çevirirken aklıma bir çözüm geldi. Masam kapıya bakıyor. Solumda koca bir dolap var. Cam kapağını ayna niyetine kullandığım olur. Onu karşıma, kapının yanına çeksem, dışarıdaki manzarayı yansıtmaz mı? Tam mühendis çözümü. Böyle akıllı bir çalışanın olduğu için ne kadar sevinsen azdır Bekir Bey. Düşündüğümü yapmak üzere kalktım yerimden. Pehlivan gibi sarıldım dolaba. Öyle ağır ki... Babam olsa "Gavur ölüsü gibi mübarek" derdi. Duvardan beriye yarım ayak çekene kadar canım çıktı.

- Hayırdır?

Bunu soran güzide fabrikamızın üretim müdürü Lütfü. Bahçedeki çimlerden, tuvaletteki pisuarlardan, hatta patronun aptal oğlunun özel öğretmenlerinden sorumlu.

- Dolabın yerini değiştirmeye çalışıyorum.

- Canım çağırsana temizlikçi çocukları.

- Bi el at da ikimiz halledelim.

Dediğimi duymamış gibi masamdaki telefona uzandı. Burnunu karıştırtmak için bile aradığından ezbere biliyor numarayı. Sevmem Lütfü'yü. Altındakilere, onlara hayat veren Tanrı'ymış gibi davranır. Üstündekilere saygısı onur sınırlarının çok ötesindedir.

- Remzi, Lütfü ben. Üç tane çocuk gönder Ferit'in odaya.

Kahveciden çay istiyor sanki. Öyle rahat, öyle kendinden emin. Bana dönüp dolabın yerini neden değiştirdiğimi sordu. Çalışırken, dosyaların sırtlarındaki yazıları okumak istediğimi söyledim.

- Ama bu cam güneşi doğrudan yüzüne verir.

- Versin.

- Gözünü alır.

- Almaz.

- Alır.

Üç çocuk gelince bıraktık alır-almaz oynamayı. Bunlar, fabrikanın temizlik işini alan taşeron şirketin çalışanları. Görevleri arasında yük taşımak var mı bilmiyorum, ama yük taşımaya dermanları olmadığını kolayca görebiliyorum. Üçünün de elleri kocaman, kolları upuzun, ipince. Birinin kafasında sıfıra vurulmuş saçlarına rağmen tamamen kelleşmiş yamalar belli oluyor. Yaşı ötekilerden küçük gösterenin, Lütfü'nünki kadar kalın camlı gözlüğü var. İçimdeki merhamet örtemiyor çirkinliklerini.

Biz besili iki domuz gibi dikilirken, onlar Lütfü'nün emri doğrultusunda sarıldılar dolaba.

- Ordan tutma! Ordan tuttunmu kırarsın camı.

En az Lütfü'nün kendisi kadar gereksizdi bu uyarı. Çocuk değiştirdi elinin yerini. Denge yasalarıyla alay ederek hedefine doğru ilerliyor dolabım. Kısa boylu, kafasının arkası kel üretim müdürü, 'Benim bakışlarım olmasa siz nah taşırsınız onu' der gibi seyrediyor. Arada sesli destek de veriyor: 'Yavaş yavaş!' ya da 'Dikkat et dikkat et!'

- Hah yeter! Bırakın bakayım.

Bu son komutun ardından dolabı inceledi. Sanki burası bir sanat galerisi. Van Gogh'un eseri duvara düzgün asılmış mı diye bakıyor. Durmadan parmak uçlarına yükseliyor iniyor, yükseliyor iniyor. Böyle yaparak hayatının önemli bir kısmını, üç beş santim uzun geçirdiğini düşünüyor galiba.

- Sağ tarafı biraz öne alın.

Elleri arkasında.

- Sağ dedim. Sağ! Sağ!

Seslerini çıkarmadan ama eminim içlerinden Lütfü'nün, belki benim de akrabalarımın kulaklarını çınlatarak diğer kenara el attılar. Müdür, üç beş ilave hamlenin ardından ni-

hayet dolabın konumunu beğendi. Çocuklar çıktılar. Ben masama oturdum, Lütfü masamın önündeki iki koltuktan sağdakine. Karşımdaki dolap camından dışarısını ne kadar seyredebildiğimi test ediyorum. Yoldan geçen kamyonet şoförünün bıyıklarından partisini bile anlayabiliyorum. Bahçedeki sahada oynanan bir basket maçının hakemliğini, şu oturduğum yerden yapabilirim. Demek ki yıllardır uğraştığım problem çözüldü artık. Kapısı da camları da dışarının manzarasına açılan bir oda teklif edilmedikçe, ayrılmam bu şirketten.

- Nasıl işler?

İşlerin iyi olduğunu söyledim Lütfü'ye.

- Benim iyi değil.

- Niye?

- Bilgi işlem müdürü arkadaşımız var hâlâ sürünüyor bilgisayarımız.

- Bozuldu mu?

- Bozulsa daha iyi. Sabah basıyorum düğmesine, açılana kadar mesai bitiyor.

Yalanın batsın. 'B'sinden anlamadığın halde şirketin en iyi bilgisayarını koyduk masana.

- Çok yüklemişsindir.

- Yok vallahi. Sen ne yüklediysen onlar duruyor.

- Gelip bakayım bi ara.

- Gelip bakma. Sen bana rem ver rem.

Her şeyden de haberi olur. İki gün önce aldığımız remlere sulanıyor.

Yok ki vereyim. Yeni aldıklarımızı diyorsan onlar ağa bağlı makineler için.

- Beni de ağa bağla o zaman.

Dediğini sözcüğü sözcüğüne yapıp remleri de bir tarafına takmak lazım. Ne yazık ki iş yaşamının gereksiz nezaket kuralları izin vermiyor buna.

- Daha önce açıkladım ya Lütfü. Senin orası uzak.

Tamam canım biliyoruz. Biz de mühendisiz. Doksan metreden uzağa taşımaz eternet kablosu. Sen bana rem ver, ağı istemiyorum.

Yarım saat düşmedi yakamdan. Sonunda çekmecemi açıp 32lik bir rem çıkarttım.

- Al hadi al.

- Bunu böyle verme bana.

- Nasıl vereyim Lütfü, hediyelik paket mi yapayım?

- Gel de iki dakikada takıver.

- Lütfücüğüm kasayı açıp oturtacaksın sokete.

- Dediğin gibi kolay olmuyor o işler. Bozarım bir tarafını, sen uğraşırsın yine.

- İyi peki gidelim.

Birlikte çıktık. Uzun koridor boyunca rastladığımız işçilerin Lütfü'ye verdikleri selamları ben aldım. Sağa dönüp üretim holüne girdik. Dev bir sınıfa benziyor burası. Kocaman sıralarda mavi önlüklü koca koca öğrenciler... Lehim yapanlar, kablo soyanlar... Adını bilmediğim, mikroskoba benzeyen aletlerle, kartları inceleyenler. Hiç kimseye ve hiçbir şeye bakmadan yürüyor Lütfü. Küçük dağları o yaratmış, büyüklerine imza atmış.

- Erhaan! O alkolü kullandıktan sonra kapat ağzını.

Demek ki biz ölümlüler gibi görmek için bakması gerekmiyormuş Müdür'ün. İki sıra solumuzdaki Erhan, saniyeden çok daha kısa bir sürede telafi etti hatasını. Odasından içeri girene kadar Aykut ve Sevilay'ı da uyardı. İlki antistatik bileziğini takmamış, ikincisinin kusuru benim terminolojimi aştı.

Masasını, üretim holünü en fazla görecek şekilde yerleştirmiş. Eminim oturduğu yerden, ikidebir bağırıyordur: 'Ahmet! Mehmet! Mustafa!' 'Şunu şöyle yapma! bunu böyle yapma!'

- İşte doktorcuğum, hastamız bu.

- Eveet, deyip tornavida takımını çıkarttım gömlek cebimden. Ben uygun ucu seçerken, o ağzının suyu akarak seyrediyor. Tornavida takımını beğendi.

- Bunu nereden aldın abi?

Kutuyu cebime sokarak, kullandığım uç dışındakilerin güvenliğini sağladıktan sonra

- Bunlar senin işine yaramaz Lütfü, dedim.

Kasanın üzerindeki monitörü indirdim. Arkadaki dört vidayı söküp kapağı açtım. Cebimdeki remi çıkartırken,

Bileziği taksana dedi. Duymazdan gelerek remi yerleştirdim sokete. Kapağı kapattım ve vidaladım.

- Tamam, hayrını gör.

- Açalım da görelim, çalışıyor mu.

- Iyi aç bakalım.

Düğmeye bastı. Parmağımla işaret ederek makinenin eklenen hafızayı tanıdığını gösterdim. Sevindi. Saatime baktım. On iki yirmi beş.

- Hadi yemeğe gidelim.

- Erken değil mi?

- Lavaboda oyalanırız.

- Otur birazdan çıkarız, dedi.

Sinirlendim. Kendisini Bekir Bey'in gözünden düşüreceğine inandığı hiçbir şeyi yapmaz. Bir rahibeyi orospu olmak için manastırdan kaçmaya ikna etmek, bunu fabrikanın kurallarını çiğnemeye zorlamaktan kolaydır. Daha da kolayını seçtim ve beş dakikanın dolmasını beklemek için oturdum. Zam görüşmelerinde seçim şantajıyla hükümeti sıkıştırmaya çalışan memurları azarladı yemek saatine kadar. Öğretmen emeklisi babamın maaşı yetmediğinden, üniversitede okuyan kız kardeşime her ay para gönderdiğim halde sesimi çıkartmadım. Karnım açken tartışmaktan hiç hoşlanmam. Saatime baktım. On iki otuz.

- Hadi gidelim.

Ben olmasam iki üç dakika daha beklerdi. Nazlanarak kalktı. Üretim holündeyiz yine. İşçiler insani ihtiyaçları olmayan robotlar gibi çalışıyorlar. Acıkmak için müdürlerinin gözden kaybolmasını bekliyorlar. Lavaboda ellerimizi yıkayıp yemekhaneye girdik. Beş on kişilik kuyruğun önüne geçmeye kalktı Lütfü. Zorla sıraya soktum. Birkaç dakika için, insan neden anasına küfrettirir anlamam. Yemeğini alırken aşçıların işlerine de soktu burnunu.

- Kaşarı niye ayrı koyuyorsunuz? Çorbanın içine karıştırsanıza.

- Öyle direktif aldık efendim.

Yemek şirketinin temsilcisi genç bayan yanımıza geldi.

- İsteyen istediği kadar alsın diye böyle yaptık Lütfü Bey.

- İsteyen istediği kadar alsın ama burada iki saat oyalanıyor millet.

Kız çorbayı dağıtan aşçıya peynir tabağını göstererek,

Karavanaya boşalt Arif Usta, dedi ve Lütfü çorbasını alırken alay eder gibi, kaşarı bol olsun istedi.

Müdürlerin oturması adet haline gelmiş cam kenarındaki masalardan birine geçtik. Domates çorbası, kadın budu köfte, kızarmış patates, salata ve revani. Odamın manzarası kadar yemekler de önemlidir çalıştığım şirkette. Kulaklarımı Lütfü'ye gözlerimi tepsim dışına kapatıp karnımı doyurmaya koyuldum. Mideme inen sıcak çorba, beynimin zevk merkezlerini gıdıklıyor.

- Afiyet olsun.

Kafamı kaldırdım. Bekir Bey. Lütfü fırladı yerinden.

- Rahatsız olmayın deyip yanımıza oturdu patronumuz.

Genelde yemeğini odasında yer. Elli yaşlarında, kır saçlı, atletik bir adam. Alman ordusundan emekli generallere benziyor. Kadın budu köfteden devam ettim yemeğime. Lütfü yalakalık olsun diye bardaklara su doldurdu. Bekir

Bey, çorbasını içerken üç beş kaşıkta bir ağzını siliyor. Eminim Lütfü, elinde peçete yemek boyunca bu işi onun yerine yapmaktan büyük zevk alırdı. Bütün karizmatik insanlar gibi Bekir Bey de seyrek konuşuyor.

- İzliyor musunuz maçları?

İzliyoruz Bekir Bey ama Brezilya maçında Kerim çok üzdü bizi.

Kerim değil Kerem. Onu değil beni üzdü. Çünkü o, maçı benden dinledi. Bekir Bey 'Kerim de kim?' diye soracağına,

- Neden, dedi.

Önümdekileri yerken, bir yandan da kendi anlattığım maçın çok daha heyecanlısını dinliyorum. Bizim şirkette çalışıyor olsaydı kesin kovulmuştu Kerim. Pardon Kerem.

Hep beraber kalktık masadan. Patrona konsomasyon yaparken yemeğinin yarısını yiyemedi Lütfü. Bahçeye çıktık. İşçiler potanın altında toplanmış, takımlarını oluşturmaya çalışıyorlar. Bizi görünce bağrışmaları kesildi.

- Üç kişilik yeriniz var mı?

Oynar mıyız diye fikrimizi almadan Bekir Bey sordu bunu. Kimden çıktığını anlamadığım bir 'tabi efendim buyurun' geldi kalabalıktan. Meğer Lütfü nasıl seviyormuş basketbolu. Gözümü kapatıp açana kadar o kravatını çıkartmış, gömleğinin kollarını kıvırmış, takımları oluşturmaya çalışıyor.

"Ben oynamam" demeye fırsat bulamadan maç başladı. Bekir Bey ve Lütfü karşı taraftalar. Ham ve hantal bedenim ne kadar izin veriyorsa o kadarını yapıyorum. Gelen topları, bir iki zıplatıp yeteneklerine göre gönderiyorum takım arkadaşlarıma. Lütfü ham ve hantal beden dinlemiyor. Top rakip takımdan kimdeyse ona ciğerini sökecek gibi saldırıyor. Elde eder etmez de Bekir Bey'e gönderiyor yuvarlak kauçuğu. Patron yaşına göre çok güzel oynuyor. Üstüne pek giden de olmadığından fena değerlendirmiyor gelen pasları.

Bizde yeni mühendislerden Hayri var. Sadece boylu değil enli de ama pek kıvrak. İşte Bekir Bey'in elindeki topu çaldı ve üç adıma çıkıyor. Lütfü çıldırmış gibi koşup atladı önüne. Hayri'nin ya da kendisinin hayatı pahasına topu patronuna geri kazandırmak istiyor. İki beden havada karşılaştı. Biri genç ve iri, öteki yalnızca yürekli. Çarpışmanın ardından etrafa dağılan parçaları sayıyorum. Hayri... Çembere giden top... Vücudunun en yumuşak kısmını yere en yakın tutmak için garip bir şekil almış Lütfü... Sahibinden ayrı kendi başının çaresine bakmaya çalışan gözlük... İlk önce, poposu üzerine Lütfü düştü yere, ardından gözlüğü. Hayri rakibini ezmemek için insan üstü bir gayret gösterdi ve maalesef başarılı da oldu. Oysa çemberden geçen top, gözlük için aynı zahmete katlanmadı. Maç durdu. Lütfü'yü tek, gözlüğü iki parça olarak kaldırdılar yerden. Camlardan biri kırılmış. Hayri mahcup. Lütfü'nün, gözlüksüzken yarı yarıya kör olduğunu biliyorum. Hatırı sayılır miyobunun üzerine astigmatı da var. Oynayamaz artık. Çaresiz yalnız bırakacak patronunu. Takımları eşitlemek bahanesiyle ben de çıktım. Bir elinde kravatı ötekinde parçalanmış gözlüğü... Hem yürüyor, hem Hayri'ye küfrediyor.

- Sen de çok kaptırdın kendini Lütfü.

- Ben sabittim abi, o üzerime çıktı.

Hastir lan. Sabitmiş.

Elimizi yüzümüzü yıkamak için tuvalete gittik. Sağlam camı sağ gözüne tutarak yüzünü inceliyor. Yanındaki lavaboda, Hayri gibi yeni mühendislerden Volkan dişlerini fırçalıyor. Uzanıp çocuğun musluğunu kapattı. Göremediğinden kendisininki zannediyor diye düşündüm.

- Sen evinde dişlerini fırçalarken suyu açık mı bırakıyorsun?

İşte yine yapacak bir itlik buldu. Keşke suratındayken kırılsaydı gözlüğün. Sesini çıkartmadan dişlerini fırçalamaya

devam eden Volkan'a da kızdım. Onları tuvalette bırakıp odama gittim.

Karşımdaki dolabın kapağında, devam eden maçı seyrediyorum. Lütfü'nün yokluğu tempoyu epey düşürmüş. Kalanların hiçbiri, kendini patrona beğendirmek için ölümüne oynamıyor. On iki dev adam, Lütfü'nün gayretinin yarısına sahip olsaydı, ne Porto Riko kalırdı karşımızda ne de Brezilya. Mesai başlayana kadar uyumak istiyor canım. Kalkıp önce kapımı kapattım sonra da gözlerimi.

İş hayatının beynime gömdüğü çalar saat on üç otuz da uyandırdı beni. Dışarıdaki saha boşalmış. Kapımı açtım. Hortlak gibi Lütfü çıktı karşıma. Bir elinde gözlüğünün sağlam yarısı, ötekiyle herhalde kapının kolunu aramıştır.

- Nasıl buldun sen burayı?

- Gözlüğün yarısı sağlam kalmasaydı cidden zor olurdu.

- Koklayarak bulurdun o zaman.

- Alay etme, deyip masamın önündeki koltuğa oturdu. Ben de yerime geçtim.

Derdini anlatıp gitti. Bekir Bey'in aptal bir oğlu olduğunu söylemiştim. Oğlanın özel öğretmenleriyle Lütfü'nün ilgilendiğini de. Bayan Şila ve İngiltere'den gelen annesini bugün alışverişe götürmek için söz vermiş Bekir Bey'e. Körlüğünü bahane ederek randevuyu ertelemek istemiyor. Şoförlüklerini yapmam için yalvardı.

Akşam, yarım saat erken çıktık mesaiden. Lütfü'nün kırmızı hondasını ben kullanıyorum. Dikmen'deki evlerinden aldık bayanları. Yeşil gözlü, etine dolgun, kumral, sempatik bir bayan, Şila. Annesi, sarı, şişman ve oldukça iri bir kadın. İkisi de uzun boylu. Şila bir yıldır buradaymış. Duyduklarını anlıyormuş ama kendisi çok az Türkçe konuşabiliyormuş.

Lütfü, iki gün önce Ulus'a gittiklerini öğrenince çok korktu. Öyle bir anlattı ki bir daha ben bile kolay kolay gi-

demem Ulus'a. Oysa kadınlar çok sevmişler şehrimizin bin türlü tehlikeyle dolu semtini. Yine de bu akşam güvenli bir alışveriş yapılacak. Kızılay, Tunalı, Çankaya... Anne, kıyafet mağazalarını dolaşmak istediğini söylediği halde, el dokuması halı satan bir mağazaya girdik önce. Lütfü, satıcıdan fazla gayret gösteriyor bayanların ilgisini halılara çekmek için. Dedektif büyüteci gibi kullandığı yarım gözlüğüyle malın üzerine eğilip, ilmeklerin kalitesini ispat etmeye çalışıyor. Bir tanesini seçmeleri konusunda ısrarlı. Lütfü'den kurtulmak için bile o kadar para ödemek istemiyorlar. İşin tadı kaçmak üzereyken ve ben de bayanlar gibi Lütfü'nün komisyon aldığından şüphelenmeye başlamışken, açıklama geldi. Halı Bekir Bey'in hediyesi olacakmış. Şila ve Annesinin ilgisi yavaş yavaş arttı. On dakika sonra, motiflerin anlamlarına kadar merak eder oldular. Lütfü iyi hazırlanıp gelmiş. Malların nitelikleri hakkında satıcıyla çatır çatır tartışabiliyor. Pahalıları kötülerken, ucuzları övüyor. Masa örtüsü boyutlarında yeşil ve kırmızı ağırlıklı bir halıda karar verildi. O ne pazarlıktı öyle? Adam Lütfü'yü öldürmekle istediği indirimi yapmak arasında gitti gitti geldi. Azıcık aklı olan hiç kimse, kendi cebinden çıkan para için bile hayatını böyle riske atmaz. Sonunda dört kişi ve bir halı çıkabildik dükkândan.

Lütfü'nün seçtiği alışveriş merkezine gidiyoruz şimdi. Bizim şirkete gelmeden önce dokuma fabrikasında çalışmış. Bayanlara kumaş kalitesini saptamanın sırlarını anlatıyor. Lif çeşitlerini sayıyor ama sıkıldığım için dinlemeyi bıraktım. Bu salak yüzünden düştüğüm durumdan utanıyorum. Koca iki adam, Bekir Bey'in geri zekâlısına iki kelime fazla İngilizce belletsin diye öğretmenini eğlendirmeye çalışıyoruz.

Onları mağazanın kapısında indirip, arabayı park etmek için otoparka gittim. Acele etmeden yanlarına döndüm. Bayanlar neye el atsalar Lütfü koşup yetişiyor. Elindeki

gözlük parçasını kumaşın tüm sırlarını açığa çıkartıyormuş gibi malın üzerine tutuyor. Uzaktan seyretmeme ve hiç merak etmememe rağmen kumaş kalitesinin, tersine bakılarak anlaşıldığını öğrendim. Şila ve annesinin de güvenleri arttı rehberlerine. Ona gösterip onay almadıkları hiçbir şeyi incelemiyorlar artık. Lütfü gaza geldiğinden, bu koca mağazadaki tüm tekstil ürünlerinin kalite kontrolünü yapmaya karar verdi galiba. İşte şimdi de cansız mankenlerin üzerlerindekileri mıncıklıyor. Bluzları açıp, etekleri kaldırıyor. Gözleri görmediğinden öyle de eğiliyor ki, kumaşa mı mankenin göğüslerine ya da baldırlarına mı baktığı da belli olmuyor.

Bluzdan iki düğme çözüp, kumaşı avcunda buruşturdu ve Şila'ya gösterdi. Kafasını sallayarak malın kalitesizliği konusunda ikna olduğunu belirtti özel öğretmen. Lütfü, iki üç adım ilerleyip sarışın bayanın yanında durdu. Düşündüğüm şeyi yaparsa büyük rezalet çıkacak. Bütün güzelliğine ve kusursuz ölçülerine rağmen, o cansız bir manken değil. Kasada para ödeyen annesini ya da teyzesini bekleyen kanlı canlı bir afet. Hayır inanamıyorum. Hemen, kaslarımdaki tüm enerjiyle fırlasam da yetişemem artık. Rezaletin tam göbeğine düşerim. Dehşetle seyrediyorum. Çiçek desenli, fırfırlı bol eteği, eğilip en altından kavradı Lütfü kıllı kara eliyle. Seksi bayan kaldırılan kendi eteği değilmiş gibi şaşkın seyrediyor. Sanırım daha önce hiç kimse, güzel bacaklarından, büyüteçle inceleyecek kadar etkilenmemiştir. Dantelli beyaz külotu görülünce elektrikle çarpılmış gibi geriye atladı bayan. Lütfü, herhalde mankeni devirdiğini zannettiğinden sımsıkı sarıldı. Canlı bir kalçayı cansızından, en tecrübesiz kör bile ayırabileceğinden, fena halde yanan ellerini hemen çekti, ama artık çok geç. Benim dışımda tüm izleyiciler, gördükleri kadarıyla yorumlamaya kalkacaklar olayı. En azından kızın teyzesi ya da annesi olduğunu zannetti-

ğim şu şişman kadın. Kasadaki sırasını hemen terk edip, olay yerine geldi. Vururken ne çantaya acıyor ne de sapığın kafasına. Lütfü'nün elinden gözlüğünün sağlam kalan parçası da düşünce tamamen çaresiz kaldı. Zaten görüyor olsaydı da bu öfkeli kadınla baş edemezdi. Örneğin ben, Lütfü'den daha iriyim ve ayna gibi görüyorum. Yine de cesaret edemiyorum kavgaya karışmaya. Olayı tam olarak kavrayamayan Şila'yla annesi, dayak sırası kendilerine de gelecekmiş gibi korkarak sinmiş bekliyorlar.

Güvenlik yetişmeseydi ölmüştü Lütfü. Hep beraber amirin yanına gittik. Beynine aldığı darbelerden dolayı, mantıklı konuşmakta zorlanan sanığın savunmasını ben yaptım. Öfkeli anneye, Lütfü'nün cinsi sapık değil, sadece aptal bir yalaka olduğunu ispat edene kadar canım çıktı.

Eğlenmek İçin

Birazdan psikoloji dersimiz başlayacak. Nöbetçi öğrenciyim. Kapıda, tek sivil öğretmenimiz Cafer Kaymaz'ın gelmesini bekliyorum. İşte koridorun başında göründü. Esmer yüzündeki masmavi gözleriyle pek mistik bir havası var. Yaklaşıyor. Aramızdaki mesafe beş on adıma düştü. Bağırma zamanı:

- Dikkaat!

Aynı anda ayağa kalkan otuz öğrencinin gürültüsü geldi içeriden. Cafer Kaymaz sert adımlarla geçti önümden. Kürsünün başında durup bana döndü. Kapıyı kapattım. Üç adım ilerleyip esas duruşa geçtim. Bademciklerimden kurtulmak istercesine bağırdım.

'Onuncu kısım, otuz askeri öğrenciyle dersinize hazırdır.'

Cafer Hoca'nın esas duruşu benimkinden iyi. Üniformalılardan fazla önem veriyor askerliğe. Tekmil almaktan duyduğu zevk gözlerinden taşıyor. Nefis bir meyveden ısırdığı parçanın tadını hisseder gibi bekledi bir müddet ve,

- Oturun, dedi.

Yerime geçtim.

- Yanlış verdin tekmili.

Bunu diyen sıra arkadaşım Sait. İkide bir deli olduğunu unuttuğumdan sık kavga ederiz.

- Niye?

Bakın yine unuttum. Delinin dediğini ciddiye alıyorum.

- 'Dersinize hazırdır' dedin.

- Ne deseydim? Konserinize mi?

- 'Psikoloji dersinize' diyecektin.

Psikoloji demedim diye herif şimdi beden eğitimi mi yaptıracak bize?

- Yanlış verdin oğlum tekmili, diretme boşuna.

'Ulan ben senin tohumuna para mı saydım?' deyip kafayı koymama az kalmıştı ki Cafer Hoca girdi araya.

- Nöbetçi! Ne konuşuyorsunuz bakayım?

- Tekmili yanlış vermişim de hocam, arkadaş onu söylüyordu.

- Tekrardan doğrusunu ver o zaman.

Bunun derdi de bir tekmil fazladan almak. Bir kez daha yüklendim boğazıma:

- Onuncı Kısım otuz askeri öğrenciyle psikoloji dersinize hazırdır!

- Demin nasıl vermiştin?

- 'Onuncu Kısım otuz askeri öğrenciyle dersinize hazırdır' dedim hocam.

- Fark?

- Psikoloji dememişim.

- Fark etmez. Otur.

Sence fark etmez, bence fark etmez, o zaman Sait'e ne oluyor? Hiç... O sadece manyak.

- Kalk bakalım Sait Efendi.

Göğüslerimizde isimlerimiz yazılı olduğundan öğretmenler adlarımızı ezberlemek zorunda kalmıyorlar. Sait fırladı ayağa.

- Nereyi işledik geçen ders?
- Savunma mekanizmalarını işledik hocam.
- Aferin. Bu ders ne işliyoruz?
- Hipnozu hocam.

Şimdi de ben aferin diyorum Sait'e. Kim bilir kaç haftadır Cafer Hoca'nın bize hipnoz gösterisi yapmasını bekliyoruz.

- Unutmadınız mı onu yahu?
- Söz vermiştiniz hocam.

Bunu diyen Tarık. Aklı olan Tarık'a verdiği sözleri tutar. Adam güreş takımında ve sinirlendiği anda kendini minderde zannediyor.

Tamam. Söz verdiysek yaparız. Cafer Kaymaz, sözünden caymaz.

Esprisini otuz kahkahayla ödüllendirdik.

- Beş gönüllü istiyorum.

Seninki de akıl Hoca. Sonu belirsiz bir uykuya yatacak beş kişi arıyorsun ve gönüllü olmalarını istiyorsun. O lüzumsuz şartı kaldır, Tarık hemen on tane versin kucağına.

- Evet beş gönüllü!

Hâlâ gönüllü diyor.

- Yahu korkmayın. Yok mu aranızda delikanlı?

Hoca da cin. Yüzümüzdeki sivilcelerden yakalamaya çalışıyor bizi. İlk Selim kaptı yemi, sonra da yavru Obeliks Cem. Kalanlardan da üç kişi ayırıp ön sıralara aldı Cafer Kaymaz. İşte beklediğimiz an.

- Koyun başınızı sıranızın üzerine. Koyun koyun. Etütte uyur gibi.

Etüt lafını duyunca benim bile uykum geldi. Hoca'nın her dediğini kaydetmek üzere tetikte bekliyoruz. Ve başladı:

'Ben ona kadar sayıp ellerimi birbirine vurdukça göz kapaklarınız ağırlaşacak. On dedim mi kapanmış olacak' Bir, şak. İki, şak. Üç, şak...

On, şak. 'Beşe kadar sayıp ellerimi birbirine vurdukça uy-

kunuzun geldiğini hissedeceksiniz.' Bir, şak. İki, şak.

Ne biçim hipnoz bu ya? İzlediğimiz filmde herif böyle yapmıyordu ki. Asansörde mesela... 'Kat ışıkları bayan, kat ışıklarını görüyor musunuz?' Şaşkın bayan evet diyordu. 'Asansörün hangi katta olduğunu gösteriyor. Bakın şimdi iki. Üç oldu. Dört oldu bayan. Işıklar, ışıklar biz çıktıkça değişiyor. Altı, yedi, sekiz.' Bayan uyudu.

Herif üzerini arayan güvenlik görevlisini de gömleğindeki düğmelerden bahsederek hipnoz ediyor ve anahtarları alıyordu. Zaten bizdeki hipnoz merakı da o filmden sonra başladı.

Neyse Cafer Hoca'nın yoğurt yiyişi farklı demek ki. Kolay da. Saymayı ve el çırpmayı bilen herkes becerebilir. Dağlardaki karlardan, gökteki bulutlardan bahsetmeye gerek yok.

- Arkadaşlarınız şu an hipnoz uykusundalar.

Okurken hipnoz olmayın diye seansın bir kısmını atladım. Cafer Hoca'ya inansam mı karar vermiş değilim. Belki de bu beş hıyar bizi yiyorlar.

- İsmini söylediğim kafasını kaldırsın, sorularıma yanıt versin, dedi Cafer Hoca.

- Recep!

Kütük kadar büyük kafasını kaldırdı Recep. Çaprazdan yüzünü azıcık görebiliyorum.

- Bize kendini tanıt Recep. Nerede doğdun? Kaç yaşındasın? Anan baban ne iş yapar?

Pes doğrusu hocam. En çok merak ettiklerin bunlar mı? Ah kontrol bende olacaktı... Soru bir: Recep oğlum, küçükken seni bir ayı emzirmiş olabilir mi? Soru iki: Kürkün için seni avlamalarından korkmuyor musun? Arkadaşımın fiziki görünümüyle alay ediyorum diye kızdınız mı? Siz onun ne mendebur bir herif olduğunu bilmiyorsunuz. Tarık kadar güçlü olsaydım bunu günde üç kez döverdim. Hay Allah, Recep'e daldık hipnozu unuttuk. Dert etmeyin ama... Kay-

bettiğiniz önemli bir şey yok. Beykoz'da doğmuş. On beş yaşında ve babası berber.

- Derslerle aran nasıl Recep?

Cafer Hoca söyleşiye böyle devam ederse kalan yirmi beş kişi de uyuyacak. Hatta belki sizin de göz kapaklarınız ağırlaşmaya başlamıştır.

Derslerle arası çok iyi değilmiş Recep'in.

- Neden?

- Bilmiyorum. Çalışıyorum ama istediğim gibi olmuyor.

Peki. Ben şimdi sana bazı telkinlerde bulunacağım, uyandığında uygulayacaksın.

Nedense bana bu sohbet gittikçe daha sıkıcı olacakmış gibi geliyor.

Başarılı bir öğrenci olmanın binlerce kuralını sıralıyor şimdi. Ezber derslerine yatmadan önce çalış, mantık gerektirenlere sabahları... Öğretmenlerini çok dikkatli dinle. Soru sormaktan çekinme. Ve daha niceleri. Yeter ama Cafer Hoca. Kırk yılda bir sana işimiz düştü diye bize bunu yapman insanlığa sığar mı? Saklama biliyoruz; hipnozun çok daha geniş bir kullanım alanı var. Örneğin uyuttuğun kurbanı ya da siz psikologların deyişiyle hastayı başka birinin yerine geçirebiliyormuşsun. Hadi bütün camları açalım ve Recep'e Arı Maya olduğunu söyleyelim.

O Recep üzerinden bütün sınıfa işkence ederken siz beni dinleyin: Sadece hafta sonları dışarıya çıkıyoruz. Her gün yüzlerce emir alıyoruz. Çoraplarımızın rengi bile yönetmeliklerde yazılı. Dünya, Güneş'in etrafındaki dönüş hızını değiştirmedikçe belirlenmiş günlük programımızı dakika sektirmek olanaksız. Ama biz on beş yaşındayız ve eğlenmek istiyoruz. Üstelik altımızdaki gezegeni yörüngesinden kopartacak kadar enerji var içimizde. Hani adam çatıdan düşmüş de acıdan tepinirken 'bana doktor değil, çatıdan düşen birini getirin' demiş ya... Bizimki de o hesap. Atın bu

Cafer Hoca'yı dışarıya. Hayvanat bahçesindeki maymunlar girsin psikoloji dersimize. Ancak onlar anlar halimizi. Yani demem o ki, şu satırları kafese tıkılmış, içi kıpır kıpır bir maymunun gözüyle okumaya çalışın.

Cafer Hoca, Recep'i çalışkan bir öğrenci olarak programladıktan sonra üç kişiyi daha tamir etti. Seans ortasında pis pis sırıtarak uyanık yakalanan Gökhan ise eksikleriyle beraber yaşamaya devam edecek.

Hoca beşte dörtlük başarısından memnun, hipnozun psikoloji bilimi içindeki yerini değerlendiriyor. Freud'un, serbest çağrışımı hipnoza tercih etmesinin nedenlerini sayıyor. Kısımda bununla ilgilenen bir kişi varsa ne olayım. Bizim bütün derdimiz içimizdeki ağrıyı dindiren eğlence bilimiyle.

Akşam koğuşta yat borusundan sonra hemen işe koyulduk. Önce ben, Sait'le başladım. Ona kadar saydım. Yirmiye kadar saydım. Tersten bile saydım. Ellerim patladı. Sonunda 'uyudum' dedi. Tam havaya giriyorduk ki sırıttı manyak. Boğazına sarılıp ebedi uykuya yatıracaktım ama aldılar elimden. Bir sürü başarısız denemenin ardından, Salih 'ben uyurum arkadaşlar' dedi. Neden daha önce aklımıza gelmedi ki? O her zaman her koşulda uyuyabilir. Ders aralarında, etütlerde, törenlerde. Kampa gittiğimizde su altında kalma yarışı yaparız. Hep bu kazanır. Kesin dipte uyuduğundan zamanın nasıl geçtiğini anlamıyordur. Bir gün uyanamayıp gidecek.

Çevirdik Salih'in etrafını. Çıt çıkartmıyoruz. Operasyonu Ferdi yönetiyor.

- Ben yirmiye kadar saydığımda göz kapakların yavaş yavaş kapanacak.

- Sen yirmiye kadar sayamazsın ki.

Ulan Sait, espri yapmanın sırası mı şimdi? Dinini seven vursun. El birliğiyle kısmın kadrolu delisini hafiften okşadıktan sonra baştan aldık.

Ferdi, içleri beyaz kara ellerini birbirine vurarak sayıyor.

Bir, şak. İki, şak. Yanlış yapıyor. Ellerini vurmamalı ve içinden saymalı. Salih sekizde başlar horlamaya. Ama o zaman hipnoz uykusu olmaz değil mi? Doğru. Canım nasıl hapşırmak istiyor. Tutmaktan da nefret ederim. Uyumazsan yedim seni Salih. Neyse sonuna geldik.

- Beşe kadar saydığımda derin bir uykuya dalmış olacaksın Salih ve yalnız benim sesimi duyacaksın.

Ferdi de iyice girmiş havaya. Sesi sanki ruhlar aleminden geliyor. Korkmasam ben de uyuyacağım. Dört, şak. Beş, şak. Üç beş saniyelik mistik bir sessizlik. Gözler Salih'te. Ferdi devam ediyor.

- Beni duyuyorsan, duyuyorum de Salih.

- Duyuyorum.

Bu ses de ruhlar aleminden. Test etmek için kulağının dibinde bağırıp çağırıyoruz, tık yok Salih'te. Yalnız Ferdi'yi duyuyor ya... Sait'ten tecrübeliyiz. Duymuyor gibi yapabilir. Sıkıysa acımıyor gibi yapsın. Öneri benden. Çok akıllıca bulundu.

- Beşe kadar sayacağım vücudunda hiç acı hissetmez olacaksın Salih.

Beş, şak. Sağdan soldan etini sıkan eller uzanıyor, yine tık yok. Tam ikna olup sevinç çığlığı atacağız, Sait çıktı.

Lan oğlum çimdiklemeyle ne olur? Domuz gibi yağlı zaten. Duymaz ki.

Hay Allah, bu da doğru. Ne yapalım peki? Kesecek değiliz ya herifi. Sait devam ediyor.

- Hayalarını sıkalım.

Güzel espri ama Sait ciddi. Bıraksak dediğini yapacak. Yapsın da, ya herif gerçekten uyumuşsa. Elinin ayarı da yoktur bu salağın. Telafisi mümkün olmayan bir sakatlığa neden olur. Topu topu uyutabildiğimiz bir kişi var kısımda, onun da soyunu kurutmak istemeyiz. Sait'i fiziksel engellemeler değil de Tarık'ın esprisi caydırdı.

- Sait oğlum çok mu meraklısın eline almaya?

İş yine başa düştü. Dolabıma gidip döndüm. Eyleme geçmek için değil, arkadaşların deham karşısındaki hayranlıklarını daha iyi görebilmek için çaktım çakmağı.

Sait atladı.

- Oğlum yakmak sıkmaktan daha mı iyi?

- Saitciğim bu adamın hayalarından başka organları da var. Mesela parmakları.

Tarık'ın verdiği bilgi şaşırttı Sait'i.

Ben operasyon öncesi ciddiyet moduna girdiğimden gülmüyorum. Dediğimi yapacağımı Salih de bilir. Uyumuyorsa neden fırlayıp kaçmıyor? Bu aşamadan sonra öyle bir şey yaparsa onu yakalar çakmağı Sait'in eline veririz.

Kısımdaki ihtiyar heyetiyle birlikte konsültasyon yaptık ve sol elin serçe parmağında karar kıldık. Tam eyleme geçecekken Sait araya girdi.

- Oğlum, ne kadar yaktığını nereden anlayacaksın? Birisi daha tutsun parmağını da ölçelim.

Öneri güzel de, o birisini bulmak zor. Salih için kimse böyle bir fedakarlık yapmaz.

Çakmakta fazla gaz yok zaten. Bitene kadar yakarız, dedim.

Amerikan filmlerindeki kahramanlar gibi en olmadık anlarda da espri yaparım işte böyle. Salih gerçekten uyuyorsan affet beni deyip çakıyorum çakmağı. Saniyeler geçiyor. Bir, iki, üç, dört...Alevi çekip kendi parmağıma tuttum. Bir, iki. Ah!

- Numara olamaz beyler. Numaraysa da helal olsun.

Sait hâlâ kendi yöntemini kullanmadan inanmamamız gerektiğinde diretiyor ama ona aldıran yok. Şölen sofrasının başındaki açlar gibiyiz hepimiz. Acaba şimdi Salih'i kimin donuna soksak da başlasak ziyafete?

- Osman Yüzbaşı'ya ne dersiniz beyler?

Tadından yenmez deriz. Haydi Ferdi, vatan senden hizmet bekliyor.

- Salih, ben beşe kadar sayınca sen Osman Yüzbaşı olacaksın.

Sayım işlemi başladı. Birle beş arasına onca rakamı sokuşturan hergelenin ruhuna lanet okuyarak sabırsızlıkla bekledik. Ve uzandığı yataktan kaktı Osman Yüzbaşı. Camide papaz yakalamış müslümanlar gibi çevirdik etrafını. En uzun kuyruğu kim takarsa, en çok sevaba o girecek. Serkan ağzına sigara almış tüttürüyor karşısında. Bu, öfkeden kudurup saldırıyor üzerine.

- Komutanım! Komutanım! Öğrenci amiri geliyor.

Telaşa kapılıyor Osman Yüzbaşı,

- Hani nerde?

Tarık'ı gösteriyoruz.

- Burada komutanım.

- Nedir bu rezalet Osman?

Yüzbaşı ezilip büzülüyor, Öğrenci Amiri fırçayı basıyor. Kahkahadan kırılırken aklımızın ucundan geçmiyor Osman Yüzbaşı'nın şu an evinde keyif çattığı. Sabaha kadar eğlenmek istiyoruz.

- Ferdi, uyandıramazsan görürsün gününü.

Bilin bakayım kim bu şom ağızlı?

- Olur mu lan öyle şey, dedim Sait'e ama Ferdi'nin içine kurt düştü bir kez.

Engel olmaya çalıştık dinletemedik. İşi kapmış nasılsa, yine uyuturmuş. Uyandırdı. Verilen telkin doğrultusunda hiçbir şeyi hatırlamayacak. Psikolojisi bozulmasın diye bu gerekliymiş. Dünyaya dönen arkadaşımızın ilk sorusu:

- Ne yaptınız lan parmağıma?

Hepimiz 'Vallahi bir şey yapmadık' diyecekken Sait'in dili sürçtü:

- Yaktılar.

- Niye yaktınız lan ibneler?

- Burak yaktı, dedi Sait.

Salih'in suçlayan bakışları üzerimde ama benim vicdanım rahat. Siz de şahitsiniz, keyfimden yakmadım.

- Oğlum Salih, dinleme bu puştu. Ona kalsaydı hadım olmuştun şimdi.

Salih kötü yemin etti bir daha bize güvenip uyumayacağına. Biz ettik sen etme dedik. Kaldığımız yerden devam edelim şenliğe... Dinlemedi. Tekrar uyumaya hiç niyeti yok.

- Ben uyurum beyler.

Bu Almanca'yı Almanlar'dan daha iyi konuşan arkadaşımız Özkan.

- Ama bir şartım var.

Bir şart da ne demek, bin şartın olsun.

- Semanta'yla yatıracaksınız beni.

Semanta Foks. Hepimiz hayranız onun sanatına ama Özkan'ın sevgisi bir başka. İçimizde söz konusu bayanın abisi ya da babası olmadığından teklif seve seve kabul edildi.

Ferdi'nin sayıları ve el çırpmaları narkoz gibi işliyor Özkan'ın damarlarına. Ben de pek terbiyeli sayılmam ama yine de sıkılıyorum olanları anlatırken. Ferdi Semanta'yı, Özkan'ın ikinci kattaki yatağına bıraktı. Gerisine karışmıyor. Öyle ya mahrem bölgeye girdik. Özkan'ın biri yerde biri gökte denilen türden dudakları var. Hayali birşeylere vantuz gibi yapışmış. Kalbimizde azıcık kötülük olsa Semanta'nın göğüsleri diyeceğiz. Coştukça coşuyor. Birden olan oldu. Hani merdiven inerken bastığınız yerde basamak var sanırsınız da boşa gelip sendeler hatta düşersiniz ya, Özkan da bastığı yerde umduğunu bulamadığından mıdır nedir, ranzadan uçtu. Recep aşağıda karşılamasaydı kolunu bacağını kırmıştı. Hipnozdan sarsıntıyla uyandırılan kafayı üşütür diye duymuştuk. Semanta Foks'la düet yaparken, Recep'in kıllı kollarında gözlerini açmak Özkan'ı da epey sars-

tı. Biz de çok sarsıldık, çünkü yine eğlencemiz yarım kaldı. Şimdi uyutacak yeni birini bulmalıyız. Ben dahil herkese en az bir kez teklif geldi. Kimse kabul etmiyor. Sonunda Cem'de yoğunlaşmaya karar verdik. Cesaretini ve konuyla hiç ilgisi olmadığı halde yakışıklılığını övdük. İkincisine dayanamadı. Tarık'tan parmaklarının yakılmaması ve hassas bölgelerinin sıkılmaması konusunda garanti aldıktan sonra karanlıklar prensi Ferdi'nin önüne yattı ve Maykıl Ceksın olarak kalktı.

Bizdeki sanat merakına da bakın. Maykıl'a gelen ilk soru:

- Sübyancı mısınız?

Hemen ardından da eşcinsel olup olmadığını sorduk. Cem ilkini hafiften ikincisini kesin olarak olumsuz yanıtladı.

- Bizim için dans eder misiniz Sayın Ceksın?

Kırmadı hayranlarını. Harici üniformanın şapkasını geçirdik kafasına. Başladı sanatını icra etmeye. Aman Tanrım! Kendini geyik zanneden bir fil ancak bu kadar komik olabilir. Koğuş kahkahalarla inliyor. Cem'in umurunda değil. O tamamen dansına konsantre olmuş. Sağa gidiyor, sola gidiyor, artistik dönüşler yapıyor. Benim gülmekten çenem ağrıyor. Karın kaslarıma kramplar giriyor.

Kapının açıldığını gördüm birden. Nöbetçi subay, Cevat Üsteğmen. Herkes bulduğu en yakın yatağa uçtu. Hipnoz uykusundaki iki kişi hariç: Cem ve Cevat Üsteğmen. Biri kendini ayı zannediyor öteki Maykıl Ceksın. Böyle bir durum Tarık'ın verdiği garanti kapsamına girmediğinden kimse müdahale etmiyor. Ayı yorulunca koğuşu terk etti. Cem, Özkan'dan beter uyandı. Maykıl Ceksın olarak dayak yemek yavru Obeliks'in kafasını fena karıştırmış.

Pantolon

Haftanın son dersini de alnımızın akıyla bitirdik. Güzel bir bahar akşamı. Hava yeni kararıyor. Bayrak töreninin ardından dalacağım iki günlük tatilin kıpırtısı var içimde. Geçen yıl müzik dersinde okuduğu gazelle asıl adını unutturan Hafız Burhan'ın, mikrofonu eline alıp 'Ses veriyorum.' dedikten sonra beş günlük esaretin ardından istiklalimizi ilan eden marşa girmesini bekliyorum. Sadece ben değil, şu an bahçeyi dolduran bini aşkın öğrenci bekliyor bunu. Hatta belki karşımızdaki merdivenlerin üzerinde toplanmış öğretmenler bizden fazla sabırsızlanıyorlardır.

- Beni dinleyin çocuklar!

Marş böyle başlamıyor ki. Hem bu girişi yapan da Hafız Burhan değil. Pazartesi aramıza katılan yeni müdürümüz Mustafa Bey.

- Bir haftadır okulu gözlemliyorum. Gördüğüm manzara şu!

Son cümlede öyle bir bağırdı ki, onu böyle sinirlendiren manzarayı gerçekten merak ettim ve tatilimden üç beş dakika feda etmek pahasına dinlemeye karar verdim.

- Başıboşluuk! Disiplinsizliik! Düzensizliik! Benim çalıştığım okullarda bunlara asla izin vermem!

Yasin dirseğiyle beni dürttü.

- Oğlum bu sinirlenmiş lan.

- Manzarayı beğenmemiş manzarayı, dedim.

Demez olaydım. Herif bizi nasıl duydu, nasıl gördü?

- Dinleyin terbiyesiz adamlar, müdürünüz konuşuyor burada.

Sustum ve neredeyse esas duruşa geçtim. Kılığımızı, kıyafetimizi, oturuşumuzu, kalkışımızı kısacası hiçbir şeyimizi beğenmemiş. Bence kimse kimseyi beğenmek zorunda değil, mühim olan birbirimize zarar vermeden barış içinde geçinip gitmemiz. Ama o tehdit ediyor bizi. Ya Türk gençliğine yakışır davranmayı öğrenirmişiz ya da çekeceğimiz varmış. Osmanlı'dan, şanlı geçmişimizden, Viyana kapılarından bahsediyor. Nereden çıktı akşam akşam bu muhabbet? Adam galiba kendini Merzifonlu Kara Mustafa Paşa, bizi de yeniçeri ordusu zannediyor. Ne yalan söyleyeyim, zayıftır benim milli duygularım. Öteki tarafta Ulubatlı Hasan'a rastlasam 'Neden öyle coştun Allah aşkına, Fatih İstanbul'un yarısını sana mı söz vermişti?' diye sorarım. Bir ara, adamın gece yarısına kadar konuşacağından şüphelendim. Hafız Burhan 'Ses veriyorum.' dediğinde karanlıktan yararlanıp kaçmak için plan kuruyordum.

'Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklal' mısrasının ardından, zincirini kırmış köleler gibi dağıldık. Müdür'ün arkamızdan terbiyeli bir insana yakışmayacak şekilde bağırdığını duydum ama umursamadım.

* * *

Tatilde dünyanın kesinlikle daha hızlı döndüğünü iddia ediyorum. İki gün, göz açıp kapayıncaya kadar geçti. Cuma öğlenciler bayrak töreni yapar ve istiklal marşını söyler,

pazartesi de sabahçılar... Yani bugün bayrak töreni sabahtan yapıldı ama biz sevgili Müdürümüzü dinlemek için merdivenlerin önünde toplandık. Mustafa Bey, kocaman kolunu kılıç gibi sallayarak bağırıyor. Cumadan beri hiç ara vermeden dikiliyormuşçasına sıkılıyorum. Etrafımı seyrederek oyalanmaya çalışıyorum. Yan sınıftaki kızların bacaklarına bakıyorum. Kıpırdanma oldu sıralarda. Müdür'ü dinlemediğim için nedenini anlamadım. Mustafa Bey merdivenlerden aşağıya indi. Dev gibi cüssesiyle bahçenin ortasında dikildi. Birerli sıralar halinde önünden geçmeye başladı sınıflar.

- Napıyor lan bu, dedim Yasin'e.
- Kılık kıyafet kontrolü moruk.
- Nerden çıktı bu şimdi?
- Ne bileyim ben oğlum, herif yemiş kafayı.

Gerçekten üşütmüş. Hayalindeki öğrenci kalıbına uymayanları tutup ayırıyor. Böyle devam ederse ilk derslere her sınıftan ancak birer ikişer kişi katılabilecek. Birçokları gibi benim de saçlarımı beğenmedi. Adam gibi kestirmeden okula adımımı atamazmışım. Terazinin bir kefesine öğrenim hayatımı diğerine saçlarımı koydum ve gidip babamdan tıraş parası aldım.

Berber Etem'in dükkânında, Müdürün deyişiyle gördüğüm manzara şu: Üç koltukta üç liseli... Altı tane de sırada bekliyor. Berber Etem ve adamları, define bulmuş korsanlar kadar keyifliler... Bizim Selo'nun yanına sıkıştım.

- Kaçıncısın, dedim.
- Senden bir önce.
- Çok bekler miyiz?
- Yok oğlum, dakkada bir tane bitiyo.

Berber Etem, makası tezgâha attı. Önündekinin örtüsünü ustaca sıyırıp, matador gibi silkeledi.

- Sıradaki, dedi.

Selo haklıymış, koltuğa davet edildiğimde gazetenin arkasındaki bayanın resmine bakmayı bile bitirememiştim. Çırak,

- Buyur abi, dedi ve ben bu çocuğu daha önce hiç saç keserken görmediğimi yeni fark ettim. Tıraştan sonra müşterilerin üzerini fırçalar, çok çok yüze köpük sürerdi. Benden sonra gelip sıraya girenlere bakınca berberin ustasını arayacak gün olmadığını anladım. Bizi bu hallere düşüren utansın deyip geçtim koltuğa.

- Nasıl olsun abi?

En kolay modeli istedim:

- Saçları iyice kısalt ama kulaklara dokunma.

Hiç şaşırmadan,

- Tamam abi, deyip makası kafamın üstünde şakur şukur öttürmeye başladı. Hani kahveci çırakları vardır, herkese nasıl istediğini sorar ama aslında hep aynı demde getirir çayları. Bu çocuk da onların berber modeli. Hızlı da kerata, ne olduğunu anlamadan, başımın arkasına ayna tuttu: Uf o ne? bu hale getirdin, bari marifet yapmış gibi gösterme.

- Çapraz kesmişsin ya, dedim.

- Yok abi düzgün.

Göz buna düzgün diyorsa el daha iyisini yapamaz ki. Hepten maymuna dönmemek için kalktım koltuktan. Hem aslında önlerle karşılaştırınca arkayı yine iyi kesmiş. Dışarıda beni bekleyen Selo'yla beraber okula döndük. Müdür merdivenlerin başında Türk Standartları Enstitüsü mührü gibi bekliyordu.

- Aferin biraz adama benzemişsiniz, dedi.

Yanından ayrılınca Selo'ya,

- Bu Mustafa Paşa'dan çekeceklerimiz daha yeni başlıyor oğlum, dedim.

* * *

O uğursuz pazartesinin üzerinden tam iki ay geçti ve ne yazık ki tarih öngörümü fazlasıyla doğruladı. Okul da içindeki öğrenciler de çok değişti. Eskiden lacivert ceket gri pantolon zorunluluğu vardı. Buna mavi gömlek ve koyu renk ayakkabı sınırlaması da eklendi. Kızlar, lacivert formalarının üzerine sadece siyah hırka giyinebiliyorlar. Okula spor ayakkabısıyla gelen bir canlı türü kalmadı. Binaların dışı iğrenç bir kahverengiye boyandı. Öğretmen masalarının örtüleri değiştirildi. Bunları her cuma bir kız öğrenci eve götürüyor ve pazartesi yıkanmış ütülenmiş olarak getiriyor. Kantin tavanındaki flüoresanlar sökülüp yerlerine avizeler asıldı. Her şeye rağmen Manyak Mustafa Paşa'nın hayalindeki standartlara erişilemedi. Gün geçmiyor ki yeni bir icat çıkarmasın. Peki nereden geliyor bu değirmenin suyu? Okul aile birliğindeki hatırlı velilerden. Geçen hafta sorumlusu olduğum kimya laboratuarına takılan kadife perdeleri Özgül'ün kumaş fabrikasındaki, muhasebe müdürü babacığına borçluyuz. Söylememe gerek var mı bilmiyorum, hatırlı velilerin hatırlı yavruları için kurallar farklı işliyor. Mesela Ardıç Pasajı'nın sahibinin oğlu bizim gibi kısacık saçtan hoşlanmıyor ve Müdür onun zevkine saygı duyuyor. Neyse zenginin saçı züğürdün çenesini yormasın şimdi.

Bugün okul aile birliğinin ziyareti varmış. Manyak Mustafa Paşa, ders aralarında koridorlarda beygir gibi koşmamamızı, sınıflara zamanında girip çıkmamızı ve kılık kıyafetimizi aynalarda kontrol etmemizi özellikle istedi. Ağıla giren koyunlar gibi çobanın önünden geçip sınıflara gidiyor öğrenciler.

- Lan moruk Seyfi'yi niye ayırdı, çocuk cillop gibi giyinmiş işte, dedi Yasin.

- Boyu kısa oğlum uzamaya gönderecek, dedim.

- Sahi moruk, onu da yapar bu. Uzunları da alttan kestirmeye gönderir.

- Gönderir mi gönderir, dedim.

Bizim sınıfa geldi sıra. Tam hiç firesiz ilerliyoruz derken Selo'yu ayırdı. Müdür'e birşeyler söylüyor Selo. Ne konuştuklarını duyamıyorum ama Manyak Mustafa Paşa'nın kızdığı belli oluyor. Selo derdini anlatmak için şansını zorluyor, şimdi yiyecek sopayı. Sahi söylemeyi unuttum, sinirlenince kırıcı oluyor müdür bey. Geçen hafta çocuğun biri merdivenin tırabzanından kayarak iniyordu, aşağıda bekliyormuş bu, gelişine bir patlattı, düşmeseydi geri sarılan film gibi kayarak en yukarıya kadar çıkacaktı çocuk.

- Yasin oğlum, ne anlatıyor bu, dayak yiyecek şimdi, dedim.

- Matematikten kurtarma sınavı var ya moruk.

Şansızlığa bak. Acaba neyini beğenmedi? Köyden geliyor Selo. Eksiğini giderip sınava yetişmesi mümkün değil. Sınıfa çıktık. Kurtarma sınavına girecekler duvar tarafındaki sıralara geçtiler. Benle Yasin cam kenarında her zamanki yerimizdeyiz. Çat diye bir ses geldi kulağıma. İşte yine duydum.

Bizim sınıf ikinci katta ve okulun arka bahçesine bakıyor. Yarısı boyalı camı açıp kafamı dışarı çıkarttım. Selo kömürlüklerin yanında dikilmiş yukarı bakıyor. Beni görünce sus işareti yapıp elindeki kağıt topağını savurdu. İkinci denemede yakaladım. Kağıttaki mesaj Yasin'in hiç hoşuna gitmedi. Ne yalan söyleyeyim birisinin pantolonumu istemesi benim de çok hoşuma gitmezdi.

- Adilik yapma oğlum, topu topu iki dakika tuvalette donla bekleyeceksin.

- Moruk nasıl bekleyeyim ben tuvalette ya?

Aklıma ceketimin iç cebindeki anahtar geldi.

- Kalk oğlum, kimya laboratuarını soyunma odası olarak tahsis ediyorum size.

Birlikte çıktığımız sınıfa, elimde üç beş dakika önce müdürün onayından geçmiş bir pantolonla döndüm.

Selo aşağıda sinirli sinirli volta atıyordu. 'Kimya laboratu-

arına gel' yazılı kağıdı gönderdim önce. Ardından da ütüsü bozulmasın diye çamaşır ipine asar gibi bıraktım pantolonu. Yere düşmeden yakalayıp, kömürlüğe koştu.

Sınıftakilerin meraklı sorularına aldırmadan laboratuara döndüm. Kapıyı içeriden kilitledim. Yasin üstte ceket, gömlek kıravat, altta donla çok komik görünüyor.

- Gülme lan, nerede kaldı bu?

- Müdür senin pantolonu da beğenmedi, kapıdan çevirdi.

Korkudan kıpkırmızı oldu.

- Amma çozurdakmışsın be oğlum, daha bir saniye olmadı gideli.

Laboratuarın camları ön bahçeye bakıyor. Kadife perdeyi, kenarından kibarca tutup araladım.

- Buradan görürüz gelişini.

Yasin camın öteki ucuna soktu kafasını.

- Çüş oğlum çüş, dışarıdan görünecen.

Çekildi hemen. Yanıma geldi. Bu defa da ayı gibi perdeyi avuçladı.

- Oğlum buruşturma şunu, Müdür parmak izinden yakalar seni.

- Beni aramaz bile, laboratuar sorumlusunu oyar.

Karşıdan Selo'nun geldiğini gördük. Müdür huylanmasın diye duvardan atlayıp giriş kapsına dolanmış. Görüş alanımızdan çıkana kadar izledik onu.

- Selo'nun pantolonun nesi varmış, dedi Yasin.

- Bilmiyorum.

Camdan çekilip beklemeye başladık. Birkaç dakika sonra koridorda duyulan ayak sesleri kapıya yanaştı ve Selo fısıltıyla bizi çağırdı. Hemen içeri aldık. Suratı veresiye defterini çaldırmış bakkalınkine benziyor. Ters giden birşeyler olduğunu anladık. Yasin yapıştı yakasına.

- Nerede lan, pantolon nerede?

- Müdür aldı.

- Nasıl müdür aldı oğlum?

Felaketin özeti: Müdür, Selo'nun kendi pantolonunu bol pilelerinden dolayı beğenmemiş. Ne bu demiş şalvar gibi. ikinci kez doğru pantolonla karşısına çıkınca da eskisine, bir daha giyinmesin diye dönem sonuna kadar el koymuş.

Onlar olmuşa ağlarken ben kontrolü ele aldım. Planım şu: Biz Selo'yla kapıyı kilitleyip sınıfa dönüyoruz. Yasin burada serin serin oturup sınavın bitmesini bekliyor. Giyinme sırası kendisine gelir gelmez, eve koşup Selo'ya kendi gardırobundan yeni bir pantolon getiriyor. Kimsenin daha iyi bir fikri olmadığından bu plan kabul edildi. Çıkmadan önce Yasin'i perdelerden uzak durması konusunda uyardım.

Matematikçi daha gelmemiş. Sınıftakiler Yasin'i sordular.

- Eve pantolon getirmeye gitti, dedi Selo.

Yalan değil, bir saat erken söylenmiş bir cümle. Duvar kenarındaki sıralardan en arkadakine geçti.

Az sonra matematikçi Deli Ziya içeri girdi. Ayağa kalktık. Kendisiyle yaşıt, rengi solmuş, derisi soyulmuş, fermuarı bozulmuş, evrak çantasını masaya bırakıp, mikrofonik sesiyle,

- Ot ur un, dedi.

Bu üç sözcüğün bizim dilimizde 'oturun' demek olduğunu bildiğimizden gerekeni yaptık. Adam sınavı unutmuş, Selo hatırlatınca ön sıradaki kızlardan birinin ders kitabını aldı ve biraz karıştırdıktan sonra,

- Yaz ın, dedi.

Sorular bittiğinde Selo'nun hayatının kerizliğini yaptığını düşündüm. Üste on tane pantolon verseler yine katılmazdım böyle bir sınava.

Dersin sonuna on beş dakika kala kapı çalındı. Nöbetçi öğrenci aynen şöyle dedi:

- Hocam, müdür bey İbrahim Mutlu arkadaşımızı çağırıyor.

Adı geçen arkadaş ben olduğum için heyecanlandım. Deli Ziya sinirlendiğinden sözcükleri her zamankinden de tu-

haf hecelere ayırarak, Müdür'e ders bitince geleceğimi söylemesini tembih etti.

Nöbetçi öğrenci kapıyı kapatıp gitti. Deli Ziya kendi kendine homurdandı. Ders bitene kadar Manyak Mustafa beni niye çağırıyor diye düşündüm durdum. Zil çalar çalmaz odasına koştum. Kapısı açıktı:

- Gel evladım.

Bu kibar karşılamayı, hepsi birbirinden süslü ve değerli okul aile birliği üyesi dört hanıma borçluyum.

Odayı parfüm kokusu doldurmuş.

- Bak oğlum laboratuardaki perdelerinizi Müberra Hanım hediye etti.

Özgül'ün annesine minnet dolu gözlerle baktım. Kadın fıstık gibi, kızıyla hiç ilgisi yok.

- Laboratuarın anahtarı sende değil mi oğlum?

- Bende hocam.

- İyi, ver bakalım, hanfendiler hediyelerini yerinde görecekler.

Bana doğru uzattığı kocaman avcunu görünce başım döndü. Bu nasıl bir talih bahtsız kardeşim Yasin? Seni bir sirk maymunu gibi, dört kokonaya gösterecek bu ayı. Ardından da büyük olasılıkla kemiklerini kıracak.

- Hadi çocuğum, versene.

Sesi uzaktan geliyor. Zaman yavaşladı. Elimi ceketimin iç cebine sokuyorum. Anahtarı çıkartıp müdüre veriyorum.

Odadan adımımı dışarı atar atmaz, deli gibi koşmaya başladım. Selo da labaratuarın kapısında beni bekliyor.

- Ne oldu?

- Bittik oğlum biz. Müdür okul aile birliğiyle labaratuara geliyor.

- Şaka mı lan bu, diye bağırdı içeriden Yasin.

Şu an zaman neredeyse bir pantolon kadar değerli. İkna etmek için en kestirme yolu kullandım. Yalancıyı kalayladım.

- Saklan oğlum, dedim.
- Nereye saklanayım lan?
- Bilmiyorum ama perdeden uzak dur.

Merdivenlerde heyet göründü.

- Geliyolar.

Selo'yla kapının yanından çekildik. İkimiz de korkudan konuşamıyoruz. Yaklaşıyorlar. Laboratuarın tam önündeler. Müdür kapıyı açtı. Kadınlara yol verdi. Ve işte kendisi de içeri girdi. Yasin'in canının çok fazla yanmamasını dilemekten başkası gelmez artık elimizden. Laboratuara yaklaştık, içeride kopacak kıyameti bekliyoruz. Benim bile yüreğim ağzımda kim bilir Yasin ne haldedir.

Aman Allahım bu nasıl bir şangırtı. Gök kubbe yere düştü de parçalandı sanki. Hanımefendilerin çığlıkları... Müdürün kükremesi... Yasin'in sesini neden hâlâ duymadık? Kapıya doğru atıldık Selo'yla. Yine Müdür'ün deyişiyle gördüğüm manzara şu: Korkudan kafayı üşütmüş, anlamsız sesler çıkartan dört kadın. Laboratuarın bütün zeminine dekorasyon amaçlı gibi yayılmış cam kırıkları. Yere boylu boyunca yatmış bir dolap ve dolabın altında ağır hasarlı bir müdür. Duvarın dibinde hâlâ kendisini gizleyen bir dolap varmış gibi büzülmüş, altı çıplak, üstü giyinik, tanıdık bir öğrenci.

Çiğköfte

Marketin önünde indim servisten. Hava beter sıcak. Cumartesi olduğundan yarım gün çalıştık ama o da yetti. Dün gelen tomrukları güneşte kavrulmasın diye içeri aldık. Kaç zamandır böyle ağır iş yaptığımız yoktu. Yarın her yanım tutulur artık. Sola dönüp bizim sokağa girdim. Fahri Dayı'nın bakkalın önünde ekmek arabasını gördüm. Yoruldum mu acayip acıkırım. Selime, oğlana sabahtan aldırmıştır ama bu ekmekler de çıtır çıtırdır şimdi. Yeni indirilmiş kasaların birinden, iyi kızarmış üç tane seçtim. Of anam of... Sıcacık. Doldur arasına helvayı şifa niyetine ye, ömrüne ömür katsın. İçeri girip,

- Dayı, üç yüz gram da helva versene, dedim.

- Bak yarım saattir on tane adam yok diye döndü.

Fahri Dayı geç kaldığı için ekmekçiye kızıyor. Beni duymadı sandım ama eğilip dolaptan helvayı çıkarttı. Bunu böylece alıp götürmek var eve.

- Ustan mı karşılayacak benim zararımı?

Tartının üzerine yağlı kağıdı serip bıçağı aldı. Kestiği parça gözüme küçük geldi ama ibre üç yüz altmış gösterdi. Ek-

mekçiyi azarlamaya devam ederken fazlasını alayım mı gibisinden bana baktı,

- Kalsın dayı.

Haftada iki kahvaltım var. Biri pazar sabahı öteki de cumartesi öğlen işten dönünce. Hemen sofraya oturmak için acele yürüyorum. Kahvaltı hazır olmamalı ki, ifadeni bir güzel almalıyım Selime. Kapıyı Gülhan açtı.

- Hoş geldin babacığım.

Anası öğretiyor buna böyle zengin evinde büyütülmüş papağan gibi konuşmayı.

- Sofra hazır mı kızım?

Mutfağın kapısında elinde ekmek bıçağıyla Selime göründü.

- Önce bi kızına hoş bulduk de.

Kapının önünde çıkarttığım ayakkabılarımı göstererek,

- İçeri al kızım, dedim ve mutfağa girdim. Ekmekleri tezgâhın üzerine bıraktım.

- Bunları niye aldın, vardı.

- Çok tazeydi, canım çekti. Helva da aldım.

- İyi oğlun yer.

Tezgâhın üzerinde arkası bana dönük domatesleri dilimliyor. Bıçağı her çekişinde uzun eteği iki yana sallanıyor. Hem boysuz hem de zayıf olduğundan genç kız gibi görünüyor. Kalçaları daracık, çıplak kolları incecik. İnanasım gelmiyor iki çocuk doğurduğuna. İçim bir hoş oldu. Sanki sabahtan beri onca tomruğun altında ezilen ben değilim. Kapıyı kollayıp etini çimdikledim. Bir çığlık atıp,

- Koparttın domuz, dedi.

- Niye hazır değil kız kahvaltım?

Gülhan girdi içeriye. Merakla baktı bize.

- Çabuk kızım çabuk, fena acıktım, dedim.

Buzdolabından zeytin ve peynir tabağını alıp çıktı mutfaktan.

- Git hadi git, ellerini yıka.

Dediğini yapmazsam, beni kesecek gibi bıçağı salladı. Banyoya girerken Burak,

- Kahvaltıdan sonra uçurtma yapacan bana baba, dedi.

Sıpanın konuşmasına bak. Maaşımı veren patronum sanki. Dersleri iyi diye kızmak da gelmiyor içimden kerataya. Sabunu güzelce köpürttüm yüzümde. Lavaboda göllenen kirli suyu görünce hayret ettim. Güya fabrikada temizlenmiştim. Islak parmaklarımı saçlarımın arasından geçirirken kızım açtı kapıyı.

- Baba, annem ayaklarını da yıkasın dedi.

- Annen çok konuşacağına yemeği hazır etsin.

Selime'nin gönlünü yapmak için çıkarttım çoraplarımı. Burnuma götürdüm, fena kokmuş. Ayaklarımı da yıkayıp odaya gittim. Yerdeki sofraya kahvaltılıklar dizilmiş ama bardaklar yok. Burak uzanmış kanepeye babam girdi diye tınmadan televizyon seyrediyor.

- Kalk lan sıpa.

- Ne var baba ya?

- Ulan ben dedenin yanında böyle yatsaydım sen yoktun şimdi.

Oğlanın yerine ben geçtim. Fena yorulmuşum gerçekten.

- Sen niye yatıyon madem?

Şeytan tüyü var bu çocukta. İnsan istese de kızamıyor.

- Gel lan buraya eşşoğlueşek.

Tutup çektim kolundan, direnince gücüm yetmedi. Dedim ya fena yorulmuşum. Gülhan da elinde bardaklarla odaya girip kıskanç kıskanç bakınca bıraktım. 'Ulan Allah belanızı versin, öğlen vaktine bir kahvaltı hazır edemediniz.' Bunu demek bile zor geldi. Uzandığım yerde gerindim. Kollarımı başımın altına koydum. Gözlerimi kapattım. Televizyonun değişen sesinden Burak'ın kumandayla oynadığını anlıyorum. Çıplak ayaklarıma serin serin rüzgâr esiyor

sanki. Kollarıma bacaklarıma hoş bir uyuşukluk yayılıyor. Çıtır çıtır ekmeğin arasındaki helvadan çok Selime'nin sallanan eteklerini düşünüyorum ve incecik belini...

Karım yanağımı sıkıp uyandırdığında nerede olduğumu anlamadım bir an. Az kaldı tutup çekecektim üzerime.

- Hadi adam hadi, kahvaltı diye diye kahvaltı oluyodun.

Doğrulup oturdum. Yerdeki sofrayı görünce hatırladım açlığımı.

- Hele şükür hazırlayabildiniz yani.

- Çoktan hazırdı da çayın demini bekledik.

Bardağıma şeker attım. Burak helvayı çerez gibi götürüyor.

- Ekmekle yesene lan sıpa.

- Tadına baktım baba ya.

- Sen böyle sıpa mıpa konuşuyon bu da okulda aynısını yapıyormuş.

- Ne yapıyormuş?

- Öğretmeni şikâyet etti, arkadaşına 'çekil lan kavat' derken kendisi duymuş.

Ağzımdaki lokmayla öylece kaldım. Sekiz yaşında çocuğun ettiği lafa bak? Dedesine çekti bu çocuk. Zehir gibi olacak.

- Sen benim ağzımdan hiç kavat lafı duydun mu?

- Kavat demiyorsan da başka küfür ediyon.

Oğlanın ensesine hafifçe vurup

- Babana özenirsen işçi olursun sıpa, dedim.

Gülhan'a takıldı gözüm. Kardeşiyle ilgilenilmesinden memnun değil.

- Bak ablandan hiç şikâyet geliyor mu, dedim.

- Ama onun da matematiği zayıf.

- Matematiği zayıfsa ne? Önemli olan terbiye.

Karımın dediğini hiç doğru bulmamakla beraber sesimi çıkartmadım. Arasına helva koyduğum ekmeği kocaman ısırdım. Beklediğim keyif buydu işte. Karım altına aldığı ba-

cağını değiştirirken üfledi. Masa isteyecek yine, mahsus yapıyor.

- Sakat oldum vallahi.

Duymazdan gelip koca bir lokma daha tıktım ağzıma.

- Güya şehirli olduk, hâlâ yerde yemek yiyoz.

Tamam, lafın ucunu düğümledi susmaz artık.

Kızım ben fabrikada her gün masada yiyorum ama bir faydasını gördüğüm yok. Çukurda da yesen masada da yesen midene giden aynı.

- Sen çukurda ye madem, ben abimden isteyecem vallahi.

- Seni duyan da evindeki eşyaları hep abin alıyor sanır.

- Yok canım, abimin almadığı belli. Onun evi böyle mi?

Abisi de alt tarafı benim gibi işçi değil de Bağdat Padişahı sanki. Benim gibi işçi dedim, o da doğru değil. Kuş kadar, yarım porsiyon bir şey. Ne geldi aklıma, bugün benim taşıdığım tomruklardan birini yükleyeceksin sırtına, yampiri yumpiri gidişini seyredeceksin.

- Ne gülüyon?

- Bişeye güldüğüm yok.

Sonra da cenaze namazında imam soracak: 'Rahmetliyi nasıl bilirdiniz?' Cemaat yanıtlayacak: 'Kuş kadar bilirdik.'

- Gülmesene be kendi kendine deli gibi.

Sofradan kalktığımda davula dönmüştü midem. Belki de iki ekmeği tek başıma götürmüşümdür. Yemekten önceki keyfime dönmek için kanepeye uzandım. Selime'yle çocuklar devam ediyorlar. Gözlerimi kapattım. Burak yine kanaldan kanala dolanıyor. Televizyonun sesine çatal kaşıkların-ki karışıyor.

- Üstünü örteyim mi babacığım?

- Abla manyak mısın bu sıcakta üst örtülür mü?

- Doğru konuş ablanla, çarpmayayım ağzına tokadı, dedi karım.

Uykuya dalmak üzereyken Burak,

- Baba, bana uçurtma yapacan unutma, dedi.

- Dayına söylersin o yapar oğlum, dedi karım.

Sıçtırmayın uçurtmanıza da dayınıza da diyecektim, öğretmeninin şikâyeti geldi aklıma.

Zil sesiyle uyandım. Odada kimse kalmamış. Saatime baktım, dört olmuş. Dışarıdaki konuşmalara kulak verdim ama kimin geldiğini anlamadım. Kapı yavaşça açıldı, karım kafasını içeri uzattı.

- Uyandım, dedim.

- Musa Abi seni çağırıyormuş.

Kırk yılın Ayı Musası Selime'nin ağzında oldu Musa Abi. Çağrı ev sahibinden gelince yorgunluğumu ve uykumu bir yana bıraktım.

Zeminden beşinci kata çıkana kadar dizlerimde derman kalmadı. Gösterişli çelik kapıyı Ayı Musa açtı. Lakabını çocukken koymuşlar galiba, şimdi küçük kalmış. Ayının epey büyüğü bu. Fil Musa demeli ki en azından üç beş yıl ferah ferah kullanmalı.

- Gel gel Bahattin, işimiz düştü sana.

- Hayırdır Musa Abi?

- Gir içeri gir.

Kenara çekilip bana yol verdi. Küçücük antrede onunla birlikte bulunmak tehlikeli. Dengesi kaybolsa düşse ya da görmeden elini kolunu sallasa böcek gibi ezer beni. Salonun kapısında karısı Şükriye Abla göründü.

- Musa Abin sana iş çıkarttı Bahattin.

Bu yorgunlukla iş çekecek halde hiç değilim. Gülümseyerek girdim salona. Yerdeki halılarla ve tavandaki avizelerle burası bana hep camileri hatırlatır. Yalnız şu anki görüntü biraz acayip. Ortaya sofra bezi sermişler, üstüne de kocaman bir bakır leğen atmışlar. Leğenin içindeki yanlış olmasın ama galiba çiğköfte. Meraklandım şimdi. Ayı Musa pençesini omzuma koydu.

- Otur otur.

Adamın eli nasıl ağırsa yere doğru bastırıyor sanki. Kanepeye yöneldim.

- Oraya değil, leğenin başına otur, leğenin başına.

- Canım önce bi ellerini yıkasın, dedi karısı.

- Sahi, bak unuttum onu.

Musa'nın omzumdaki koluyla salondan dışarı sürüklendim. Lavabonun karşısında buldum kendimi. Musluğu sonuna kadar açtı.

- Azıcık bekle de sıcak su gelsin.

Adam ev sahibi diye sesimi çıkartmıyorum ama en ufak bir şey anlamış değilim.

- Hadi iyisin Bahattin. Çiğköfte ustalığında el vermek için seni seçtim, deyip sırtıma vurdu.

Ulan yoksa bu Ayı bana çiğköftesini mi yoğurtacak? Elini musluktan akan suya tuttu.

Hah ısınmış. Bu işin birinci kuralı temizlik Bahattin. Hadi bakalım...

Ben ellerimi sabunlarken o anlatıyor. Belediye başkan yardımcısıyla karısı, çiğköfte istemiş bundan. Olur demiş, bugün yemeğe çağırmış.

Yav Bahattin, leğenin üzerine iki eğildim, bu sağ omzuma bıçak gibi saplandı.

Havluyu alıp kurulandım.

- Şükriye Yengen, bırak adam dedi, sakat mı edecen kendini, çiğköfte de yemeyi versinler. Yav nasıl yemesinler? Ayı Musa'nın ağzından söz bir kere çıkar.

Beni lavaboya getirdiği güçle salona geri götürmesine bakarsan sakata hiç benzemiyor. Leğenin başına oturttu kendisi de karşıma geçti.

- Bak Bahattin, gösteriyorum iyi izle.

İki avcunu doldurup birbirine sürtüyor. Aynısını yapmaya çalıştım.

- Olacak olacak aferin.

Ulan nedir bu başıma gelen? Leğen de ağzına kadar dolu.

- Bak bu işin diplomasını benden aldın mı hiç korkma bırak işini.

- Ayol niye bıraksın işini deli mi adam?

- Köfte yapıp satsın. Vallahi fabrikadan fazla kazanır. Kaç lira maaş alıyon sen Bahattin.

- Sen bakma Musa Abi'ne Bahattin. Hiç iş bırakılır mıymış? Kiranı bile veremezsin vallahi.

- Şaka yaptım canım.

Lafın ucu kiraya dayanınca karı koca fabrikada çalışmamın daha doğru olacağına karar verdiler.

Hadi Bahattin hadi... Sen böyle bunları birbirine sürttükçe eriyecek bulgurlar.

Methini çok duydum ama hayatımda çiğköfte yemiş adam değilim. Avuçlarımın arasında kıtır kıtır eden bu karışımın yenebilir hale geleceğine hiç aklım kesmiyor. Ayı Musa istediği kadar gaz versin ben beceremem bunu. Onca tomruğu taşımamış olsaydım belki... Biraz daha zorlarsa beni, şu leğenin orta yerine yığılacağım. İsterse evden atsın şerefsiz.

Ya Musa Abi, bu işi ben beceremeyeceğim gibime geliyor.

Yok gülüm yok, sen de tam çiğköfte yoğuracak adam kalıbı var. Şükriye bak fazla fazla koyacaksın Bahattin'e Selime de şaşıracak kocasının marifetine.

İkinci dediği cesaretlendirdi biraz beni. Şişkin pazılarıma bakınca belki de bu ayının hakkı var diye düşünmeye başladım.

- Çiğköftenin tadı nasıl Musa Abi, ben hiç hayatımda yemedim.

- Saçım ne renk diyene ne demiş berber? Birazdan önüne düştümü görürsün.

Akşam çocuklara çekeceğim ziyafeti düşünerek gayret-

lendim. Ayı Musa anlatıyor bir yandan: Malzeme... En önemlisi malzeme... Şükriye Abla destekliyor kocasını.

- Senin şu leğene koyduğun kıymayla millet kırk kişilik yapar.

- Doğru söylüyor yengen Bahattin. Sen şimdi buna var ya yarım kilo daha bulgur koy yine milletinkinden iyi olur. Bu arada işi de kaptın ha.

Kaptım vallahi. Köftenin yarısını leğenin dizlerimin arasındaki kenarına yapıştırıyorum. Ya Allah bismillah deyip öteki yarısını sürtüyorum bunun üstüne. O kadar yorgun olmayacaktım ki sen o zaman görecektin beni Ayı Musa. Yine de gurur duydum kendimle. Bir buçuk saat teklemeden yoğurdum. Perişan ettim köfteyi. Macuna çevirdim. Musa son kez tadına baktı ve

- Tamamdır Bahattin bundan sonrası hamur eder, dedi.

Zil çaldı. Şükriye Abla cama gitti.

- Aa geldiler, dedi.

Vay hergeleler, köftenin yapılışına yetişmek istemişler herhalde. Kalk çabuk Bahattin kalk, seni görmesinler.

Ayı Musa leğenin üzerine eğilip bileklerine kadar köftenin içine daldırdı ellerini. Şükriye Abla beni çatı arasına sürerken misafirler içeri girmeden aşağı inmememi sıkı sıkı tembih etti. Birkaç dakika sonra kapılarının önünden geçerken 'Ulan hani bana da köfte verecektin, çocuklara götürecektim Şerefsiz!' diye bağırmamak için zor tuttum kendimi. Daha da iyisi içeri dalıp misafirlere bu Ayı'nın hem onları hem beni kandırdığını ilan etmekti.

Eve dönünce Selime'yi çok üzgün buldum.

- Ne oldu kız?

Gülhan,

- Dayımı işten atmışlar baba dedi.

Dondum. Ne diyeyim ben şimdi? İnsan, o ay kazandığını o ay yiyen bir işçiyse, deprem gibi, yangın gibi bir felaket

bu. Kayınçoyu sevmem ya, kötülüğünü de istemem. Köfteye bulanmış kıpkırmızı ellerimi unutup birkaç saat önce yattığım kanepeye oturdum.

- Bugün sabahtan yüz kişiyi birden ayırmışlar işten, dedi karım.

- Onların fabrikanın durumu kötü müymüş ki?

Selime sorumu duymamış gibi bana hiç bakmadan konuştu:

- Eleman lazım oldu mu ilk sizi alacaz demişler.

Derin bir nefes aldı karım. Abisine öyle düşkündür ki, işten çıkartılan ben olsaydım bu kadar üzülmezdi. Zil çaldı. Gülhan kalktı ve az sonra döndü. Elinde büyükçe bir salata tabağı, içinde sıkılmış çiğköfteler. Ayı Musa, kazık atmamış demek bana. Kayınçoya şu köfteleri bize çoluk çocuk keyifle yedirmediği için kızmayı denedim ama içimden gelmedi. Kızın elindeki tabağı aldım.

- Onlar ne baba, dedi Burak.

- Çabuk toparlanın, dayınıza gidiyoruz.

Üç onlar, dört biz. Ne dediydi Ayı Musa, buna daha yarım kilo bulgur koy yine milletinkinden iyi olur. Yolda Fahri Dayı'nın bakkalından bir paket ince bulgur aldırdım oğlana. Varsın lezzeti Ayı Musa'nınkinden eksik olsun. Şimdi kayınçonun bunu yoğurmaya gücü de yetmez. Yine iş bana düşecek.

"Çalışanla çalıştıran birbirlerine açık olabilseler iki taraf da kazançlı çıkar. Şükürler olsun, gerçek hayatın gerçek kurallarının buna izin vermeyeceğini bilecek yaşta ve zekâdayım. Panda gibi yatsan da karınca gibi çalışıyor görüneceksin. Patron da kullarını eşekler gibi çalıştırıp, eşekten beter yaşatmak istediğini belli etmez. Bu memlekette yatırım yapmak, çölde kum, kutupta buz satmaktan zorken, sırf çalışanları aç kalmasın diye kendini paraladığını söyler. Bunu duyan ben, iş dünyasını derede yüzen sazanlar kadar az tanımadığımdan, boynuna atlayıp hüngür hüngür ağlamam. 'Hadi len' deyip içimden geleni de taşımam dışıma. 'Kral çıplak' diye bağırmak masallarda marifettir. Gerçek hayatta kralın o an üstündeki kıyafetin aynısı giydirilerek ödüllendirilir keskin gözlü boşboğaz. Ve bir donsuz ancak kralsa güvendedir."

Toprak Işık ilk kitabı *Sırabaşı*'nın izleklerini bu kitapta da sürdürüyor. Ama bu defa hayatın ve toplumun çok daha geniş halkalarına çeviriyor merceğini.

Yine her gün etrafımızda olup biten, sıradan gibi görünen hatta "olay" bile denemeyecek olayların ve onların "kahraman" denemeyecek kahramanlarının hikâyeleri... Onların "incir çekirdeğini doldurmayan" diyalogları... Kısacası, insan denen varlığı şekillendiren, adına hayat dediğimiz oluşu vareden sıradanlıklar...

Acıtan, yaralayan, güldüren insan hikâyeleri... Ustalık, sıradan gibi görünendeki sıradışılığı göstermek değil mi? Toprak Işık, daha ustalaşıyor.

İLETİŞİM 945
ÇAĞDAŞ TÜRKÇE EDEBİYAT 130

ISBN 975-05-0184-5
9 789750 501845